ಮದಿಪು

ತುಳು

ಪಗ್ಗು-ಬೇಸ-ಕಾರ್ತೆಲ್

17

2000

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಡಿ. ಕೆ. ಚೌಟ

ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು

ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್

ಎಂ. ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ

ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಪಿ. ಪುತ್ತೂರಾಯ

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ

ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ

ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ

ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ

ಅ. ವಿಠಲ ಕಬಕ

ಸದಸ್ಯರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಪ್ರಭಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕಚೇರಿ ಪ್ರತಿ ೧೮

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ

ಕುಡಲ ೫೭೫ ೦೦೩

ಮುಡಿ ೧೭ ಪಗ್ಗು - ಬೇಸ - ಕಾರ್ತೆಲ್

MADIPU

A quarterly on Tulu Language, literature and culture :
Published by Karnatak Tulu Sahitya Academy,
Mangalore - 575003. ✆ : 459389

Chief Editor	:	A. Balakrishna Shetty Polali
Editor	:	Dr. Vamana Nandavara
Managing Editor	:	S.H. Shivarudrappa
Cover Design	:	Gopadkar
Printed at	:	Jaya Offset Printers Car Street, Mangalore - 3
Pages	:	64
Vol.:5	:	Issue : 1
ಬಿಲೆ	:	ಪದಿನ್ಯೆನ್ ರುಪಾಯಿ
ಅಜೀವ ಚಂದಾ	:	ಐನೂದು ರೂಪಾಯಿ

ಚಂದಾ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಕ್ಕ್ಲೆಗ್

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು. ೫೭೫ ೦೦೩.

<u>ಎದುರು ಪುಟ</u>

1. ಮೀರಜ್ -ಸಾಂಗ್ಲಿ ತುಳುನಾಡ ಸಂಘದಕುಲು ಪೊಸತಾತ್ ನಿರ್ಮಿತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುನಾಡ ಭವನದ ಉದಿಪನ. ರಾಜರ್ಷಿ ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಬಂದರು ಬೊಕ್ಕ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವೆ ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈ, ತುಳುನಾಡ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂಕುಡೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ತುಳುನಾಡ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ದಿವಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿದಕುಲು.
2. ಮೀರಜ್ ಸಾಂಗ್ಲಿಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುನಾಡ ಭವನ
3. ಮೀರಜ್ -ಸಾಂಗ್ಲಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ ವ್ಯಾಸ ರಾವ್ ಬಲ್ಲಾಳ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ.

<u>ಪಿರವು ಪುಟ</u>

1. ಮುಂಬಯಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ತುಳು ಪರ್ಬ. *ಐರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರೆ ಮದಿಪು,* ಎಸ್. ಕೆ. ಸುಂದರ, ಎಚ್. ಬಿ. ಎಲ್.ರಾವ್, ಬರೋಡ ತುಳು ಸಂಘದ ಗುರ್ಕಾರ್ ದಯಾನಂದ ಬೋಂಟ್ರ, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ.
2. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಪಟ್ಟುನ ಕೂಟ. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ ನಾ. ಡಿ'ಸೋಜೆರೆ ಮದಿಪು ಎದಿಕೊನುನ ಗುರ್ಕಾರೆ ಸೀತಾರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಬಂದರು ಬೊಕ್ಕ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವೆರ್ ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈ, ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್, ಎಂ. ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಪಿ. ಪುತ್ತೂರಾಯ, ಡಾ. ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಅಭಯಕುಮಾರ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು

ಕರಿವೊರ್ಸ ಪಗ್ಗು 18ನೇ ದಿನ (2ಮೇ 1999)ಅಯಿತಾರ ಕಾರ್ಲಡ್ ಸಾಲನೇ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಮಾರಂಭ ಬಾರಿ ಗಡ್ಡ್‌ಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಲದ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ದುಂಬಾಳಾದ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಮುನಿರಾಜ ರಂಜಾಳೆರ್ನ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಊರುದಕ್ಲೆ ಸಹಾಯೊಡು ನಾಲ್ ಕಾಲ ನೆಂಪುಡು ಒರಿಯುಲೆಕ ಈ ಉಚ್ಚಯ ನಡತಿನವು ಕಾರ್ಲದ ಪತ್ತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸಂತೋಸುದ ಸಂಗತಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಯಿದ ಊರುಲೆಗ್ ಜೀವನದ ಸಾದಿ ನಾಡೊಂದು ಪೋದು ನಿಲೆಯಾಯಿ ತುಳುವೆರ್ನ ಅಭಿಮಾನದ ಗುರ್ತ ಆದ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾಂಗ್ಲಿ ಮೀರಜ್‌ದ ತುಳು ಕನ್ನಡಿಗೆರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭವನ ಪೊಗ್ಗುನ ಉಚ್ಚಯ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಅಚ್ಚರೊಡು ಬರೆದ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಘಟನೆ. ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ಲಾ ಈ ಪೆರ್ಮೆದ ಕೆಲಸೊನು ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಪುಗರೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಈ ಒಂಜಿ ಸಂತೋಸುದ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಟ್ಟು ಸಮಾರಂಭೊನು ಈ ಸರ್ತಿ ಸಾಂಗ್ಲಿ ಮೀರಜ್‌ಡ್ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಕರಿನ ಒಂಜಿವೊರ್ಸ (ಎಪ್ರಿಲ್ ೧, ೧೯೯೯ಡ್ದ್ ಮಾರ್ಚ್ ೩೧, ೨೦೦೦ ಮುಟ್ಟ) ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಡ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ೨ರುವತ್ತೈನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕ್ಲೆನ್ ನಡಪಾದ್‌ಂಡ್. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಕರಿವರ್ಷ ನಡತಿನ ರಡ್ಡ್ ದಿನತ್ತ ತುಳು ಪರ್ಬ ಆ ಮಹಾ ನಗರೊಡು ಉಪ್ಪುನ ತುಳುವೆರ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಸೇರ್ದ್ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್ ಮೆರೆಪಾಯಿ ಸಂದರ್ಭ. ಈ ವೊರ್ಸ ಎಪ್ರಿಲ್ ರಡ್ಡನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಈ ಪರ್ಬೊ ು ಕರಿವೊರ್ಸೊಡ್ದು ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್‌ಡ್ದ್‌ಲಾ ಯೆಚ್ಚ ಜನ ಸೇರಿನವೇ ಈ ಉಚ್ಚಯ ಅಲ್ತ್ರಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡು ಪಣ್ಣಿನೆತ್ತ ಗುರ್ತ. ಈ ಸರ್ತಿ ಅವುಲು ನಡತಿನ ಕವಿಕೂಟೊಡು ಕನ್ನಡ, ಕೊಂಕಣಿ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆದ ಕವಿಕ್ಕುಲುಲಾ ಪಾಲ್ ದೆತೊಂದು ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಮಹತ್ವೊನು ದೆತ್ತ್ ತೋಜಾಯೆರ್. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಏಳಿಗೆಗಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನ ತುಳುವೆರೆನ್‌ಲಾ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

"ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳುಡು ಒಂಜಿ ದಿನ", ಉಡುಪಿಡ್ ೨ಡೀ ದಿನತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಪೊಣ್ಣುವುನಕುಲೇ ಸೇರ್ದ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಣಸ್ - ಕಜಿಪು, ಪರಮಾನ್ನ ಚೀಪೆದಟಿಲ್ ಪೂರಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊನು ತೋಜಾವು ಬಗೆಕ್ಕುಲು ೨ತ್ತ. ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಟಿದ ವಿಶೇಷ, ಪೊಣ್ಣುವೆನಕ್ಲೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ೨ತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲೊಲೆದ ಒಕ್ಕೂಟದಕ್ಲು ಈ ಉಚ್ಚಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಒಯಿಸೊಂದು ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಕುಡ್ಲದ ಸಂದೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಕುಲು ೨೦೦೦ನೇ ೨ಸ್ವಿದ ಸುರುಟ್ಟು ಏರ್ಪಾಡ್‌ಮಲ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ - ೨೦೦೦ ಪುದರ್‌ದ ರಡ್ಡ್ ದಿನತ್ತ ಉಚ್ಚಯೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಪಾಲ್ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾನಪದ ಕೂಟೊಲೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆತ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗೊ ಸೇರ್ದ್ ೨ರುವತ್ತೈನ್ ಕೂಟದಕುಲು ನೆಟ್ಟ್ ಭಾಗವಹಿಸಾದಿತ್ತೆರ್. ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಸತ್ವೊನು ಬೊಳ್ಪುಗು ಕಣಯೆರೆ ಈ ಉಚ್ಚಯ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಉಡುಪಿಡ್ ತುಳುಕೂಟ (ರಿ.) ಉಡುಪಿ ಬೊಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರಕ್‌ಲ್ನ ಜತೆ ಸೇರ್ದ್ ೧೯೯೯ ಮೇ ತಿಂಗೊಳುಡು ೨ಲ್ಲಿಲ್ಲಡೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಮ್ಮೆನೊನು ೨ಲ್ಲಿಲ್ಲಡೆ ಮುಟ್ಟಾವುನ ಕೆಲಸೊನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಲೇಜ್‌ಲೆದ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟದ ಅಂಗಡಿಲೆಡ್ 'ತುಳು ವಿಭಾಗ' ತಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನವು ಕರಿವೊರ್ಸ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತಿ ಪೊಸ ಕಜ್ಜೊಲು.

ತುಳುಭಾಷೆ ಓದುದು ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವು ಉದ್ದೇಶೊಡು 'ವರ್ತಮಾನ' ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರದ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಕರಿವರ್ಷ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕೊಡು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬರವುಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಆರ್ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಈ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಜೋಕ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆ ಸಮ್ಮ ಬಾಸೆಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಆವೊಡು ಪಣ್ಪಿ ಉದ್ದೇಶೊಡು ೧೯೯೯ ದಶಂಬರ್ ೨೪ಡ್ದ್ ೨೬ ಮುಟ್ಟ ಮೂಜಿ ದಿನ ಉಜಿರೆದ ಸಿದ್ದವನೊಟ್ಟು ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿಟ್ಟ್ ೨೬ ಜನ ಜೋಕ್ಲು -ಮಲ್ಲಾಕ್ಲು ಪಾಲ್ ಗೆತೊಂಡೆರ್. ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೊಸೈಟಿದಕ್ಲು ಈ ಕಮ್ಮಟದ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪೂರಾ ಅನುಕೂಲತೆ

೧೯೯೮-೯೯ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆದ್ ಬಹುಮಾನೊಗಾದ್ ಆಜಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಬಂದರು ಬೊಕ್ಕ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವೆ ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡದ ಮಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿಕಾರೆ ಶ್ರೀ. ನಾ. ಡಿ'ಸೋಜೆರ್ ಇನಾಮುಲೆನ್ ೧-೫-೨೦೦೦ನೇ ಅಯಿತಾರ ವಿಟ್ಲಡ್ ನಡತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಪಟ್ಟೆಯೆರ್. ಬರ್ಪಿ ವೊರ್ಸೊಡ್ಡು ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ತುಳುಡ್ದು ಬೇಸೆ ಬಾಸೆಗ್ ಮಲ್ತಿ ಅನುವಾದ ಪಣ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ವಿಭಾಗೊಲೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಇನಾಮು ಕೊರೊಡುಂದು ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್ . ಅವು ಅತ್ತಂದೆ ಕಾವ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಕವಿತೆಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇನಾಮು ಕೊರೊಡುಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್.

ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ತುಳು ಕೂಟೊಲು ತಾಳಮದ್ದಳೆ, ಜಾನಪದ ನಲ್ಕೆಲು, ತುಳುಬಾಸೆಗ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ನೆಂಪು ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕ್ಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಸ್ಥೆಲೆದ ಜತೆ ಸೇರ್ದ್ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್.

ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗೊಳೊಡು ಮುದ್ರಾಡಿ ಆದಿಶಕ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ನಮ ತುಳುವೆರ್ ಸಂಸ್ಥೆದಕ್‌ಲೆ ಜತೆ ಸೇರ್‌ದ್ ನಡಪಾಯಿನ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡ್ ನಡತ್ಂಡ್ . ತುಳು ಕವಿಕೂಟ, ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪ್ರವಚನ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ, ಜಾನಪದ ನಲಿಕೆಲು, ತುಳು ಒಣಸ್ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ದಿನ ಇಡೀ ತುಳುತ್ತ ಉಚ್ಛಯ ನಡತ್ಂಡ. ಬಿಸು ಪರ್ಬದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಬಾವಡಿಡ್ ಮಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತಿ ಕವಿಕೂಟ ಅಚ್ಚಿಗಟ್ಟಾದ್ ನೆರವೇರ್ಂಡ್. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ತುಳುತ್ತ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಕವಿ, ವಾಗ್ಮಿ ಹರಿಜನ ಸೇವಕೆ ದಿ. ಕಿಲ್ಲೆರ್ನ ನೂದನೇ ಪುಟ್ಟುಪರ್ಬದ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡಪಾಯ.

ಬರ್ಪಿ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗೊಳು ೮ ಬೊಕ್ಕ ೯ ಈ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಬೆಂಗಳೂರುದ ತುಳುಕೂಟದಕುಲು ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇತೊರ್ದು ತಿಕ್ಕಿನೆಟ್ಟ್ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಯಿನ ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊ ಪಣ್ಪಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊನು ಆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪರ್ಮೆ ಎಡ್ಡಾವುನ ಆ ಕೃತಿನ್ ದೆತೊಂದು ಅಕಾಡೆಮಿ[illegible] ಕೊರ್ಪೆರ್ ಪಣ್ಪಿ ದೈರ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಉಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಏಳ್ಗೆಗಾದ್ ಏಪಲಾ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊತ್ತ ಖಾವಂದೆರ್ ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆಗ್ ಈ ಸರ್ತಿದ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್‌ದ್ಂಡ್. ಅವು ಮಾತ ತುಳುವೆರೆ ಉಡಲ್‌ಡ್‌ಲಾ ಸಂತೋಸ ಉರ್ಕಾರ್‌ಪಾದಿ ಸಂಗತಿ. ಅರೆಗ್ ನಮ್ಮ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪುಲು.

ಕರಿವೊರ್ಸ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿತ್ತಿ ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ರ್ ಉಂದುವೇ ಮೇ ತಿಂಗೊಳುದ ೧೬ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ದೇವೆರೆಪಾದ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಅರೆನ ಆತ್ಮೊಗು ಶಾಂತಿ ಬಯಕುವ.

ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಬೇತೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಲೆನ ಜತೆಟ್ಟ್ ತಾನಮಾನಲೆನ್ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಮಾತ ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಾಪಿನ ಅಗತ್ಯವುಂಡು. ನಮ್ಮ ಶಾಸಕೆರ್, ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಮಂತ್ರಿಲು ಮಾತ ಸೇರ್ದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊನು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಂಚ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಮಾತ್ರ ಅಂಚನೇ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮನ್ನನೆಲಾ ತುಳುಕ್ಕು ತಿಕ್ಕುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆವೊಡು. ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಲುಲಾ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿದ ತಾಪನೆಗ್ ಕಾರಣಕರ್ತೆಲಾ ಆಯಿನ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯೆರ್ ಈ ಒಂಜಿ ಚಳವಳದ ಮುಕದಂ ಆದ್ ದೇಶ ವಿದೇಶೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ನ ಸಹಕಾರ ದೆತೊಂದು ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ತುಳುಭಾಷೆಗ್ ಮಿತ್ತ ಜಾಗೆ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ್ಕ ಆವೊಡುಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲೆಗ್ ಬೆರಿ ಸಹಾಯ ಕೊರಿನ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪ್ರಚಾರ ಕೊರಿನ ಪತ್ರಕರ್ತೆರೆಗ್, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ದೂರದರ್ಶನದಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಇನಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೆತೊಣುನ ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್, ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈಕ್ಕುಲು, ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣೆರ್ - ಈ ನಾಲ್ವೆರ್‌ಲಾ ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆದ ಬಂಗಾರ್ದ ಕಲಶೊಲು. ಅಕುಲು ಮಲ್ತಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಸೇವೆಗ್ ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ನ ಪರವಾದ್ ಈ ಗೌರವೊನು ಇನಿ ಒಪ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲ. ದೇವೆರ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಈ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸಂತೃಪ್ತಿ, ಸಾರ್ಥಕ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ದಿಂಜಿದಿ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ ಕೊರಡ್ಂದ್ ಹಾರೈಕೆ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಮೀರಜ್‌ಡೊಂಜಿ ತುಳುವೆರೆ ತುಡರ ಉದಿಪು

'ಗಟ್ಟ ಜಪ್ಪೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡು. ತುಳುವೆರೆನ್ ತೂವೊಡು. ಅಕುಲು ನಡ್‌ತಿ ಕೇನೆ ಕೆರೆಂಗ್ ತಿನೊಡು' ಉಂದು ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪಿ ಮದಿಪು. ಇನಿಗ್ ಉಂದು ತಿದ್ದು ಪಡಿಯಾದ್ ಬದಲಾವೊಡಾಯಿ ಪಾತೆರ. 'ಗಟ್ಟ ಮಿತ್ತೇರೊಡು ಮೀರಜ್ ಸಾಂಗ್ಲಿಗ್ ಪೋವೊಡು. ಮರಾಠಿ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವೆರೆನ್ ತೂವೊಡು. ಅಕುಲು ನಿರ್ಮಿತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುನಾಡ ಭವನ ತೂವೊಡು.'

ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಡ್ದ್ ಬಡಕಾಯಿ ಥಾನ ಮುಟ್ಟ ಅರಬ್ಬಿ ಕಡಲ್‌ದ ಉದ್ದೊಗು ಅಂಚೆನೆ ಅಗೆಲೊಡು ಬುಳೆದಿತ್ತಿ ಮಲೆಕಾಡ್ ಮುತ್ತಾದ್ ನಾಡ್ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಏರ್? ಬೆನ್ನಿಕಂಡ ಸಾಗೊಳಿ, ನುರೆ ಕಳಿತ ಮೂರ್ತೆ, ಕಾಡ್ ಕಡಲ್‌ಲೆಡ್ ಮುರ್ಗ ಬೋಂಟೆ ಮೀನ್ ಜೈತ್ ಮೂರ್ತೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು ಏರ್? ಅಕುಲೇ ಸಂಕ ಕುಲತ್ತಕುಲುಗೆ, ತುಳುವೆರೆ ಮೂಲದಕುಲು ಸತಿಯ ಪುತ್ರೆರ್‌ಗೆ, ಸತ್ಯೊಲೆ ಊರುದಕುಲುಗೆ.

ಇನಿಗ್ ಭೌಗೋಳಿಕವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಮಸ್ತ್ ಎಲ್ಯ ಆದುಪ್ಪು. ಅಂಡ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಅವು ಮಸ್ತ್ ಅಗೆಲೊಗು ಪರಡ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಡ ಇನಿಗ್ ತುಳುವೆರ್ ಅಕುಲೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪಾಟಿಕೆದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊನು ಪರವೂರುಲೆಡ್ ನಿಲೆ ಊರೊಂದು ಅಲ್ಪದಕುಲೆನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬದ್‌ಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ಅಕುಲೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗಡುನು ಇನಿಗ್ ಗೀಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಗುರ್ತ ಮಾಲ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿನವು. ಅವು ಲೆಕ್ಕೊಗು ತಿಕ್ಕಂದಿನವು. ಥಾನ, ಮುಂಬಯಿ, ಸಾಂಗ್ಲಿ - ಮೀರಜ್, ಬರೋಡ, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಮದ್ರಾಸ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಊರುಲೆಡ್ ಅಕುಲು ತುಳುವೆರಾದೇ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ತುಳುನಾಡ್ದ ಗುಡು ಗುರ್ತೊಲೆನ್ ಇನಿಗ್ ಲಪ್ಪುಗೋಲು ಕಡಲ ಕಡಪೊಡ್ದೇ ಸುರುಮಲ್ಪೊಡಾವುಂಡು. ದಾಯೆಂದ್‌ಂಡ ದುಬಯಿ, ಮಸ್ಕತ್, ಅಬುದಾಬಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ದೇಶೊಲೆಡ್‌ಲಾ ತುಳುವೆರೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಸ್ತಾರ ಪೊಸಪುಟ್ಟು ಪಡೆದ್ ಲೋಕೊಡೇ ಪಸೆರ್‌ದುಂಡು.

ಈ ಸರ್ತಿದ ಪಗ್ಗು ಬೇಸ ಕಾರ್ತೆಲ್‌ದ ನೆಂಪು ಮರಪ್ಪಿಯರಾವಂದಿನವು. ಮುಂಬಯಿಡ್ ತುಳು ಪರ್ಬ ನಡತ್ತಿನ ಬೆರಿಕ್ಕೇ ಮೀರಜ್- ಸಾಂಗ್ಲಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ದಿನತ್ತ ತುಳು ಉಚ್ಚಯ ಎಂಚಿ ಸೋಜಿಗಪ್ಪ ಉಂದು ಪನ್ಪಿಲೆಕೊ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ದಿನೊಕುಲೆ ಬೆರಿಯೆನೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜದಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ಅಲ್ಪದ ತುಳುಕೂಟದ ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬ ಇಂಚ ನಡಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿಲೆಕೊ ಆದ್‌ಪೋಂಡು. ಆಯಿತ ಬೆರಿಕ್ಕೇ ಮೈಸೂರುಡು ಅಲ್ಪದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘದಕುಲು ಅಚ್ಚ್‌ಕಟ್ಟ್‌ಡೇ ಒಂಜಿ ದಿನತ ತುಳು ಉಚ್ಚಯ ನಡಪಾಯೆರ್. ಕಲಾಮಂದಿರದ ಉಳಯಿ ಪಿದಯಿ ತುಳುವೆರೆ ಉರ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸೊದ ನೂಕು ನುರ್ಕಾಟ ತೂನಗ ಉಂದು ಎಂಚ ಸಾಧ್ಯಾಂಡ್‌ಂದ್ ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಪಿಲೆಕೊ ತೋಜಿಂಡ್.

ಮಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವೆರೆನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುನಾಡ ಭವನ ಏನಿಗ್‌ಲಾ ಅಳಿದಾಂತಿಲೆಕೊ ಅಕ್‌ಲೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆದ ನಿಶಾನಿಯಾದ್ ತರೆದೆರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತೊಂದುಂಡು. ಮರಾಟಿಲಾವಡ್, ಕನ್ನಡಿಗೆರಾನಾಡ್, ತೆಲುಗೆರಾವಡ್ ಏರೇ ಅವಡ್ ತುಳುವೆರೆನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆನ್ ಪತ್ತ್ ಬಾಯಿಡ್‌ಲಾ ಪುಗರ್‌ನವು ಒಂಜಿ ದಾಖಲೆ. ತುಳುವೆರ್ ತೂವಂದಿ ಜಾಗೆ ಇಜ್ಜಿ, ಅಕುಲು ಮಲ್ಪಂದಿ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಚಂದ್ರ ಲೋಕೊಗು ಪೋಂಡಲಾ ಅಕುಲು ನಡಪಾವು ಹೋಟೇಲು ಅವುಲುಪ್ಪುಗೆ. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ಅಕೆಲೆನ್ನಾ. ಈ ಮರೆಪೆರಾವಂದಿ ಮೀರಜ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರುದ ಮೂಜಿ ತುಳು ಪರ್ಬೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಲಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಕೊಡವ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆ ಪುಟ್ಟುಗು ಕಾರಣಕರ್ತೆರಾಯಿನ ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ತುಳು ಬಾಸೆ ಎನ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ಸೇರುಲೆಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಇನಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಎಲ್ಲೆ ತುಳುಕು ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ತಿಕ್ಕುನೆಕ್ಲಾ ಸಂಶಯ ಬೊಡ್ಚಿ. ಅಂಡ ತುಳುವೆರಡ ಮಾತ್ರೆ ಸಡಿಲಾವಂದಿ ಸಂಘಟನೆ ಬೋಡು.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಸಂಪಾದಕೆ.

ಮದಿಪುಡು

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು 3

ಮೀರಜ್‌ಡೊಂಜಿ ತುಳುವೆರೆ ತುಡರ ಉದಿಪು 5

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು 7

ಈತ್‌ನೆಟ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿ ಗಣ್ಯೆರ್ 14

ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂಚ? - ನಿಕೇತನ 15

ಒಂಜಿ ಪರ್ಸೊಂಗೊ - ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ 19

ಕೈ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡೊಡು - ಕೋಡಿ ಬೆಟ್ಟು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾವ್ 24

ಮೋಕೆಲ ನಂಬಿಕೆಲ - ಪುರಂದರ ಪುತ್ತೂರು 25

ತುಡಿಪು - ಯೋಗೀಶ್ ಭಟ್ ಹೆಬ್ರಿ 25

ಅಪ್ಪೆನಲೆಪ್ಪು - ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ 26

ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲಬರಿ - ರಘು ಗುರುಪುರ 27

ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ - ಶ್ರೀ ಮುದ್ರಾಡಿ 28

ಸರಸರ ನಡೆಕೆದ ಓ ಪೊರ್ಲು ಬಂಗಾರ್ - ಶಿವಕುಮಾರ್ ಭರಣ್ಯ 30

ಉಚ್ಚುಲು ಪೂರ ಊರುಗು ಬೈದಾ - ಕೆ. ಸುಮತಿ ಬಾಯಿ 31

ಒಂಜಿ ದಿನ - ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ 32

ಪೊರ್ಲುದ ಮರ್ಲ್ - ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ 33

ಎನ್ನೊಡಲ್ದ ಸಿರಿದೇವಿ - ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ. 36

ಮಾರಿ ಬರ್ಸ - ಶ್ರೀನಾಥ್ ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ 37

ಮದಪೆರೆಗಾಪುಜಿ - ನೆನೆಪಾಪುಂಡು - ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ 38

ಆರತಿ - ರಸಿಕ ಪುತ್ತಿಗೆ 39

ಮೆಗ್ಯೆ ಪಾಪ ಪಲಯೆ ಪೀಪ - ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ 40

ಏರ್ ಬುದ್ಯಂತೆ ? - ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ 41

ನುಪ್ಪು ತಿನ್ಪುನಾಯೆ ಇಂಚ ಮಲ್ಪೆನಾ? - ಯಶೋಧರ ಎನ್. ಆಚಾರ್ಯ 45

ಬಾಲೆ ಮನಸ್ - ಶಾಲಿನಿ ಎ. ಕುಂಬಳೆ 49

ಲಕ್ಕ್ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್ - ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ 52

ಚನಿಲಣ್ಣೆ - ಮರಿಯಣ್ಣೆ - ಪಿಲಿಯಣ್ಣೆ - ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ 53

ದೇವೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಾಳ್ತೇರ್ - ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ 54

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದ ಐತಿಹ್ಯ ಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ಲಪ್ಪ - ಡಿ.ಜಿ. ನಡ್ಕ 56

ಸಿರಿ ಕನ್ನಗ - ಮುದ್ದು ಮೂಡು ಬೆಳ್ಳೆ 58

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು 61

ಅಜೀವ ಚಂದಾದಾರೆರೆ ವಿಳಾಸ 63

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ : ಸಂಶೋಧನೆ

ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನೊಡು ಮಲ್ಲ ಪುದರಾಯಿನ ಸಂಶೋಧಕೆ -ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಡಾ. ಉಳಿಯಾರಗೋಳಿ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್. ದೇಶದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಪೀಠೊಲೆಡ್ ೧೫ ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಡಕಾನ್ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯೊಡು ಸಂಶೋಧಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾದ್ ಬೆಂದೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿಗ್ ಬತ್‌ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧಾ ಕೇಂದ್ರೊಡು ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಆಜಿ ಸಂಪುಟೊಲೆಡ್ ತುಳು ಶಬ್ದಕೋಶೊನು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಜತೆಟ್ಟೀ ಸಂಶೋಧಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೆ ಆದ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಕನ್ನಡ ತುಳು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಹಿಂದಿ, ತಮಿಳ್, ನೀಗ್ರೊ ಭಾಷಲೆಡ್ ಅಪಾರ ವಿದ್ವತ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ತುಳು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ಲಾ ಜಿಂಜ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನತ್ತಂದೆ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ವಿಷಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ ಬರೆತಿನ ಗ್ರಂಥ ಕೂಡ ಇರುವ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಇತ್ತೆ ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಡು ಸಿದ್ಧ ಸಮಾಧಿಯೋಗದ ಗುರುಕ್ಕುಲಾದ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಗುಂಡೆರ್ಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕಾರಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸೇಡಿಯಾಪು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ವಿಶ್ವಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ ಮೆರೆಗ್ ಕೊರ್ದು ಜನೊಕ್ಲು ಗೌರವ ತೋಜಾದೆರ್.

ಇಂಚತ್ತಿನ ಸಂಶೋಧಕೆರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ೧೯೯೯ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ದು ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ : ಸಾಹಿತ್ಯ

ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರ್ ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈಕ್ಕುಲು. ಭರತನಾಟ್ಯ ವಿದ್ವತ್ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ತೇರ್ಗಡೆ ಆಯಿನ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆ. ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ ಚಿತ್ರ ಸಿನೆಮಾ ರಂಗೊಲೆಡ್ ಎಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಡಾ. ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ಭರತ ಶಾಸ್ತ್ರ ರತ್ನ ಕಾಂಚೀಪುರಂ ಎಳ್ಳಪ್ಪನ್ ಇಂಚಿ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಗುರುಕ್ಕುಲೆನ ಶಿಷ್ಯೆ ಆಯಿನ ಮೇರ್ ಸಿಂಹಳ ನೃತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಯೋಜನೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರೆ. ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಅಬ್ಬಕಬ್ಬೆ, ಮಂಜತ ಕಾಪಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ಯೊಮ್ಮ ದೈಯಾರ್ ಪಣ್ಪಿ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ಲಾ ಬರೆತೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆಗ್ ಇನಾಮು ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರೊದ ಅಸರೆಡ್ ನಡತಿನ ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ದ ಸಂಯೋಜಕ ಸಂಶೋಧಕೆ ಆದ್ ಮೂಜಿ ವೊರ್ಸ ಸೇವೆ ಸಂದಾದೆರ್.

ಪುತ್ತೂರುದ ಮಿತ್ರ ವೃಂದ, ದೃಶ್ಯ ಪುತ್ತೂರು, ಪುತ್ತೂರುದ ತುಳುಕೂಟ, ವಿಶ್ವ ಕಲಾನಿಕೇತನ, ಸಹಕಾರಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಬೆಂದಿನ ರೈಕ್ಕುಲು ೩೫ ವೊರ್ಸ ಪುತ್ತೂರುದ ಸ್ಯೆಂಟ್ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಡ್ ಶಿಕ್ಷಕೆ ಆದ್ ಬೆನ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ರೈಕ್ಕುಲು ೧೯೯೬ಡ್ದ್ ೯೮ ಮುಟ್ಟ ಮೂಜಿ ವೊರ್ಸ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್‌ಲಾ ಸೇವೆ ಸಂದಾದೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ೧೯೯೯ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ದು ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ : ಯಕ್ಷಗಾನ

"ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷ ಪಂಡ ಇಂಚ " ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾರಸಿಕೆರ್ನ ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಪಾತ್ರರಾಯಿನಾರ್ ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್. ದಿ. ಕುರಿಯ ವಿಠಲ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು , ಕೊಚ್ಚಿ ಪರಮಶಿವಂ ಅಯ್ಯರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲದ ಯು. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣರಾಯೆರೆಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳೊಗು ಬಾಲಗೋಪಾಲನ ಪಾತ್ರೊಡು ರಂಗಸ್ಥಳ ಪೊಗ್ಗಿನ ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷೊಡು, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಕಟೀಲ್, ಸುರತ್ಕಲ್, ಕೂಡ್ಲು, ಬಪ್ಪನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕದ್ರಿ ಮೇಳೊಲೆಡ್ ಕರಿನ ೫೫ ವೊರ್ಸೊಡು ಸೇವೆ ಸಂದಾದೆರ್. ಏಳ್ ವರ್ಸ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರೊಡು ಗುರು ಆದ್ ಶಿಷ್ಯರೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಅರ್ ಮಲ್ತಿ ಪಾತ್ರೊಲು ನೆಕ್ಕ್ ಇಣಿ ಇಜ್ಜಿ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ಸ್ ಒಯಿತ್‌ದೆರ್. ಮುರಮುರಣಿ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರಿನ ಶ್ರೀ ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ರೆನ ಲೆಕನೆ ಕೆಲವು ಪೊಣ್ಣು ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ಒಯಿಸಾದ್ ಕರುಣರಸೊಟ್ಟು ಮುರ್ಕಾದ್ ಜನೊಕ್ಲೆ ಕರ್ಲ್ ಕರಗುನಂಚ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತಿ ಬಿರ್ಸೆ. ವೀರ, ಶೃಂಗಾರ ರಸೊನ್ಲಾ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ ನಿಸ್ಸೀಮೆ. ಪಿರಯ ಸಂದಿ ಈ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ ರಂಗಸ್ಥಳೊನು ಬುಡ್ಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದಾಂತಿ ಕಲಾತಪಸ್ವಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಏತೇತೋ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆದ ಗೌರವ ಮೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಸಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ೧೯೯೯ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ದು ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ : ನಾಟಕ - ಚಲಚ್ಚಿತ್ರ

ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ನಾಟಕ ಸಿನೆಮಾ ರಂಗೊಲೆಡ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್ ಕೇಣ್ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್‌ಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣೆರ್. ಕನ್ನಡ ತುಳು ಬಾಸೆಲೆಡ್ ೧೧ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಅವೆನ್ ರಂಗೊಗು ಕಣತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಹಿಂದಿ, ಬಂಗಾಲಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾಸೆಲೆದ ಎಡ್ಡೆ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತುಳು -ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಗ್ ಭಾಷಾಂತರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಂಗೊಗು ಕಣಯಿದೆರ್.

ಕರಿ ಐವ ವೊರ್ಸೊಡು ನಾಟಕ ನಿರ್ಮಾಪಕೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದ್ ಶ್ರೀ ಸುವರ್ಣೆರ್ ಉದಯ ಕಲಾನಿಕೇತನ, ಕನ್ನಡ ಕಲಾ ಕೇಂದ್ರೊಲೆದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ನಾಟಕಕಾರೆರ್ನ ಕೃತಿಕ್ಲೆನ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದಾತ್ರ ಏತೇತೋ ಜವಣ್ಯೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಲಾವಿದೆರಾದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಆರ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ಗುಡ್ಡೆದ ಭೂತ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಗುಡ್ಡೆದ ಭೂತ ದೂರದರ್ಶನೊಡು ಧಾರವಾಹಿಯಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರ್ನ ಅಭಿಮಾನೊಗು ಪಾತ್ರ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಚಲಚ್ಚಿತ್ರ ರಂಗೊಡು ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣೆರ್ ಮಲ್ತಿ ಸಾಧನೆಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರೊಲು ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ರಂಗ ಭೂಮಿಗ್ ಮಲ್ಲ ರೀತಿದ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಣ್ಪಿ ಯೋಜನೆನ್ ಶ್ರೀ ಸುವರ್ಣೆರ್ ಆರ್ನ ಪುದರ್‌ಗ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ಪಾಡೊಂದೆರ್. ೧೯೯೬ ಟ್ಬ್ ಮೆರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ದ್ ಗೌರವ ಸಂದಾದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ನಾಟಕಕಾರೆರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ೧೯೯೯ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ದು ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲೆ ಮದಿಪು

ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದ ಉಂದೆಕ್ಕಾದ್ ಯಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಎಲ್ಯ ಬೇಲೆಗ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಂದೆಕ್ಕಾದ್ ಯಾನ್‌ಲಾ ಎನ ಒಟ್ಟುಗು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಪುನ ಮೂವೆರ್ ಬಂಧುಲುಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ದ್ ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್ ಒಪ್ಪ ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದೀ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಪೊ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿದಾಯಿಡ್‌ಲಾ, ದೇಸೊಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿಡ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಷೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಯಂಕ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಯ್ಯದ ಕಾಲೊಡು ಎನ್ನವೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ರೀತಿ ರಿವಾಜ್, ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನ, ನಿಘಂಟ್ ರಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕಿನ ಒಂಜಿ ಭಾಗ್ಯನೇ ಇಂದ್‌ದ್ ಪಣೊಲಿ. ಉಂದೆಕ್ಕಾದ್ ಯಾನ್ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಯಂಕ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ನರೆ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರಿನ ಮಾತ ತುಳುವರೆಗ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾಪೆ.

ತುಳುಟು ಮಲ್ಪರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಬೇಲೆ ಉಂಡು. ತುಳುಕು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟೊಡು ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕರೆ ತುಳುವೆರ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತೊಡು. ನೂತ್ತ ಐವ ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಲ್ಲ್ಯಾಯೆ ರೆವರೆಂಡ್ ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ತುಳು ಒಂಜಿ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬುಲೆದಿನ ಭಾಷೆ ಆದುಂಡು. ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಜನಲಾ ಸುಸಂಸ್ಕೃತೆರಾದುಲ್ಲೆರ್, ಆಂಡಲಾ ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆವಂದೆ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ನೇಲ್ಯ ಅಚ್ಚರಿ ಇಂದಾದ್ ಪಣ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಭಾಗವತೊ, ಕಾವೇರಿ, ಭಾರತೊ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾವ್ಯೊದ ತಾಳೆಗರಿ ತಿಕ್‌ದಿಜಿ. ಇತ್ತೆ ಆ ಅಪವಾದ ಪೋತುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಬೋಡಾಯಿನ ಮಟ್ಟೊಡು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆತಿಜಿಂದೇ ಪಣೊಲಿ. ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಇತೆದ ನೂದು ವರ್ಸೊಡು ಒಂಜಿ ಐನೂದು ಬೂಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಆದುಪ್ಪೊ. ಆ ಐನೂದೆನ್ ಐನ್ ಸಾವಿರ ಮಲ್ತೊಂಡ ನಂಕ್ ದಿಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೊಗು ತೆರಿಪಾದ್ ಮಾನ್ಯತೆದ ಮದಿಪು ಕೇನ್ಯರೆ ಸುಲಬ ಆಪುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಬಾರ್ಕೂರುಡ್ದ್ ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತಿನ ತುಳುವೆರ್ ಇನಿ ಬಡಕಾಯಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬರೊಡೊಡ್ದ್ ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ತಿರುವನಂತಪುರ ಮುಟ್ಟ, ಮುಡಾಯಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ದ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ದಿಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟ ಪಾಕ ಊರುಲೆಡ್ ತುಳುತ ಬಾವುಟ ದೆರ್ತ್ ಪತೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ತೇರ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ಈತ್ ಮಾತ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುವೆರ್ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಡ ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಿಲ್ಲಿದಕುಲು ಕಣ್ಣ್ ಅರೆಲ್ತ್‌ದ್ ತೂಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪರೆ ಕಷ್ಟ ಇಜ್ಜಿ.

ಜಗತ್ತ್‌ದ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಭಾಷೆದ ಪೆರ್ಮನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್, ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಮುಲ್ಪದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆ, ಆಚರಣೆಲೆನ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಂಕೆನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಇತ್ತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಪುನಕುಲು ಗ್ರಂಥ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕುಲೆನ ತುಪ್ಪೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ತೋಜಾಯೆರ್‌ಡ ಮದಿಪು ಪಡೆವರೆ ದಾಲ ಕಷ್ಟ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚೀ ದಿನ ಬೇಗ ಬರಡ್.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೊರ್ಪುನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊಡ್ಡಾವರ ಬರೆಪಿನಕುಲೆಗ್, ಸಂಶೋಧಕೆರೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಟುದ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬುಲೆವಡ್, ತುಳುಕು ವಿಶ್ವ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕಡ್ ಇಂದ್‌ದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವ ದೇವೆರ್‌ನಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ನಟೊನುಗ.

ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ

ಪರ್ಮಲೆತ ಕುದ್ಕಾಡಿ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ್. ಸವನೂರು ದೇವಸೊ ಅಮ್ಮೆರೆ ಇಲ್ಲ್. ಎಂಕ್ ಏಳ್ ಒರ್ಸೊ ಆನಗ ಅಮ್ಮೆರ್ ದೇವಸೊ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈಕ್ಲ್ ತೀರ್‌ಪೋದ್, ಅಪ್ಪೆ ಜಾಕಪ್ಪೆ ಎನನ್ ಕಟೊಂದು ಕುದ್ಕಾಡಿಗ್ ಬತ್ತ್ ನಿಲೆ ಆವೊಡಾಂಡ್. ಕಸ್ಬೊಡು ಎಂಕ್ ಒಂತೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊ ಮಲ್ಪಾಯಿನ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆನೇ ಎನ್ನ ಸುರುತ ಗುರು. ತುಳು -ಕನ್ನಡೊಟು ಆರ್ ಪಂಡೊನ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಪದ್ಯೊ ಪಾರ್ತನೊಲೇ ಎನ್ನ ಸುರುತ ಸಂಗೀತೊ ಪಾಟೊ. ಮಾಮಣ್ಣನಗ್‌ಲೆನ ತಾಳಮದ್ದೊಲಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೂಟೊಲೆ ನಲಿಕೆ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಪ್ರೇರಣೆ. ಬಡಗನ್ನೂರು ಶಾಲೆ, ಈಶ್ವರ ಮಂಗ್ಲ ಗಜಾನನ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಎನ್ನ ಗುರುಕ್ಕುಲು ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರೀತಿ ದೀದ್, ಕರುಣೆಡ್ ಕಾತ್‌ದ್ ಕಯ್‌ಪತ್ತ್ ನಡಪಾದೆರ್.

ಎಲ್ಯೆಡ್ ಒಂತೆ ತುಂಟತನೊತ್ತ ಎನನ್ ಮಾಯಿಪ್ಪಾಡಿದ ಬುನಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ತಿದ್ದ್‌ದ್, ಸರಳ ಸ್ವಾವಲಂಬೀ ಜೀವನೊಗು ತರಬೇತಿ ಕೊರ್‌ದ್ ಜೀವನೊಡು ಆದರ್ಶವಾದ್ ಬದ್‌ಕುನಂಚ ಮಲ್ತಿನೆನ್ ಈ ಪೊರ್ತುಗು ನೆಂತೊನುಪೆ. ಯಾನ್ ಕಲ್ತಿನ ಪುತ್ತೂರುದ ಫಿಲೋಮಿನ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡೇ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಿಕ್ಷಕೆ ಆದ್ ಸೇರ್‌ದ್, ಅಲ್ಪನೇ ಶಿಕ್ಷಕೆಯಾದ್ ಸೇವೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಿ. ಎ., ಎಂ. ಎ,. ಬಿ. ಎಡ್., ಭರತನಾಟ್ಯ ವಿದ್ವತ್ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ೩೫ ಒರ್ಸೊದ ಸರ್ವೀಸ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ೧೯೯೦ಡ್ ಪೊರ್ಲುಡು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಪುನ ಸೌಭಾಗ್ಯೊ ಎಂಕ್ ತಿಕಿನೆನ್ ಮರಪ್ಯರ ಆಪುಜಿ. ಪಾಟೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಡ್, ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊನಿಯೆರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಆತ್ಂಡ್.

ಭಾರತ -ಸಿಂಹಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರೊ ಶ್ರೀಲಂಕೆಡ್ Government College of Ballet and Dancing Colombo ಮೂಲು ೧೯೬೮-೭೦ ರಡ್ಡ್ ಒರ್ಸೊ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರವಾಸ ಅನುಬವೊ 'ಲಂಕಾದರ್ಶನ' ಪುಸ್ತಕೊ ಬರೆಯರೆ ಇಡೆ ಆಂಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಡು ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ದ ಸುರುತ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊ ೧೯೮೦-೮೩, ಸಂಯೋಜಕ ಸಂಶೋಧಕೆ ಆದ್ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ಪೆಯೆರೆ ಅವಕಾಸೊ ತಿಕ್ಂಡ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗೇ ತುಳುತ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ನಾಟಕ ಎನ್ನ "ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ"ನ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರು ತುಳುಕೂಟೊದಕ್‌ಲ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನೆ. ೫೨೫ ತುಳು ಗಾದೆಲೆಗ್ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆಯಿನ ಕೃತಿನ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆಯರ ಸಾಧ್ಯ ಅಂಡ್. ಉಡುಪಿಡೆ ದ್ರಾವಿಡ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ಎನ್ನ "ಮಂಜದಕಾಪಡೆ" ಫನ್ಪುನ ನಾಟಕೊ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆತ್‌ನೆ. "ಅಬ್ಬಕಬ್ಬೆ" ತುಳು ನಾಟಕೊನು ನಿತ್ಯಾನಂದ ಗ್ರಂತಾಲಯೊದಕುಲ್ ಮೂಜಿ ಸಾವಿರೊ ಪ್ರತಿ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾಯಿನವು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊ. ಎನನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತಿನ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ಜೀವನ ಕತೆನ್ "ಅಮ್ಮ" ಪುಸ್ತಕೊನು ಮೈಸೂರುದ ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್‌ದಕ್‌ಲ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ವಿಶ್ವ ಕಲಾನಿಕೇತನ ನೃತ್ಯ ಕಲಾ ಶಾಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆ ಪರ್ಮಲೆದ ಪದಡ್ಕಡ್ ತಾಪನೆ ಆಯಿನವುಲಾ ಒಂಜಿ ಸುಯೋಗೊ ಪನೊಡು.

ನೃತ್ಯೊ, ಸಂಗೀತೊ, ಚಿತ್ರೊ, ನಾಟಕೊ, ಚಲನಚಿತ್ರೊ, ನಟನೆ, ಕ್ರೀಡೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ ರಚನೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್‌ದ್ ದಿಂಜ ಜನೊ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಸುರುತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನಯಿಡ್ದಾತ್ ಎನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ಸಂಪತ್ತ್ ಮಲ್ಲವು. ೧೯೫೫ನೇ ಇಸವಿಡ್ದ್ ದಿನಚರಿ ಬರೆವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಡೈರಿಲೆನ ಸಂಗ್ರಹೊಡು ಎನ್ನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಉಂಡು.

ಎನ್ನ ಕಯ್ ಪತ್ತಿನ ಬುಡೆದಿ ನಯನಲಾ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾದ್, ಭರತನಾಟ್ಯ ವಿದ್ವತ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಸಹನಟಿಯಾದ್ ನರ್ತನ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಭಲೇ ಜೋಡಿಂದ್ ಪನ್ಪಾದಲ್. ಬಾಲೆಲ್ ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಆಸ್ತಿಕಲಾ

ಕಲಾವಿದೆರಾದ್ ಪುದರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಮುರ್ಮಯಡಿಕ್ಕಿಲಾ ರಾಜಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಸುನಿಲ್ ಶೆಟ್ಟಿನಗ್‌ಲ್ಲಾ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಲಾಯಿನವು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಸಂತೋಸು ಕೊರ್ಪುನ ವಿಚಾರೊ. ಸ್ವಸ್ತಿಕನ ಮಗಲ್ ಎಲ್ಯ ಕಲಾವಿದ "ಅಕ್ಷಿ" ಬತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಅಜ್ಜೆ ಆತೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯೆರೆನ್, ತುಳು ನಿಘಂಟ್ ತಯಾರಿಗ್ ಚಾಲನೆ ಕೊರ್ನ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಏಪೊಲ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊನೊಡು. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪ್ರೀತಿಡ್, ಕನ್ನಡೊ ಪಾಟೊದ ಒಟ್ಟುಗು ತುಳುನು ಪಂಡ್‌ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಎಂಕ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆಪುನ ಸುಯೋಗೊ ತಾನಾದ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ . ಇತ್ತೆ ೬೯ನೇ ಪ್ರಾಯೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಗ್‌ಂದ್ ತಿಕಿನವು ನನಲಾತ್ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ಪುನ ಚಾಲನೆ ಕೊರ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುಟ್ಟು ಚೋಮನ ದಾಗ್ಯೊ, ಕಾರ್ನಿಕೊದ ಚಂಡಿ ಚಾಮುಂಡಿ, ಕಾಪುನ ಕರ್ತುಕಾರ್ತಿಕೆ, ಸಾಹು ಮಹಾರಾಜನ ಪಲ್ಲಕಿ ಸೇವಾ ಪ್ರಬಂದೊತ ತುಳು ರೂಪಾಂತರೊಲೆನ್ ರಂಗ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್" ವಿಶ್ವ ರಂಗರಾಮಾಯನೊ" ಪನ್ಪಿನ ರೂಪಕೊದ ಯೋಜನೆ ಯೋಚನೆ ಉಂಡು. ಅವು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ರಂಗಭೂಮಿ ಸಾಧನೆದ ಸಾಧ್ಯತೆದ, ಒಂಜಿ ಸಂಕಲ್ಪೊದ ದೃಶ್ಯ ರೂಪಕೊ ಆವೊಡು.

ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್.

ದುಂಬಾದ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ರಾಯಿನ ಪೊಳಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರೆಗ್‌ಲಾ, ಅಂಚನೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎನ್ನ ದಿಂಜಿ ಉಡಲ್ದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಇನಿತ ದಿನ, ಈ ವೊರ್ಸದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನಾಲ್ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರಿಯರ ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲು ನಿಘಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಅಯ್ಕೆಗ್ ಧನ್ಯವಾದೊಲು. ಆಂಡ ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಮೂಜಿ ಜನ ಕಲಾವಿದೆರ್, ನಿಜವಾದುಲಾ ದಿನ್ನದಕುಲೇ ಆದುಳ್ಳೆರ್. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ ಆತ್ ದಿಣ್ಣದಾಯೆ ಆತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯೆನ್ನ ಮನಸ್ಸ್ ಪಣ್ಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಕೇಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆಗಾವಡ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಗಾವಡ್ ಯಾನ್ ಕೊರ್ತಿನ ಕೊಡುಗೆ ಭಾರಿ ಕಡಮೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗೊಡು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್, ಪತ್ತ್ ಇರ್ವ ವರ್ಸೊಡ್ದ್ಂಚಿ, ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಳೆಡ್, ಪೊಣ್ಣು ಏಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಜನಕ್ಕುಲೆನ್ ಯಾನ್ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದೆ. ಉಂದು ನಿಜ. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣೊ, ಕುಡಲದ ಶ್ರೀ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ರ್ ನಡಪ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳ, ಅಂಚನೆ ಆ ಮೇಳೊಡಿತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಒಡನಾಟೊ. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮುಗೆರ್, ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈಕ್ಲು, ಬೋಳಾರ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್ ಇಂಚಿನಕುಲು.

ಯೆಂಕ್ ದುಂಬುಡ್ದ್ಂಚಿ, ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಳೆಡೆ ಆತೊಂಜಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್ ಬರೆತ್ತಿನ "ಸೊರ್ಕುದ ಸಿರಿಗಿಂಡೆ" ಅಗರಿ ಬಾಗೊತೆರ್ ಬರೆಯಿನ "ಸಿರಿ ಮಹಾತ್ಮೆ" ಅಂಚೆನೇ ಬಂಗಾಡಿದಾರ್ ಬರೆತ್ತಿನ 'ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ ", "ಪಟ್ಟದ ಪದ್ಮಲೆ" ಈ ಪುರುಸಂಗೊಲೆಡ್, ಯೆನ್ನ "ಸಿರಿದೇವಿ", "ಸಿರಿಗಿಂಡೆ ", "ಬೊಮ್ಮಕ್ಕ", "ನಾಗಮ್ಮ" ಈ ಏಸೊಳು ಯೆಂಕ್ ಪುದಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಏಸೊಳು.

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ಲಾ, ಪಾತ್ರೊಳೆನ್ ಪರಿಣಾಮ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್, ಯೆಂಕ್ ಕಡೆಸ್‌ದಾಂಡಲಾ ತೆರಿಂಡ್. ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಳೆನ ಸೇವೆಡ್ ಪಿರ ಬೂರ್ದಿನ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಆ ಅಪ್ಪೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೊರಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂದು, ಈ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಂಧುಳೆಗ್ ದಿಂಜಿ ಮನಸ್‌ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಅಂಚೆನೆ ಈ ಸಭೆಟ್ಟ್ ಸೇರ್‌ದಿನ ತುಳು ಬಾಂಧವೆರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಯೆನ್ನ ಪಾತೆರೊನು ಮುಗಿಪ್ಪುವೆ.

ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ

ಸಾಹಿತ್ಯ , ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸೇವೆ, ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ನಾಲ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ದು ಬೆರಿಕ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊನು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷೊಡ್ದಿಂಚಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಳೊಟು ಅಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ಸಾಧನೆನ್ ಗುರ್ತ ಪತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಈ ಮರ‍್ಯಾದಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅಕುಲು ದುಂಬುಗುಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ನನಾತ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಆವರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು.

೧೯೯೯ನೇ ವರ್ಷದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಡ್ ಎನ್ನಲಾ ಪುದರ್ ಉಂಡುಂದು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಸಂತೋಷದ ಒಟ್ಟುಗು ಒಂತೆ ಬೇಜಾರ್‌ಲ! ಬೇಜಾರ್‌ಂದ್‌ಂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಎಣ್ಣ್‌ದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆತೊಂದು ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲರೆ ಬಲ್ಲ್ಯತ್ತ್ ... ರಂಗಭೂಮಿಡ್, ಸಿನೇಮೊಡು ಮಲ್ತಿನ ಸಾಧನೆಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆತೊನಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ನನಾತ್ ಬೆನ್ನ್‌ದ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವೊಡತ್ತ್? ಆಂಡ ಎನ್ನ ಈ ಪ್ರಾಯೊಡು, ಆರೋಗ್ಯಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಉಪ್ಪಂದೆ ಮಲ್ಲದಾಲ ಮಲ್ತ್ ತೋಜವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜತ್ತಾಂದ್ ಒಂತೆ ಬೇಜಾರ್! ಆಂಡಲಾ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಜವನೆರೆಗ್ ಬೆರಿಸಹಾಯ ಕೊರ್ಪಿನ, ತಾದಿ ತೋಜಾವುನ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಮಲ್ಪೊಲಿಂದ್ ಸಮದಾನ.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷೆದ ವಿಷಯ ಯಾನ್ ಪಾತೆರುಜಿ. ಎನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿನ ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಿನೇಮಾದ ವಿಷಯ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ. ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ನಾಟಕೊಲು ಉಂಡು. ಪ್ರಯೋಗೊಲುಲಾ ಆವೊಂದುಂಡು.ತುಳು ಸಿನೆಮಲ ಕೆಲವು ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕೃತಿಕುಲು ಬೈದಿನಿ ಕಡಮೆಂದ್‌ದೇ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ಕಾರಣಂದ್‌ಂಡ ಈ ರಡ್ಡ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿನಕುಲು, ಬಿರ್ಸೆರ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕರಂಗೊಡು, ಕನ್ನಡ ಸಿನೆಮಾರಂಗೊಡು ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಯಿಕ್‌ಲಾ ಕಾರಣ ಉಂಡು. ತುಳುಕು ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರುನ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ; ಅವುಲಾ ಕೆಲವೇ ತಾಲೂಕುಲೆಡ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಟು ನಾಟಕ, ಸಿನೇಮ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಕನ್ನಡೊಡ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಹೆಚ್ಚ ಜನೊಕುಲೆಗ್, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ತೋಜವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಹೆಚ್ಚ ಪುದರ್, ಪಣವು ಬರ್ಪುಂಡು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟೊಡು ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತುಳುಟು ಮಲ್ಪರೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಇಜ್ಜಿ. ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಾದಿ ತೋಜವುನಕುಲುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾಸ್ ಪಾಡುನಕುಲು ಇಜ್ಜೇ ಇಜ್ಜಿ! ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡ್ ಇನಿತ ತುಳು ಜವನೆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಈ ರಂಗೊಲೆಡ್ ದಾಲ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸೊಗು ಕೈಪಾಡೊಡಾಪುಂಡು. ಅಯಿಕ್ ತುಳುತ ಹಿರಿಯೆರ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ. ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೇತೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಒಟ್ಟಾದ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಡು . ತುಳುವೆರೇ ಈ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಡತ್ತಾಂದೆ ಬೇತೆ ಏರ್ಲ ದಾಯೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್?

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದ ಮಾತ ಪೊರ್ಲುಡು, ಶ್ರೀಮಂತವಾದುಂಡುಂದ್‌ದ್ ಪನ್ಪ ನಮ. ಆಂಡ ಅವೆನ್ ಕೃತಿ ರೂಪೊಡು ತೋಜಾವುನ ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ನಾಟಕ, ಸಿನೇಮ ಮಲ್ತ್‌ದ ಪನ್ಲೆ! ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಪೊರ್ಲುಡು, ವೈಭವ, ಚರಿತ್ರೆನ್ ತೆರಿಯರೆ ಇನಿತ ಏತ್ ಜವನೆರೆಗ್ ಆಸೆ ಉಂಡು ಪನ್ಲೆ! ನಾಲ್ ಜನ ಹಿರಿಯೆರ್ ತುಳುತ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಅಕಲ್ನಕಲೆನ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತುದುಪ್ಪು. ಆಂಡ ಇನಿ, ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದ ಉಂದೆತ ತಿರ್ಲ್‌ನ್, ಪೊರ್ಲುನು ತೋಜಾವುನಂಚಿನ ಕೃತಿಕುಲೆನ್, ಅವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಆವಡ್, ಕಲೆ ಆವಡ್, ಸಿನೇಮ ಆವಡ್ ಅವೆನ್ ತುಳುತ ಜವನರೇ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಕಲೆನ!

ನಾಟಕ ರಂಗ ಇನಿ ಮಸ್ತ್ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಷೆದ ರಂಗ ಭೂಮಿಡ್ ಏತೇತೋ ಪೊಸ

ಪ್ರಯೋಗೊಲು ಆವೊಂದುಂಡು. ಆಂಡ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ, ಸಿನೇಮ ಐವ ವರ್ಷ ಪಿರವಿತ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು.

ತುಳುಟು ಎಡ್ಡೆ ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ತರಬೇತ್ ಕೊರುದು ಅಕ್ಲೆನ ಪ್ರತಿಭೆನ್ ಅರಲಾವುನ ಸೃಜನಶೀಲೆರಾಯಿನ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಬೋಡು. ಬೇತೆ ಭಾಷೆದ ರಂಗಭೂಮಿದೆದ್ರ್ ತರೆದೆರ್ತ್ದ್ ಉಂತುನಂಚಿನ ಎಡ್ಡೆ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬಿರ್ಸೆರಾಯಿನ ತುಳು ಕಲಾವಿದೆರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವೊಡು. ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಸಿನೇಮೊಡ್ಲಾ ಆ ಮಾಧ್ಯಮೊನು ತೆರಿದಿನ ಜವನೆರ್ ತುಳು ಬದಕ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದ ಉಂದೆಟಿತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಅಂಶೊಲೆನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವುನಂಚಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಮರ್ಯಾದಿ, ಗೌರವ ತಿಕ್ಕುನಂಚಿನ ಎಡ್ಡೆ ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಯಿಕ್ ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿಲಾಯಿನ ಕಾಸ್‌ದಕುಲು ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪೊಡು. ದಾಯೆಗ್ಂದ್ಂಡ ಒಂಜಿ ಸಿನೆಮ ಮಲ್ಪೊಡ್ನ ಪಾಕ ಲಕ್ಷ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಆತ್ ದೊಡ್ಡು ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತಿ ಪಿಕ್ಚರ್‌ನ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ಡ್ ತೋಜಾದ್ ಪಾಡ್ದಿ ಕಾಸ್ ಪಿರ ದೆಪ್ಪೆರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ!

ಈ ರಡ್ಡ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ಲಾ ಎನಡ್ದಾಪಿನ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪರೆ ಯಾನ್ ಏಪಲಾ ತಯಾರುಲ್ಲೆ. ಆಂಡ ಉಂದು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮ ಆಯಿನೆಟ್ಟಾತ್ರ ಒರಿ ದಾಲ ಮಲ್ಪರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಪತ್ತ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಒಟ್ಟಾದ್ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ್ ಒಂಜಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್ಂಡನೇ ದಾಲ ಮಲ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ.

ತುಳುತ ಜವನೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಈ ವಿಷಯೊಡು ಒಂತೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಂದ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಗ್ಗಿದ್ ಕೇನೊಂದು ಎನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಮುಗಿಪುವೆ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಪ್ರೀತಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಇತ್‌ನೆಟ್ಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿ ಗಣ್ಯೆರ್

೧೯೯೫
ದಿ. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ

೧೯೯೬
ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ
ದಿ. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ

೧೯೯೭
ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
ಕೆ. ಎನ್. ಟೈಲರ್
ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ

೧೯೯೮
ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ದಿ. ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ

೧೯೯೯
ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ

ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂಚ?

ನಿಕೇತನ

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಶ್ರೀಮಂತವಾಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡು. ಮುಲ್ತ ಜನಕುಲೆ ವೇಷ, ಬಾಸೆ, ನಲಿಕೆ-ತೆಲಿಕೆ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರೊಲೆಡ್ ಅಪೂರ್ವವಾಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಮೂಲ್ ಪರ್ವತ, ಗುಡ್ಡೆ, ಬೊಟ್ಟು, ಬೈಲ್, ಪರಪು ತುದೆ, ತೋಡುಪಲ್ಲ, ನೀಲ ಸಮುದ್ರ-ಇಂಚ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೊಬಗುನು ತೂವೊಲಿ. ಬಾಸೆಡ್, ವೇಷೊಡು, ಕುಣಿತ ಗೊಬ್ಬುಲೆಡ್, ಆಚರಣೆ ಆರಾಧನೆಲೆಡ್, ಮೌಖಿಕ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಲೆಡ್ ವೈವಿಧ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಲೆನ್ ನಾಡೊಲಿ. ತುಳುತನೇ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪೊನ್ ಗಮನಿಸೊಲಿ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಆಳವಾಯಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬದುಕು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತಿರ್ಲ್ ಪೊರ್ಲುನ್ ವರ್ಣಿಸಿದೆರ್, ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್, ತುಳುಬಾಸೆಗ್, ತುಳು ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರಂಪರೆ ಬೊಕ್ಕ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡು.

ಆಂಡ ಕಾಲ ಏರೆನ್ಲ ಕಾಪುಜಿ. ಚಕ್ರ ತಿರುಗಿಲೆಕ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ ತಿರುಗುಂಡ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂತಿ ನೀರತ್ತ್; ಪರಪು ತುದೆ. ಬದಲಾವಣೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ಬೋಡೋ, ಬೊಡ್ಚೊ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದೇ ಪೋಪುಂಡು. ತುಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರಲಾ ನೆಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಆಪುಜಿ. ಇನಿ ತೂಪಿ ತುಳು ಪರಿಸರ ಎಕಡ್ ಪನ್ನಿ ಪರಿಸರ ಅತ್ತ್. ಈ ಕಾಲದ ಬದುಕ್‌ದ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಪೀರೊಂದಿನ ಪರಿಸರ ಉಂದು. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ತುಳು ಪರಿಸರ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಅರ್ಥಲೆಡ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅನಿವಾರ್ಯ. ನೆತ್ತ ಅರ್ಥ ಇತ್ತೆದ ಪರಿಸರೊಗು ದುಂಬುದ ಸಂಬಂಧ ಇಜ್ಜಿಂದೇ ಅತ್ತ್. ಪರಂಪರೆದ ಅಂಶೊಲೆನ್ ತನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದೀವೊಂದೇ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಲೆವುಂಡು. ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯೊಗು ಬೋಡಾಪಿನಂಚಿನ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಪಡೆವೊಂದು, ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನೆನ್ ಬುಡ್ದ್ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್, ಪರಂಪರೆಗ್ ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಕಾಲಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದುಂಬೊತ್ತುಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರೊಡು.

ನೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಣೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಕಂಬುಲ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಆರಾಧನೆ. ಗೊಬ್ಬುದ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಪಡೆತಿನ ಒಂಜಿ ಆರಾಧನೆ. 600 - 700 ವರ್ಷದ ಇತಿಹಾಸ ಕಂಬುಲೊಗ್ ಉಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಶಾಸನೊಲೆಡ್ ಕಂಬುಲದ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾದ್ ಕಂಬುಲೊನ್ ಮುಲ್ತ ಜನಕೊಲು, ಸಾಮೂಹಿಕವಾದ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ರೈತಗ್ ಶಕ್ತಿ ಕೊರ್‌ನಿ ನಿಜ. ಆಂಡ ಭೂಮಿಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿನ ಆಚರಣೆದ ಮಿತ್ತ್ ಆತೇ ಮಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಕಂಬುಲ ಆರಾಧನೆದ ಮಹತ್ವೊನ್ ಕಳೆವೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಂಚಾದ್ ಪೊಸ ರೂಪೊನ್ ಪಡೆಂಡ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಶುದ್ಧ ಕ್ರೀಡೆ ಆದ್ ರೂಪು ಪಡೆಂಡ್. ಮುಲ್ತ ಜನಕುಲೆ ಮಾನ್ಯತೆಲಾ ಒರಿತೊಂಡು. ಇಂಚ ಕಂಬುಲದಂಚಿನ ಪರಂಪರೆದ ಒಂಜಿ ಘಟಕ ಪರಂಪರೆದ ಗುಣೊನ್ ಪೊಂದೊಂದೇ ಪೊಸ ರೂಪ ಪಡೆಂಡ್. ಈ ಅರ್ಥೊಡ್ ತುಳು ಪರಿಸರೊನ್ ತೂವೊಡು. ಮುಲ್ತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜೀವನ, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆ, ನಲಿಕೆ, ಗೊಬ್ಬುಲ್ - ಇಂಚ ಸಾಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ ಎಂಚ ಉಂಡು, ಎಂಚ ಆವೊಡು, ಎಂಚ ಒರಿತೊನುಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು.

ನಮ ಇತ್ತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯುಗೊಟ್ಟು ಉಲ್ಲ. ವೈಚಾರಿಕ ಬೊಕ್ಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ದುಂಬುಡ್ದ್ ಎಚ್ಚೆ ಉಂಡು. ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉದಾರೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಭಾವ

ಬೇರ್ದ್ಂಡ್. ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್, ಟಿ.ವಿ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ದಂಚಿನ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಆವೊಂದುಂಡ್. ಇಂಚಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ಒರಿಪುನ್ ಎಂಚ ಪನ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರೀ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ನಮ್ಮ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಒರಿಪಾವುನೇ ಪರಿಸರ ಒರಿಪುನು ಪನ್ಪಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ್ ಉಂಡು. ಮಾಧ್ಯಮೊಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸ ಆಲೋಚನೆಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನಾಶ ಮಲ್ಪುಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಬೊಬ್ಬೆಲಾ ಅಪಗಪಗ ಕೇನೊಂದ್ ಉಂಡ್. ಆಂಡ ಏಕಡ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿನ ಸ್ಥಿರವಾಯಿನ ಅತ್ತ್, ಬದಲಾವಣೆಗ್ ಒಗ್ಗೊಂದ್ ನಿರಂತರವಾದ್ ಚಲನಶೀಲವಾಯಿನವು. ಇಂಚ ತೂಂಡ ನಮ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪುನವು ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಅತ್ತ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ತೂಂಡಾ ಉಂದ್ ತೆರಿವುಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್‌ಲಾ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಜಾತಿಲೆಡ್ ಮಿತ್ತ್-ತಿರ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ಅಸಮಾನತೆ - ಭಾವನೆಲು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಇನಿ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ ಅವ್ವ್ ಸತ್ಯ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಂಕ್ ಮನವರಿಕೆ ಮಲ್ತ್ದ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚಾದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕೆಲವೊಂಜಿ ನಂಬಿಕೆಲು ಸರಿ ಅತ್ತ್. ಅವೆನ್ ಬುಡ್ದ್ ತುಳು ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಂಚಂದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಏತೋ ಎಡ್ಡೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲುಲಾ ಉಂಡು. ಅವ್ವ್ ಇತ್ತೆಲಾ ನಮ್ಮ ಬುದ್‌ಕ್‌ದೊಟ್ಟುಗು ಉಂಡು. ಇಂಚ ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊಲಾ ಆಧುನೀಕರಣದ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಾಶ ಆವೊಂದು ಉಂಡು. ಅವ್ವ್‌ಲಾ ಸರಿ ಅತ್ತ್. ಅವೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನೇ ತುಳು ಪರಿಸರ ಒರಿಪುನು. ಉದಾರ್ಣೆಗ್ ತುಳುಬಾಸೆನೇ ತೂಕ. ಇನಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಂಚಿನ ಬಾಸೆ ಮುಖ್ಯ ಪನ್ಪಿನ ಭ್ರಮೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ್ ಉಂಡು. ತನ್ನ ಮಗೆ ಅತ್ತ್ಂಡ ಮಗಲ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲ್ತ್ಂಡ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ಪನ್ಪಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರೆಡ ಉಂಡು. ಇಂಚಿ ಯೋಚನೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನ್ ನಮಡ್ದ್ ದೂರ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಂಡು. ಬಾಸೆನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಜೀವಾಳ. ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಂಶೊಲೆನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ ಮನವರಿಕೆ ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಶಕ್ತಿಯೇ ಬಾಸೆ. ಅಂಚಿನ ಬಾಸೆನೇ ನಮಡ್ದ್ ದೂರ ಆಂಡ್ಂದ್ ಆಂಡ ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೆಗೇ ಅರ್ಥ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಉಂದೊಂಜಿ ಗಂಭೀರವಾಯಿನ ಸಮಸ್ಯೆ. ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆದ ವಿಚಾರೊಡ್ ನಮ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ.

ಒರಿ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವವಾಯಿನವು. ಭಾವನೆ ಬೊಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗ್, ಜ್ಞಾನಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಮುಖ್ಯ. ಅವು ನನೊಂಜಿ ಪಿದಾಯಿದ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆ ನೆಲೆಟ್ ತುಳು ಪಾತೆರು ಜನಕುಲೆ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆನೇ ಮುಖ್ಯ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದಂಚಿನ ಬಾಸೆ ಅತ್ತ್. ಇಂಚ ನಮನ್ ಆಮರ್ದ್ಪಿನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ ಭ್ರಮೆ ತುಳು ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣೊಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಅಡ್ಡಿ.

ನೆಟೇ ಕುಡೊಂಜಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರು ಆಪುಂಡ್. ಅವ್ವ್ ಕನ್ನಡದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಆಂಡ ತುಳು- ಕನ್ನಡದ ಸಂಬಂಧ, ತುಳು-ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಂಬಂಧದಲೆಕ್ಕೆ ಅತ್ತ್. ದುಂಬುಡ್ದ್‌ದಿಂಚಿಲಾ ಕನ್ನಡ ತುಳುನಾಡ್ದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೊಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಾಸೆ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಸರದ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಕನ್ನಡ ಬುಲೆವೊಂದು ಬಯ್ದುಂಡ್. ತುಳುನು ಮುಖ್ಯವಾದ್ ದೀದ್ ಕನ್ನಡೊನ್ ತೋಡಾಯಿನ ಲೆಕ್ಕ ಹದವಾದ್ ಬಳಸೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಕನ್ನಡನೇ ಮುಖ್ಯ. ತುಳು ಪಾತೆರೆರಾ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಒತ್ತಡಲಾ ಬೂರೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚ ತುಳು ಚಳವಳಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬರವುದ ಕಾರಣೊಲೆಡ್ದ್ ಅವ್ವ್‌ಲಾ ಇನಿ ದೂರ ಆತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಕನ್ನಡೊನ್ ದೀವೊಂದೇ ತುಳುಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರೊಡಾಪುಂಡು.

ಭಾಷಿಕವಾದ್ ತೂಪುಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲ್‌ಲೆಡ್ ತುಳುತ ಪರಿಸರಗ್ ಚ್ಯುತಿ ಆತ್‌ಜಿ. ಅವ್ವ್ ಅತ್ತ್‌ಂದೇ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಡ್ದೊ ಬೊಕ್ಕ, ಅಯಿಟ್‌ಲಾ 70ನೇ ದಶಕಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಟ್ ಬರೆಪಿನಾ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತಿಕ್ಕೊಂಡ್. ಕನ್ನಡೊಡ್ ಕಲ್ತಿನ ಏತೋ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತೆರ್ ತುಳುಟೇ ಬರೆಯೆರ್ ಕಾವೇರಿ, ಭಾಗವತೊದಂಚಿನ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟೆರೆನ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದಂಚಿನಾ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯಲಾ ತುಳುಟ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕವನ, ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ತುಳುಟ್ ಬರೆಯೆರ್.

ಸರಕಾರ ತುಳುಬಾಸೆದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ಅಕಾಡೊಮಿನ್‌ಲಾ ಸ್ಥಾಪನ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸಲಾ ಮಲ್ತ್ಂಡ್;ಮಲ್ತೊಂದು ಉಂಡು. ಇಂಚ ದುಂಬುಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಬರವಣೆಗೆದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟುದುಂಡು. ತುಳು ಓದರೆ ಕಷ್ಟ ಪನ್ಪಿನ ಭ್ರಮೆಟ್ ಒಂತೆ ಒಂತೆನೇ ಪಿರ ಬರೊಂದು ಉಲ್ಲ. ಎಡ್ಡೆ ಪುಸ್ತಕ ತಿಕ್ಕೊಂಡ ಓದೊಲಿ ಪನ್ಪಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡೊಂದು ಉಂಡು.

ಉಂದೆನ್ ತೂಂಡ ತುಳುಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂಚ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ. ತುಳುಟ್ ಬರೆಪಿನ ಬೊಕ್ಕ ಓದುನಾ ಆಸಕ್ತಿ ಎಚ್ಚ ಆಪಿನಸೇ ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ. ಅವೆನ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ಇನಿ ಕುಡ್ಲದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಡ್ ಪದವಿ ಮಟ್ಟೊಡ್ ತುಳುನ್ ಬಾಸೆಯಾದ್ ಕಲ್ಪರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಸೂಚನೆ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ್ ಅನುಷ್ಠಾನೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಜೆರ್. ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಮಟ್ಟೊಡ್ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಐಚ್ಛಿಕವಾದ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ಪೀಠೊಡ್ ಸಂಶೋಧನೆಲಾ ಆವೊಂದ್ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಪದವಿ ಮಟ್ಟೊಲೆಡ್ ಅನುಷ್ಠಾನೊಗ್ ಕನ್ತ್ಂಡ ತುಳುಟ್ ಬರೆಪಿನ ಬೊಕ್ಕ ಓದುನಕುಲೆನಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಚ್ಚಾದ್ ತುಳುಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯ. ತುಳು ಕೂಟೊಲು, ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಲು, ಸಂಘ -ಸಂಸ್ಥೆಲು, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಲೆನ್, ಉತ್ಸವಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲ. ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ದ್ ಉಂದ್ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ. ಆಂಡ ಉಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಿಯೆ ಆವಂದೆ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದ್ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ್ ಅನುಷ್ಠಾನಗ್ ಕನ್ಪಿನಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೆಲಸೊಡ್ದ್ ಆವೊಡ್.

ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್‌ನಗ ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಆಯಿನ ಜಾನಪದದ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಮರಪರೆ ಆಪುಜಿ. ಸುರುಟ್ ಸಂಗ್ರಹದ ದೃಷ್ಟಿಡೇ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕವಾದ್ ಸುರುವಾಯಿನ ಜಾನಪದ ಕೆಲಸ ಬೊಕ್ಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಪಡೆಂಡ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಅರಿವು, ಅಭಿಮಾನ ಪುಟ್ಯಾವೆರೆ ಈ ಜಾನಪದ ಕೆಲಸೊಲು ಸಹಾಯ ಆಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಕುಲು, ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ನಂಬಿಕೆ ಆಚರಣೆಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ನಡತಿನಂಚಿ ಸಂಶೋಧನೆಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಪುಟ್ಟಾಂಡ್. ಏತೋ ವಿಚಾರೊಲು ಅನುಷ್ಠಾನ ಆವರೆ ಪೊಸರೂಪ ಪಡೆಯರೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಲು ಪೂರಕ ಆಂಡ್. ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕವಾದ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಏತೋ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಕುಲೆನ್ ಆನ್ವಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಕ್ರಮ ಸುರುವಾಂಡ್. ನೆಡ್ತಾವರ ಏತೋ ಕಲೆಕುಲು ಪೊಸ ರೂಪ ಪಡೆದ್ ಒರಿಯರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್.

ಉಂದೆಡ್ದ್ ತುಳು ಪರಿಸರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಡ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಏತ್ ಮುಖ್ಯ ಪನ್ಪಿನ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧನೆ ಪೊಸ ಆಯಾಮ ಪಡೆಯಿನ ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ನನಲಾ ಆಳವಾಯಿನ ಸಂಶೋಧನೆಲು ನಡಪೊಡ್. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಅಂತರ್‌ಶಿಸ್ತ್‌ದ

ಸಹಾಯೊಲೆಡ್ ಈ ಸಂಶೊಧನೆಲು ಮುಂದುವರಿಯೊಡು. ಅಪಗ ತುಳುತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರೊನ್ ಕಾಲಗುಣೊಕ್ಕ್ ಒಂದಾವುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ರಕ್ಷಣೆ ಪೊಸ ಅರ್ಥೊಡು ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ಮುಖ್ಯ. ಬಾಸೆದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಮುಲ್ತ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಯಿನ ಮಣ್ಣ್ ಒರೀಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರೀದ್ ತುಳು ಪರಿಸರಲಾ ಒರಿಯುಂಡು. ಇನಿ ಕೈಗಾರೀಕರಣದ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಮುಲ್ತ ಕಾಡ್, ಗುಡ್ಡೆ ಬೊಟ್ಟುಲು, ಬಂಗಾರ್ದ ನೆಲ ಹಾಳಾವೊಂದು ಉಂಡು. ಪರಪು ತುದೆ, ನೀಲಸಮುದ್ರ ಕಲುಷಿತ ಆವೊಂದು ಉಂಡು. ವಿಶಿಷ್ಟ, ವಿಚಿತ್ರ ಜೀವ ಜಂತುಲು ಅಳಿವೊಂದು ಉಂಡು. ತುಳುಪರಿಸರದ ರಕ್ಷಣೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಉಡಲ್ ತಟ್ಟ್‌ದ್ ಎಚ್ಚರ ಆವೊಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರನೇ ಮುಲ್ತ ವಿಶಿಷ್ಟ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಕಾರಣ. ಈ ಪರಿಸರನೇ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಮುಲ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಬಯ್ಯ್‌ಂಡ್. ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರದ ನಾಶ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರಿಸರದ ನಾಶನೇ ಆಪುಂಡು. ಇನಿ ಪೊಸ ಪೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆದ ಪುದರ್‌ಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಭೂಮಿ ಬಟ್ಟಬಯಲಾವೊಂದು ಉಂಡು. ಆ ಮೂಲಕ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಸಾಸ್ಕೃತಿಕ ಆಕ್ರಮಣಲಾ ಆವೊಂದುಂಡ್, ನೆಟೀ ಒಂಜಿ ಉದಾರ್ಣೆನ್ ಕೊರೊಲಿ. ಕೈಗಾರಿಕೆದ ಕಲುಷಿತ ನೀರ್ ಸಮುದ್ರ ಸೇರ್ದ್ ಸಮುದ್ರದ ಮೀನ್‌ಲೆನಾ ಸಂತಾನ ಅಳಿವೊಂದು ಉಂಡು.   ಮೀನುಗಾರಿಕೆನೆ ಜೀವಾಸಾಧಾರವಾದ್ ನಂಬೊಂದಿನ ಜನಾಂಗದ ಮಿತ್ತ್ ಉಂದ್ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಭಾವ ಬೂರ್ದುಂಡು. ಮೊಗವೀರ ಜನಾಂಗ ಮೀನುಗಾರಿಕೆನೇ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಾದ್ ದೀವೊಂದು ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮೆರೆತ್‌ಂಡ್, ವೃತ್ತಿದೊಟ್ಟುಗು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಶೌರ್ಯ, ಜೀವನ ಕ್ರಮೊಟೀ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್, ಇನಿ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಬೊಕ್ಕ ಆಧುನೀಕರಣ ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಾಶಗ್ ಕಾರಣ ಆವೊಂದು ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇಂಚ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರ ತುಳುಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ರಕ್ಷಣೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಮಹತ್ವವಾಯಿನ ವಿಚಾರ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಕುಲೆಡ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ದೃಷ್ಟಿ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ.

ಇಂಚ ತುಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆದ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಯಿನ ವಿಚಾರ. ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರ - ಇಂಚ ಮಾತಾ ಕೆಲವು ಅಂಶೊಲೆಡ್ ಪರಿಸರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಈ ಬಗೆಟ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಕುಲು ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ಒಂಜಿ ಪರ್ಸಂಗೊ

ಯಶವಂತಿ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ

ಪುಲ್ಯನೆ ಕಾಂಡೆ ನಿದ್ರೆದ ಕಣ್ಣ್ ಉಜ್ಜೊಂದು ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ಅಂಚಿಡ್ ಚಾವಡಿದ ಮೂಲೆದ ಫೋನು ಟ್ರನ್ 'ಗುಟ್ಟರೆ ಶುರು ಆಂಡ್. ಅಯ್ಯೊ ಎಂಚಿನಪ್ಪಾ ಈ ಫೋನುದ ಒಂಜಿ ಉಪದ್ರ. ದಿಸೊಕ್ಕೊಂಜಿ ನೂದು ಫೋನು ಬರ್ಪುಂಡು ಈ ಇಲ್ಲಗ್ ರಾತ್ರೆಂದ್‌ಜ್ಜಿ ಪಗೆಲ್‌ಂದ್‌ಜ್ಜಿ, ಕಾಂಡೆಂದ್‌ಜ್ಜಿ ಬಯ್ಯಡ್‌ಂದ್‌ಜ್ಜಿ ಮುಲ್ಪದ ಮಾಂತ ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಉಂದೊಂಜಿ ಸಬ್‌ಸ್ಟೇಷನ್. ಉಂದೇ ಹಣೇಬರವು ಈ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಫೋನು ದೀಂಡ, ಮುಲ್ಪದ ಮಾಂತ ಬಂದು ಬಳಗದಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ನಂಬರ್ ಉಂದು ಒಂಜೇ. "ಅಂದೇ ಅಂಚ ವರ್ತಮಾನ ಕೊರ್ಪರ ಇಂಚ ವರ್ತಮಾನ ಕೊರ್ಪರಾ, ಆಯನ್ ಲೆಪ್ಪುವರಾ ಇಂಬೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುವರಾ" ಇಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಂಚಿಡ್ದ್ ಕಂಟೆಲ್ ಅಡ್ಡ ಪಾಡ್ದ್ ಪನ್ನಗ ಮುಲ್ಪ ಫೋನುದೀತಿ ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊನೇ.

ಆನಿಲಾ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊಡೇ ಒಂತೆ ಗರ್ವಡೇ ಫೋನು ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಹಲೋ' ಇಂದೆ ಹಲೋ ನಮಸ್ಕಾರ ಯಾನ್ ಇಂಚಿನಾರ್ ಇಂಚಿನಲ್ಪಡ್ದ್ ಪಾತೆರ್ನು ಇಂದ್ ಪಂಡ್‌ನ ಅಂಚಿದ ಸ್ವರ ಕೇನ್ನಗ, ಮುಂಗುಲಿನ್ ತೂದು ಸರ್ಪೆ ತರೆಕಂತ ಪಾಡುನಂಚ ಎನ್ನ ಗರ್ವ ನೀರಾದ್ 'ಓ ಈರೇ ನಮಸ್ಕಾರ ಎಂಚ ಉಲ್ಲರ್? ಇಂದ್‌ದ್ ಬಾರೀ ನೈಮೆನ್‌ಡ್ ಪಾತೆರ್ರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆ.

'ಹ್ಞಾ ... ಸೌಖ್ಯಯೇ ಇಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ದು ಆ ಗೌರವದ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೇರ ವಿಷಯಯೋಗು ಬತ್ತೆರ್" ಅಂದೆ ಇಂಚಿನ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಇಂಚಿನಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದೀವೊಂದ. ಆನಿದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಈರೆಗ್ ಕೊರೊಡುಂದುಲ್ಲ ಬರ್ಪಾರಾ? ಇಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆನಂಚಿತ್ತಿ ಇರೆತ್ತ ಮದೆತ್ತ ಕವಿಕ್‌ನಕ್‌ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪುನವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ಅಯ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ಬೇತೆ. ಬೊಕ್ಕ ಪಣೊಡಾ ಎಂಕ್ ಸ್ವರ್ಗೊಗೇ ಮೂಜಿ ಗೇಣ್ ಒರಿಂಡ್. ದುಂಬುಪಿರ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಏರ್ ಎಂಚಿನ ಇಂದ್ ತೆರಿಯೊಂದೆ ಒರಾನೇ ಆವು ಇಂದ್‌ದ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ಯೆ.

ಆಂಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಶುರು ಆಯಿನಿ ಮಾತ್ರ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಕೈ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕೊನೇ. ರಡ್ದ್ ಪುಟೊಟ್ಟು ದಿಂಜಿದಿತ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ, ಆ ಲೆಪ್ಪೋಲೆನ್ ಓದೊಂದು ಪೋಯಿನಂಚನೆ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದಂಚಿ ಕಣ್ಣ್ ಪಾಡ್‌ನಗ ಎನ್ನ ತರೆ ಒರಾನೆ ಗುರ್ರ್‌ಂದ್ ತಿರ್ಗರೆ ಶುರು ಆದ್ ಕಾರ್ ನೆಲಟ್ಟ್ ಉಂತೆರೆ ಕೇಂಡ್‌ಜಿ. ಅಲ್ಪನೇ ಒಂತೆ ಒರಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆ. ಕಣ್ಣ ಎದ್‌ರ್‌ಗ್ ಒರ ಎದ್‌ರ್ ಬೆತ್ತಡಿ ಪದವಿ ಬರೆತ್ತಿ ಆ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕವಿಕ್ಕುಲುನಕುಲು ಬತ್ತಿನಂಚಾಂಡ್. ಅಡೆಗೇ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಯೆ. ಕಣ್ಣ್ ಬುಡ್ನಗ ಎಂಚಿನವ್ವಾ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆದ ಪೊಡಿ ಧೈರ್ಯೊ ಮನಸ್ಸ್‌ದುಳಯಿ ದಿಂಜಿನಂಚಾಂಡ್.

ಎಂಚಿನಾಂಡಲಾ ಆವಡ್ ಬತ್ತಿನೈನ್ ಎದುರಿಸವೊಡು 'ಈಸಬೇಕು ಇದ್ದು ಜೈಸಬೇಕು" ಇನ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಶುರುಮಂತಿ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಭಾಷಣ ಬರೆವರೆ ಏತಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲದಿ ಮದ್ಮಲೆನಂಚಿತ್ತಿ ದುಂಬುದ ಕಾವ್ಯೊಲು ತಾಳ, ಲಯ, ಶ್ರುತಿ, ಷಟ್ಪದಿದ ವಾ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡ್‌ಲಾ ದಾಂತಿನ ಇತ್ತೆದ ಸಿನೆಮಾ ನಟ ನಟಿಯೆರೆನಂಚಿತ್ತಿ ನವ್ಯ ಕವಿತೆಲು ಓದಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಬಾಣದಂಚ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ನಾಟುನ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ, ದುಂಡಿರಾಜೆರೆನಕ್‌ಲೆನ 'ಫಾಸ್ಟ್ ಫುಡ್ ದಂಚಿತ್ತಿ ಚುಟುಕು ಕವಿತೆಲು ನನ ಕಾರ್ಯ ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿ, ಆದಿ ಮಾನವೆ ಕಾಡ್‌ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಾಣಿಲೊಟ್ಟುಗು ಸೊಂಟೊಗು ಇರೆ ಕಟ್ಟೊಂದು

ಬದುಕೊಂದುಪ್ಪುನಗಲಾ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ದುಳಯಿದ ಬೇನೆ ಬೆಜ್ಞೊನು ಆಯನವ್ವೇ ಆಯಿನ ಬಾಷೆಡ್ ಸ್ವರೊಟ್ಟು ಪಿದಯಿ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತ್. ಇಂಚ ಆದಿ ಮಾನವನ ಸಂವೇದನೆದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮನೇ ಮೂಲಭೂತವಾದ್ ಕಾವ್ಯ ರೂಪೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾನವನ ಚರಿತ್ರೆ ಪನ್ಪುಂಡ್.

ಅತ್ತ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಕಾಲ ಸರಿನಂಚ್ಚೆನೇ ಮನುಷ್ಯೆ ನಾಗರೀಕೆ ಆಯೆ. ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತೆ. ಬುದ್ದಿ ಕಲ್ತೆ. ಲಿಪಿ ನಾಡ್ ಪತ್ಯೆ ತನ್ಕೆ ತೆರಿನವೆನ್ ಇರೆಟ್ಟ್, ಗರಿಟ್ ಬರೆದೀವರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆ. ಉಂದುಲಾ ಇತ್ತಿನಿ ಕಾವ್ಯ ರೂಪೊಡೇ ಇಂದ್‌ದ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆಲೆನ ಮೂಲ ಬೇರ್ ನರಮಾನಿನ ಒಟ್ಟುಗೇ ಮುಡೆವೊಂದು ಬೈದಿನವು. ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಯಿಡ್ದ್ ಏತೋ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನಪ್ಪ. ನಮ್ಮ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥೊಲು ಮಾಂತ ಉಪ್ಪುನು ಕಾವ್ಯ ರೂಪೊಡೇ. ರಾಮಾಯಣದಂಚಿತ್ತಿ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯನು ಓದುದು ಮೆಚ್ಚಂದಿನಕುಲು ಏರ್? ಕಾವ್ಯೊನು ಕೆಲವೆರ್ ಕರ್ಬದ ಕಡಲೆ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಾವ್ಯ ಓದುದು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊರೆ ಅಂಚಿನ ಕವಿ ಹೃದಯಲಾ ಬೋಡ್. ಒರ ಓದುದು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂಡಡ ಬೊಕ್ಕ ಏಪಲಾ ಅವು ಮಾತ್‌ರ್ದ್ ಪೊವಾಂದ್.

ನನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರ್ತೊಂದು ಬುಳೆಪಾವೊಂದು ಬೈದಿ ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯ ಇಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿ ಮುಂದುತ್ತೊಂದು ಬೈದಿ ಈ ಪಾಡ್ದನೊಳೆಡ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ರಾಜ ಮನೆತನದ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಕದ, ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಇತಿಹಾಸನೇ ದಿಂಜಿದುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ನಮ ಒರ್ತುಪತ್ತೊಡು. ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಜೋಕುಳು ನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಬಾಷೆಡ್ ಪದ್ಯ ಬರೆದ್ ಜನಪ್ರಿಯೆರಾಯಿನ ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಸೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆನ್ ಏರ್ ಮದತ್ತ್ ಬುಡುವೆರ್?

ನನ ಕಬಿತೆ ಪುಟ್ಟುನು ಎಂಚ? ಅಯ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಎಂಚಿನ ? ಇನ್ಪಿನೈತ ಬಗ್ಗೆ ಪಣೊಡುಂದಾಂಡ, ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಕವಿತೆದ ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿ ಇಂದ್ ಪಣೊಳಿ. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೂರ್ವ ಘಟ್ಟದಂಚಿಡ್ದ್ ಮುಗುರು ತೆಲ್ತೊಂದು ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಅವೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಸೂರ್ಯನ್ ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರ್ದು ತೂಲೆಗೆ. ನಿಕ್‌ಲೆಡ ಕವಿ ಹೃದಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅದಗನೇ ನಿಕ್‌ಲೆ ನಾಲಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕಬಿತೆದ ಸಾಲುಲು ಸರಿಗಮ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ಪುವ. ನನ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು ಒಲ್ಪಾಂಡಲಾ ಬೈಲ ಬರಿತ್ತಾ, ಎತ್ತರದ ಗುಡ್ಡೆಗಾ, ಅತ್ತ್‌ಡಾ ಸಮುದ್ರ ಬರಿಕ್ಕಾ ತಿರ್ಗರೆ ಪೋಲೆ ತೂಕ . ಅದಗ ತೂಲೆ ನಿಕ್‌ಲೆ ಕೆಬಿತ್ತ ಬರೀಕ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗುಟ್ಟು ಪನ್ಪಿ ಬಯ್ಯದ ಗಾಳಿಗ್ ನಿಕುಲು ತರೆತೂಂಕುಜರಾ ಇಂದ್‌ದ್. ಅದಗ ನಿಕ್‌ಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಖುಷಿ ಕೊರ್ಪಿ ಆ ಗಾಳಿಡ ಖಂಡಿತಾ ಪಾತೆರ್ಬರ್. ಇಂಚ ಕಬಿತೆಲು ಇಂದ್ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಉಡಲ್‌ದುಲಯಿದ ಎಡ್ಡೆಪಡ್ಕೆದ ಸಂವೇದನೆನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನ ಒಂಜಿ ಮಾಧ್ಯಮ. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್ ಕಾವ್ಯೋ ಕವಿತೆದಂಚಿತ್ತಿ, ನರಮಾನಿನ ಮನಸ್ಸದುಳಯಿಗ್ ನೇರವಾದ್ ಮುಟ್ಟುನ ಮಾಧ್ಯಮ ಕುಡೊಂಜಿಜ್ಜಿ. ಮನಸ್ಸುದುಳಯಿ ಮಸ್ತ್ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನ ದಿಂಜ್‌ದ್‌ಪ್ಪುನಗ ನಮ ಅವೆನ್ ಕಾವ್ಯ ರೂಪೊಡ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ಯಡ ನಮ್ಮ ದುಃಖದ ಭಾರ ಖಂಡಿತಾ ಕಡಿಮೆ ಆಪುಂಡು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭೊಡು ಆ ದುಃಖ ವಿಮೋಚನೆಲಾ ಆಪುಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಉದಾಹರಣೆ ಇಂದ್ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಪೌರಾಣಿಕ ಕರ್ತೃ ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಶನಿದೇವೆರೆ ಕಾಟಗೊಳಗಾಯಿನ ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಕೋಶ ರೂಪ ಪೂರಾ ಕಳೆವೊಂದು ಕೆಲಸದಾಳಾದ್ ಗಾಣದೆರ್ನಗ ಒಂಜಿದಿನ ಆಯೆಗ್ ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಜೀವನದ ನೆನೆಪಾನಗ, ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬಾರೀ ದುಃಖ ಆಪುಂಡು. ಆ ದುಃಖೊನು ಆಯೆ ತನ್ಕ್ ಬೈದಿ ದುರವಸ್ಥೆನ್ ಕಾವ್ಯದ ರೂಪೊಡು ಪಂಡೊಂದು ದೀಪಕ ರಾಗೊಡು ಆಲಾಪನೆ ಮಲ್ಪುಬೆಗೆ. ಅದಗ ಊರಿಡೀ ಬೊಲ್ಪು ಆಯಿನಂಡಾದ್ ಆ ಊರ್ದ ರಾಜಕುಮಾರಿಗ್, ಜನಕುಲೆಗ್ ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ

ಗುರ್ತ ಆದ್, ಆಯೆ ಇತ್ತಿನಡೆಗ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಶನಿ ದೇವೆರ್‌ಲಾ ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್ ಕರಗ್‌ದ್ ತಾನ್ ಸೋತೆ ಇಂದ್ ಒಪ್ಪೊಂದು, ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿನ್ ಆ ದುರವಸ್ಥೆಡ್ದ್ ವಿಮೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬುದಂಚನೆ ಇಪ್ಪುಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ಪುಬೆರ್. ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ಈ ಕತೆ ಮಾಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನವೇ. ಅಂಡ ಎನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ಸಂಕಷ್ಟ ವಿಮೋಚನೆ ಮಲ್ಪುರೆ ಕಾರಣೀಭೂತ ಆಯಿನವು ಆಯನ ಉಡಲ್ದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಕಾವ್ಯದ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಇಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಇಂಚ ದುಂಬುದ ಕಾವ್ಯ ಇತ್ತ್‌ದ ಕಬಿತೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ರಡ್ಡ್ ಪುಟತ್ತ ಭಾಷಣ ಬರೆದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆ.

ಹ್ಞಾ. ಹ್ಞೂ. ಇಂದ್ ಪನ್ನಗ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ದಿನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಡಾಯಿಡ್ದ್ ಪೊರ್ತು ಪೀಂಕ್‌ರೊಂದು ಬನ್ನಗ ಯಾನ್‌ಲಾ ನೀಟಾದ್ ಡ್ರೆಸ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಪುಗ್ಗೆಲ್‌ಡೊಂಜಿ ಚೀಲ ನೇಲಾವೊಂದು ಕೈಟ್ಟೊಂಜಿ ಲಟಪಟತ್ತ ಕೊಡೆ ಪತ್ತೊಂದು, ಕವಿ ಗೋಷ್ಠಿದ ಊರುಗು ಪಿದಡ್ದ್ ಪೋಯೆ. ಗುಡ್ಡೆದ ಸಾದಿ. ಬಸ್ಸ್ ಪತ್ತೆರೆ ರಡ್ಡ್ ಮೈಲ್ ನಡತ್ತ್ ಪೋವೊಡು. ಇಂಚಿನೆ ಮಂಡೆಡ್ ಭಾಷಣ ಪನ್ನೊಂದು ಮುಂದೊತ್ತುದು ಎನ್ನಾತೆಯಾನ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನಗ, ಸಾದಿಡೊರಿ ಮಿತ್ರ ತಿಕ್ಕೆರ್.

'ಈತ್ ಪುಲ್ಯನೆ ಕಾಂಡೆ ದೂರ ಪಿದಡಿಯರ್ ಇಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್" ಇಂಚಿನಲ್ಪದ ಒಂಜಿ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಗ್" ಇಂದ್ ಪಂಡೆ "ಹ್ಞಾ...... ಎಂಚಿನೆ ಕಪಿಗೋಷ್ಠಿಗಾ? ಇಂದೆಕ್ ಒಂತೆ ಕುಸಾಲ್‌ಡ್ ತೆಲ್ತೊಂದು 'ಹ್ಞು..... ಅಂದ್ ದಾನೆ? ಕಪಿಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಬಿಲೆ ಇರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡೇ? ರಾಮ ರಾವಣೆರೆ ಯುದ್ದೊಡು ಕಪಿಕ್ಕ್‌ಲೆನವ್ವೇ ಮಲ್ಲ ಪಾತ್ರ ಆದ್ತ್ತಿನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗುತ್ತುಂಡತ್ತೆ. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಇರೆನ ಎನ್ನ ಪೂರ್ವದ ವಂಶಜೆರ್ ಕಪಿಕ್ಕುಲೇ ಇಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡತ್ತೆ ?' ಇಂದ್ ಯಾನ್‌ಲಾ ಅರೆಗ್ ಒಂತೆ ಖಾರೊಡು ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಯೆ. " ಅತ್ತ್‌ಯೆ ಈರ್ ಮಿನಿ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತೊನಡೆ. ಮೊರನೊಂಜಿ ಪೇಪರ್‌ಡ್ 'ಕಪಿಗೋಷ್ಠಿ" ಇಂದ್ ಬರೆದಿನ ಲೇಖನ ಓದುದು ಯಾನ್ ಈರೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಇಂಚ ಕೇಂಡಿನಿ ಇಂದೆರ್ 'ಆವು ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ" ಇಂದ್ ಪಂಡೆ.

ಒಂತೆ ಮುಂಬು ಪೋನಗ ಕುಡ ಪಾತೆರ್ಯೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆರ್" ಅಂದೆ ನಿಕ್‌ಲೆನ ಇನ್ವಿಟೇಷನ್ ಒಂಚೂರು ತೂಕ "ಇಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಚೀಲೊಡ್ದು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅರೆ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ಯೆ. ರಡ್ಡ್ ಪುಟ್ಟೊಟ್ಟು ದಿಂಜಿದಿತ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿನ್ ಕಡೆಡ್ದ್ ಕೊಡಿ ಮುಟ್ಟ ಓದಿಯೆರ್" ಅಂದೆಯೆ ನೆಟ್ಟ್ ಮಾಂತ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮಲ್ದಿನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈರ್ ...." ಇಂದ್‌ದ್ ರಾಗ ಪಾಡೊಂದು ಎನನೊರ ತಿರ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ತೂಯೆರ್. ಎಂಕ್ ಅರ್ಥ ಆಂಡ್ ಅರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ದುಳಯಿದ ಭಾವನೆ." ಯಾನ್‌ಲಾ ಒರ್ತಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೇ ಇಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅದಗ ಆರ್. ಅಂದೇ? ಓಲು ಒಲ್ಪ? ಇಂದ್ ಆಶ್ಚರ್ಯೊಡು ಕಣ್ಣ್ ಅರಳ್ತೊಂದು ಕೇಂಡೆರ್.

'ಮುಲ್ಪನೆ ಈ ಜಗತ್ತ್‌ದ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಡು ಎನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇನ್ನಿನ ಗುರುನ ಕೈ ತಿರ್ತ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ "ಇಂದ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸೊಡು ಪಂಡೆ." ಈರೆಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ಪುರೆಸಂದಪ್ಪಾ... ಇಂದ್ ಪನ್ನೊಂದು ಬೊಕ್ಕೊ ಆರ್ ಬೀಸ ಬೀಸ ಕಾರ್ ಪಾಡೊಂದು ಬಸ್ಸ್ ಪತ್ತೆರೆ ಪೋಯೆರ್. ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಸಾದಿ ಪತ್ತೊಂದು ಸಭೆತ್ತಡೆ ಬತ್ತೆ. ಸಾದಿ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಬೆರಿ ಬುಡಂದಿ ಬೇತಾಳದಂಚ ಮಂಡೆದುಳಯಿ ಭಾಷಣದ ಬಾಯಿ ಪಾಠದ ಕಸರತ್ತ್ ನಡತ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಯಾನ್ ಸಭೆತ್ತಡೆ ಬತ್ತ್ ಮುಟ್ಟುನಗ ಪರ್‌ಪಗೆಲ್ ಪತ್ತೊಂಜಿ ಗಂಟೆ. ಸ್ಟೇಜಿಡ್ ಉದಿಪನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೊತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮಂಡೆದ ಬಿನ್ನೆರ್‌ನಕುಲು ಕುರ್ಸಿಡು ಕುಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ತ್

ಬೊಕ್ಕೊ ಪೂ ಸುರಿದ್ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಿನಂಚ ಒಂಜೊಂಜೀ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ಆವೊಂದು ಪೋಂಡು. ಎನ್ನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಗ್ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕನಗ ಇಳೀ ಪಗೆಲ್ ಪೊರ್ತು ಬಯ್ಯ.

ಈ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕಾಲದ ಸಭೆಕ್ಕುಲು ಇಂದ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಅರಿ ಬೈಯ್ದ್ ಕರಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಸೇರ್ ಅರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬೆಯ್ಪಾಯಿನಂಚ ಬೊಕ್ಕೊ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಬಗೆ ಬಗೆದ ಬನ್ನದ ಭಕ್ಷ ಬೋಜ್ಯೊಲೆನ ಇತ್ತೆದ ಮದ್ಮೆದ ಒಣಸ್‌ದಂಚ. ಉಂಡುದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕೊ ರುಚಿ ಕೇಂಡ ಒಯ್ತ್ ರುಚಿನ್ಲ ಪನ್ಯೆರೆ ಬರಂದ್. ಇಂಚ ಯಾನ್ ರಡ್ಡನೆ ಸಾಲ್‌ದ ಕುರ್ಸಿಡು ಕುಲ್ಲೊಂದು (ಒಂಜಿನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಯಾನ್ ಕುಲ್ಲುನು ಕಮ್ಮಿ) ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪನಗ, ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರೊರಿ ಎನ್ನ ಕೆಬಿತ್ತ ಬರಿಟ್ಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಈರೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣೊಗು ಕಾಲೀ ಪತ್ತ್ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಇಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆವೆನ್ ಕೇಂಡ್ ಎಂಕೊರ ಚಪ್ಪೆನೀರ್ ಮೈತ್ತಿನಂಚಾಂಡ್" ಕುಂಬಾರಗೆ ವರುಷ ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ" ಇನ್ಪಿನ ಕನ್ನಡದ ಗಾದೆದಂಚ, ಎನ್ನ ಪತ್ತ್‌ದಿನತ್ತ ದುಡಿಮೆ ಇತ್ತೆ ಪತ್ತ್ ನಿಮಿಷೊಡು ಕರಗುನಾ ಇಂದ್ ಪನ್ನಗ ಎರೆಗ್ ಚಪ್ಪೆನೀರ್ ಮೈತಿಲೆಕ್ಕೊ ಆವಂದ್‌ಂದ್ ಪಣ್ಪೆ.

ಆಂತೂ ಎಂಕುಲು ಸ್ಟೇಜಿಗ್ ಮಿತ್ತ್ ಪೋನಗ ತಿರ್ತ್‌ಡ್ ಸಭೆ ಕಾಲಿ ಆವರೆ ಶುರು ಆಂಡ್. ಪೊರ್ತು ತತ್ತ್‌ದ್ ಬಸ್ಸ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಐಕ್ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಎರ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲೆರ್ ಪಣ್‌ಳೆ. ಬಾಡಿಗೆದ ರಿಕ್ಷನಾ ಕಾರಾ, ಮಲ್ತೊಂದು ಅಕುಲು ಪೋಪಿನಡೆಪೋದು ಬುಡ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಈ ಬಸ್ಸ್‌ನ್ ಕಾತ್‌ಕುಲ್ಲುಬೆರಾ ? ಅಂಚ ಆಂಡ್ ಈ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ಕತೆಲಾ. ಸಭೆಟ್ಟ್ ಜನ ಕಮ್ಮಿ ಅಂಡಲಾ ಸ್ಟೇಜಿಡಿತ್ತಿ ಕವಿಕ್ಕುಲುನಕುಲು ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಅರ್ಥದ, ಸಮಾಜದ ಪೂರಾಮೈತ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಅಯ್ತೊಟ್ಟುಗು ಸ್ಪಂದಿಸದ್, ಕೇಣುನಾಯನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಸೂಜಿಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಒಯ್ಪಿನಂಚ ತನ್ಕ್‌ಲೆ ಕವಿತೆನ್ ಓದುದು, ಒರಿದಿನ ಆ ಒಂತೆ ಸಭಿಕೆರೆನ್ ತನ್ಮಯ ಅಪಿನಂಚ ಕುಶಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಡೆಕ್ಕ್ ಗೋಷ್ಠಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಭಾಷಣ. ಕುರ್ಸಿಡ್ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ನಗನೇ ಒಂಜಿ ನಮೂನಿ ಕೈಕಾರ್ ಕುಂಬರ್ದೆ ಶುರು ಆಂಡ್. ಅಯ್ತೊಟ್ಟು ಈ ಪತ್ತ್ ನಿಮಿಷದ ಎಲಾರಮಾ ಕೈಟ್ಟ್, ಪತ್ತ್‌ದಿನೊಟ್ಟು ಬರೆತ್ತಿ ರಡ್ಡ್ ಪುಟತ್ತ ಭಾಷಣ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕವಿತೆ ಪತ್ತೊಂದು ಮೈಕ್‌ದೆದ್‌ರ್ ಪೋದು ಉಂತಿಯೆ. ದಾನಿಸಾ ಅದಗ ಒಂತೆ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಂಠೆಲ್‌ದ ಸ್ವರೊಕ್ಕು ಒಂತೆ ಶಕ್ತಿ ಬತ್ತಿನಂಚಾದ್ ಪಾತೆರ್ದೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆ. ಸುರುಕ್ಕು ಇರೆತ್ತ ಮದೆತ್ತ ಕಾಯಿದಂಚಿತ್ತಿ ಎನನ್ ಈ ಸಬೆಕ್ ಲೆತ್ತಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಸೊಲುಮೆ ಸಂದಾದ್, ನನ ಎನ್ನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪುಣ್ಣಿಮೆದ ರಾತ್ರಿದ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನ ತಿಂಗೊಳುದ ಬೊಲ್ಪುದೆದ್‌ರ್ ಮೆಣ್ಕುನ ನಕ್ಷತ್ರದಂಚ ಇಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ವಿನೀತ ಭಾವೊಡು ಪನ್ನೊಂದು ಭಾಷಣ ಶುರು ಮಲ್ತೆ. ಒರ್ಯೊರ್ಯೆರ್ಯೆ ಕವಿಕ್‌ಲೆನಕ್‌ಲೆ ಕವಿತೆದ ಮಿತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ್ನಗನೇ ಪಿರವುಡ್ದ್ ಪತ್ತ್ ನಿಮಿಷದ ಎಲಾರಮ್ ಶುರು ಆಂಡ್. ಒರ ಆನಗ ಮನ್ತ್‌ಜಿ, ಕುಡ ಬೆರಿಕ್ ಬೆರಿಕ್ ಆನಗ, ನನ ಬಚಾವು ಇಜ್ಜಿ ಇಂದ್‌ದ್ ಎನ್ಯೆ. ಆ ರಡ್ಡ್, ಪುಟತ್ತ ಭಾಷಣ ಆಂಡ್ ಉಪ್ಪಡಲ್ಪ ಕವಿತೆ ಓದುಜಿಂಡ ಎಂಚಾವು? ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್ ಕವಿತೆ ಬರ್ಪುಜಿ ಇಂದ್ ಪಣಯೆರಾ, ಬರೆ ಕೊನೆತ್ತಿ ಕವಿತೆನೊಂಜಿ ಅಮಸರೊಡು ಓದು ಮುಗಿತ್ತ್‌ದೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಕುರ್ಚಿ ಬುಡುಕೊರ್ದು ಸ್ಟೇಜಿಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತೆ. ಪತ್ತ್ ದಿನತ ಎನ್ನ ದುಡಿಮೆ ನೀರ್‌ಡ್ ಹೋಮದೀಯಿನಂಚಾಂಡಲಾ, ಆನಿ ಮಾತ್ರ ರಾತ್ರೆಡ್ ಜೆತ್ತಿನಲೆಗ್ ಗಡಡ್ದ್ ನಿದ್ರೆ ಬೂರುದು ಮೈ ಮನಸ್ಸ್ ಲಘು, ಆಂಡ್.

ಕೈಬಿತ್ತ್ ಪಾಡೊಡು

ಕೋಡಿ ಬೆಟ್ಟು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾವ್

ಬಾಕಿಮಾರ್‌ನ್ ಕೋರ್‌ದಾತ್‌ಂಡ್
ಬಂಗಾರ್ ಕೈಗುಣತ ತುಕ್ರೆ ಬೈದೆ
ಕೈಬಿತ್ತ್ ಪಾಡೊಡು ಕಜವಂಚಿ ದಕ್ಕಡೆ

ದೇವೆರೆಗ್ ನೈಯಿ ತುಡರ್,
ಸಾನೊಗ್ ಚೆಂಡ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ದೀದಾಂಡ್, ನಟ್ಟ್‌ಲೆ, ಪೊರ್ಲುಡೇ
ಪೊಲಿ ಬರಡ್ ಜಾಲ್‌ಗ್

ಅಂಬಿನೀರ್ ಕೊಂಬಿತ್ತ್
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗ್ಗೆದಾ ಬಿತ್ತ್
ಕಟ್ಟ ಕುರುವೆಡ್ ಪೋದ್
ಕೆಯಿತ ಕಟ್ಟೊಡ್ ಬರ್ಪಿ ಬಿತ್ತ್

ಈ ಇಲ್ಲ್ ಕಾಪುನ ಬುಲೆನೇ
ಧರ್ಮೊಡೇ ಜಾವಡಿಗ್ ಬರಡ್
ಬರ್ಸ ನೀರವೆಕ್ ಎಕ್ಕಸಕ
ಬೂರಡ್‌ಂದ್ ನಟ್ಟ್‌ಲೆ

ಪೊಡಿ ಪಕ್ಕಿಲು, ತರೆಪುರಿ, ಬಂಬುಚ್ಚಿ
ರೋಗ ಊರುಡ್ದಂಚಿ ಗಿಡತ್‌ದ್,
ಬೊಟ್ಟುದ ಪಚ್ಚೆ ನೇಜಿ
ಬೈಲ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪುಲೆಕ ಕಾಪುಲೇ ದೈವ

ಸೇಡಿಗೆರೆತ ಕಾಂಟ್ಯೊಡ್
ಪೋಯಿ ಬಂಗಾರ್ ಬಿತ್ತ್
ಪಡಿತಡಿಟ್ ಉರ್ಕುರ್ಕರ್‌ದ್
ಕಳಸೆಡ್ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಡ್

ಮೋಕೆಲ ನಂಬಿಕೆಲ

ಪುರಂದರ, ಪುತ್ತೂರು

ಅರೆಗಾಲದ ಒಂಜಿ ಕಾಂಡೆ
ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರೆ ಪೂದೊಂಬುಗ್
ಕಡಲ ಬರಿಟೆ ಒಟ್ಟುಗಿತ್ತೆರ್ ಲತ್ತ್ ಪ್ರಾಯೊದ ಇರ್ವೆರ್
ಮೋಕೆ ನಂಬಿಕೆ ಪುದರ್‍ದಕುಲು ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆ ನರಮಾನಿಲು
ಮದ್ಯಾನಾಂಡ್ ಮೋಕೆ ಮೆಲ್ಲ
ಯಾನ್ ಪೋಪೆ ಪಿನಿತ್ ಪೊರ್ತು
ದೂರೊ ಓಡೊ ಒಚ್ಚೊಂದು
ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪೆ ಯಾನ್‍ಪಿರ
ಈ ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುಲಾಂದ್
ನಂಬಿಕೆಡ ಪಂಡ್‍ದ್ ಒರೊ ಅರಲ್ ತೆಲ್ತ್‍ದ್
ಅಲೆನ್ ಬುಡ್‍ದ್ ಜಾರಿಯೆ
ಕಾತೊಲು ಕಾತೊಲು
ಬೇನೆದುಸುಲ್ ಬುಡಿಯೊಳು
ಕಾತೊಂದೇ ಇತ್ತೊಳು
ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ನಂಬಿಕೆ
ಬರೆಯೊಳು ಬರೆಯೊಳು
ಕುಡಲ ಕುಡಲ ಬರೆಯೊಳು
ಮೋಕೆನ ಪುದರ್ ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‍ಂಡ್
ಬರೆಯಿ ಪುದರ್ ಮಾಜಾಂಡ್
ಪೊರ್ತು ಬಯ್ಯಗೆತ್ತ್‍ಂಡ್
ತೋಜಿಂಡೊಂಜಿ ಕಪ್ಪಲ್
ಕಡಲ ಬರಿಕ್ ಬತ್ತ್‍ಂಡ್
ಕೈತ್ತೊಲೇ ಉಂತ್‍ಂಡ್
ಕಪ್ಪಲ್‍ಡ್ ಮುತ್ತು ರತ್ನ
ವಜ್ರ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್
ಜತ್ತ್ ಬತ್ತೆ ಒರಿ ಮಾನ್ಯೆ
ಮೋಕೆ ಅತ್ತ್ ಕುಬೇರೆ
ಪೊರ್ತ್ ಕಂತ್‍ದಿರ್ಲ್ ಆಂಡ್
ಮೋಕೆ ಮಗ್‍ರ್ದ್ ಬತ್ತ್‍ಜೆ
ಕಡಲ ನೆಲ ನಂಬಿಕೆನ್
ಕಪ್ಪು ಇರ್ಲ್ ನಿಂಗ್‍ಂಡ್

ತುಡಿಪು

ಯೋಗೀಶ ಭಟ್ ಹೆಬ್ರಿ

ಗರ್ಭೊಡು ಗಾಳಿದಾಂತೆ, ಕತ್ತಲೆದ ತಿಕ್ಕಾಟೊಡು
ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆವೊಂದು, ಬೊಳ್ಪಿಲೆಡ ಜೀವಾರ್ದೊಗು ತಾದಿ ತೂಯೆ
ಜೀವದೋಟದನಲಿಕ, ರೆಕ್ಕೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪಾರುನ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ನಲಿಕೆ
ನೆಲೆದಾಂತೆ ಬದಲಾಪುನ, ಬೊಳ್ಳದ ನೀರ್‌ದಂಚಿನ ಪೊಸ ನಲಿಕೆ

ಬದಲಾಪುನ ಭಾವನೆಲು, ಬಾಳ ಬಾನೊಡು ಕಾಮನ ಬಿಲ್‌ದ ಬಣ್ಣದ ಲೆಕ್ಕ
ಬರ್ಸಗ್ ಚಿಗುರ್ನ ಪಜಿರಿದ ಲೆಕ್ಕ
ಪುಸ್ತರಾತ್ರಿದ ಗುಟ್ಟು ಪಾತೆರದ ಲೆಕ್ಕ
ನಿಜ ಅರ್ಥೊಡು, ಜೀವನಾರ್ಥೊಗು ಅವು ಪೂರಾ
ಬಜೀ ಕನೊಟು ಮಲ್ತಿನ ಲೆಕ್ಕ

ಅಮ್ಮೆ - ಅಪ್ಪೆಗ್ ಮಗೆ ಆವರ ಆತಿಜಿ
ಅಜ್ಜಿ -ಅಜ್ಜೆಡ್ಡ ಪುಳ್ಳಿನಾ ಮೋಕೆ ಪಡೆವೊಂದಿಜ್ಜಿ
ಕಂಡನಿ ಆದ್ ಬುಡೆದಿನ್ ತೂವರೆ ಆತಿಜ್ಜಿ
ಪಪ್ಪ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪಪ್ಪ ಆದ್ ಉಂತೆರೆ ಆತಿಜ್ಜಿ
ದೋಸ್ತಿಲೆನಾ ದೋಸ್ತಿಗ್ ಮೋಗೆಪುನಾ ಪ್ರೀತಿ ಕೊರ್ರಾ ಆತಿಜ್ಜಿ

ಮಣ್ಣ್‌ದ ವಾಸನೆ ನನಲಾ ಎನ್ನ ಮೂಂಕು ಮುಟ್ಟಿಜ್ಜಿ
ಆಂಡಲಾ ಲಾಗ್ಯೊಂದುಲ್ಲೆ, ಪಾರೊಂದುಲ್ಲೆ
ಜೀವಾರ್ಥದ ಬಲೆಟ್ ಜೀವನ್ಮಾತದ ಪಥೊಟು

ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯದಾ ತಾದಿಡ್ ಪೋವರೆ ಆತಿಜೀ
ನೆರಿಬೂರ್ನ ಪಿರಿಯಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ ಕೇಣ್ರಲಾ ಪೋತಿಜೀ
ಸೃಷ್ಟಿದಾ ಕಡಲ ಗರ್ಭೊಡಿತ್ತಿನ ಮುತ್ತು ರತ್ನ ಗಾತ್ರ
ಮುರ್ಕುನಾ ತೆಡಿಲಿಜ್ಜಿ
ಬೊಳ್ಪು ಕೊರ್ಪುನ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರೆರೆನ್ ತೆರಿಯರೆ
ನನಲಾ ಆತಿಜೀ
ಆಂಡಲಾ, ಕನೊಟು ಲಾಗ್ಯೊಂದುಲ್ಲೆ,
ಮಾಯೆ ಮೋಹೊಡು ಪಾರೊಂದುಲ್ಲೆ,
ಜೀವಾತ್ಮದ ಅರ್ಥೊಗು, ಯನ್ನಾತ್ಮದ ದರುಶನೊಗು

ಅಪ್ಪೆನ ಲೆಪ್ಪು

ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ಟ

ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುಲ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತು
ಕೈಕಾರ್ ಬಲಮಳ್ಪು, ತರೆಸೊಂತೆ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ಪು
ಕಣ್ಣ್ ಬುಡು, ಮೆಯಿಕುಡ್ತ್ ಎಚ್ಚೆರೆಗೆ ಮಳ್ಪು
ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುಲ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತು

ದಾಯೆನೆಲೊಟೇ ಪುಡೆರ್‌ದಂಚೆಂಚಿ ತೂಪ?
ದಾಯೆ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕೈನ್ ಕಾರ್‌ನಾಡಾಪ?
ನಿಕ್ಕ್ ಬಲೊ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ನೆನೆಪುನೆನೆ ಬೋಡ್ಚಿ
ಅಂಚ ಏರ್‌ಲ ಪಂಡೊಂಡ ನಂಬೋಡ್ಚಿ

ತೂಲ ಮಾತೆರ್ ನಿನ್ನ ಸುತ್ತ ಉಂತುದೆರ್
ನಿನ್ನವಸ್ಥೆನ್ ತೂದು ಮಾತ ತೆಲಿಪುವೆರ್
ಪಿರವು ಜಾರುನ ಮನಸ್‌ನೊರ ಗಟ್ಟಿಮಳ್ಪು
ಉಳಯಿದಂಜಿಕೆ ಕಳೆದ್ ತರೆಮಿತ್ತ್ ದೇರ್ಪು

ಪಂಡ್‌ನೆನ್ ಕೇಣಂದೆ ಮಿತ್ತ್ ಅಣ್ಣಾಂಡ
ನಿನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ದಾಲ ಸುಕೊತಾಸೆ ಉಂಡಾ?
ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊ ಒಳ್ತೆ ಬರಡ್ ದೆತ್ತೊಣೊಡು
ನಿನ್ನ ಸಾದಿನ್ ಈಯೆ ತೂದು ಪತ್ತೊಣೊಡು

ಎನ್ನ ಜೋಕುಳೆ ಸಕ್ತಿ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು
ಮಾತೆರ್ಲ ಲಕ್ಕ್‌ಂಡ ಎದುರು ಓಳುಂಡು?
ಜೋಕುಳೇಡ್ಡಾದೆ ಈ ಅಪ್ಪೆಗ್‌ಲ ಪುದರ್
ಎಂಕ್ ನಿಕ್‌ಳೇ ಬೊಳ್ಪು ತೋಜಾಪಿ ಸುಡರ್

ಸತ್ಯೊದಾ ಸಾದಿಡ್‌ಲ ತಲೆಪು ಬರ್ಪುಂಡು
ದೈವೊ ದೇವೆರೆ ಸತ್ಯೊ ನಿನಸ್ ಕಾಪುಂಡು
ಈ ನಂಬಿ ಸತ್ಯೊದಾ ಸಾದಿನೀ ಬುಡಡ
ಪದಿಯಪ್ಪೆ ಪಾತೆರೊನು ಬುಡ್‌ದ್ ಪಾಡ್‌ರಡ

ಓ ಬಾಲೆ ನಿಕ್ಕಾದ್ ಎನ್ನ ಕೈ ನೀರ್ದೆ
ನಿನ್ನನೇ ನಂಬೋಣ್ತು ಲೆಪ್ಯರ ಪಿದಾಡ್ದೆ
ನಿದ್ರೆ ಪೋಡಿಗೆ ಜಾಡ್ಯೊ ಮಾತೆನ್ಲ ಬುಡ್‌ಲ
ಪೊಸದಿನೊತ ಉದಿಪನೊದ ಪೊರ್ಲುನೊರ ತೂಲ

ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ ಬರಿ

ರಘು ಗುರುಪುರ

ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ ಬರಿ ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆ ಸೀರೆ ನೆರಿ
ಕುಡ್ಲ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮೆರೆಯೊಂದುಂಡು
ಮಡಲ್‌ಕಾಯಿ ದಿಂಜಿ ತಾರೆದಡಿತ ಜಾಗೆಡೊಂತೆ ಕುಲ್ಲು
ಕಡಲ ಪೊರ್ಲು ತೂಯೆ ಯಾನ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜದ್

ಬಯ್ಯ ಪೊರ್ತುಡಾನಿ ಸೂರ್ಯೆ ಬಾನ ಬುಡ್ದು ತಿರ್ತ್‌ಜಾರ್ಯೆ
ನೀಂದ್ಯೆ ಕೆಂಪು ಚೆಂಡ್‌ದಂಚ ನೀರ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್
ಅಲ್ಪ ಪೊರ್ಲು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ನೀರ್‌ದೊಟ್ಟು ಬಿರೆದ್ ಸಿರೆತ
ನಲ್ಕೆ ದೊಟ್ಟು ಪೊರ್ಲು ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್

ಅಕ್ಕಸೊಡು ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಗುಂಪು ಒಂಜಿ ಹಾಡೊಂದು
ರೆಕ್ಕೆಲೆನ್ ಬುಡ್ಪವೊಂದು ಬಲ್ತೊಂದಿತ್ತ
ದೂರದೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿ ಎಲ್ಯಬಾಲೆ ಬುಲ್ತೊಂದು
ನಿದ್ರೆಗಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಸೆರಂಗ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್

ಬೆಚ್ಚ ಏರಿ ಗಾಳಿನಲ್ಪ ದೂರ ದೂರ ನೂಕೊಂದು
ನಿಚ್ಚದಾ ತಂಪುಗಾಳಿ ಬೀಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್
ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್ ಬಂಜಿನಿಲ್ಕೆ ತಿಂದಿನಾ ಪೆತ್ತ ಕಂಜಿ
ಬೆಚ್ಚ ಕಿದೆನ್ ಸೇರ್‍ಯೆರಾದ್ ಬಲ್ತೊಂದಿತ್ತ

ಇಂಚಿನೇತ್ ದೃಶ್ಯೊಲೆನ್ ತೂವೊಂದು ಬರೆವೊಂದು
ಮೆನ್ಕುನೊಂಜಿ ಪೊರ್ತು ಎಂಕ್ ದೇವ ಕೊರ್ಪನ
ಅಕ್ಕಸೊಗು ಏರಿಯೆಡಲ ಭೂಮಿದಂಚಿ ಜಾರೊಂದು
ಸಕ್ಕರೆದ ಚೀಪೆದಂಚ ಬದ್ಕ್ ಸಾಗಡ್

ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್

ಶ್ರೀ ಮುದ್ರಾಡಿ

ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ - ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜೆರ್
ತೋಜೊಂದುಂಡು ಅಜ್ಜೆರೆನ ನಿರೆಲ್
ಕೇಣೊಂದುಂಡು ಉದಯರಾಗದ ಪೊರ್ಲು
ಪೊರ್ತು ಮೂಡುನ ದುಂಬೇ ಲಕ್ಕ್‌ದ್
ಜಾವಡಿದ ಮಣ್ಣ್ ಚಿಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್
'ರಂಗನಾಯಕ ರಾಜೀವಲೋಚನ
ರಮಣನೆ ಬೆಳಗಾಯಿತೇಳೆನ್ನುತ'
ಉಂದೆಂಚಿನ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಉದಯರಾಗ
ರಾಗದ ಒಟ್ಟುಗೇ ಬಚ್ಚೆರೆ ಕುಟ್ಟುನ ಕುಟು ಕುಟು ತಾಳ
ಪರಬೆರಿತ್ತಿನ ಇಲ್ಲಡ್ ಜವನೆರೆಗ್ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪರೆಗಿಜ್ಜಿ
ತಪ್ಪುತ್ತ್ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ನಿದ್ರನೇ ಬರೊಂದಿಜ್ಜಿ
ರಾಗ ಉಂತುಂಡ್ ಮಂತ್ರ ಸುರು ಆಂಡ್
"ಜೋಕುಲ್ ಬೇಗ ಲಕ್ಕೊಡು ಓದೊಡು
ಪುಲ್ಯರೆದ ಓದು ತರೆಕ್ ಪತ್ತುಂಡು ಮಗ
ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಓದು ಮಗ
ಓಲುಂಡು ಇತ್ತೆ ಈ ಮಂತ್ರ? ಉದಯರಾಗ?
ಲಕ್ಕಿನವೇ ಪೊರ್ತು, ಮಲ್ತಿನವೇ ಬೇಲೆ
ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಇತ್ತೆ ಪೂರ ಸ್ವತಂತ್ರ
ಅಂದ್, ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್;ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜೆರ್
ಅಜ್ಜೆರೆಲಕ್ಕಂತಿನಕುಲ್‌ಲಾ ನಿರೆಕರೆಟ್ ಇಜ್ಜೆರ್
ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಪೊಣ್ಜೊವ್ ಹೆಚ್ಚ್ ಪಾತೆರೆಗಿಜ್ಜಿ
ಗಟ್ಟಿ ಪಾತೆರೆಗಿಜ್ಜಿ ಗಟ್ಟಿ ನಡಪರೆಗಿಜ್ಜಿ ಗಟ್ಟಿ ತೆಲಿಪರೆಗಿಜ್ಜಿ
ಓಲಾಂಡಲಾ ಪಾತೆರ್ಯೆರಾ ಸುರುವಾಂಡ್ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಒಂಜಿ ಕೆಮ್ಮ
ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚೊಂಡು ಅಪಗನೆ ಅಜ್ಜಿ, ಅಮ್ಮ
ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಬಡಪತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್
ಮೈ ನಿಲ್ಕೆ ಸಾಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್
ಆಂಡಲಾ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಬಡಪತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ
ಉಪವಾಸ ಬೂರುದ್ ಎರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ
ನಾಲ್ ಜನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರೊಡು ಉಣೊಡು
ನಾಲ್ ದಿನ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪೋವೊಡು
ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ ಉಂದು ಅಜ್ಜೆರೆನ ಮರ್ಜಿ

ಬಿನ್ನೆರ್ ಬತ್ತ್‌ರಾ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಣಸ್‌ದ ಗೌಜಿ
"ನುಪ್ಪು ಪಾಡಿನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಡಪತ್ತ್ ಬರಂದ್ ಮಗ"
ಉಂದು ಅಜ್ಜೆರೆನ ಕಡೆಮುಟ್ಟದ ಪಾತೆರ
ಅಂದ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆ ಕಡೆಮುಟ್ಟದ ಪಾತೆರ
ಅಂದ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜೆರ್
ಅಜ್ಜೆರೆಲಕ್ಕಂತಿನಕುಲುಲಾ ನಿರೆಕರೆಟ್ ಇಜ್ಜೆರ್

ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆ ಹೆಚ್ಚ ಓದಿನಾರ್ ಅತ್ತ್
ಓದಿನೈನ್ ಮದತ್‌ನಾರ್ ಕಂಡಿತ ಅತ್ತ್
ಪಾತೆರ ಪಾತೆರಗ್ ಸತ್ಯೊ ಧರ್ಮೊ ನ್ಯಾಯೊ ನೀತಿ
ಜಾತಿದಕಲೆನ ಪರಜಾತಿದಕಲೆನ ವಿವಾದಗ್ ಅಜ್ಜೆರೆನವೇ ಪಂಚಾಯತಿ
ಅವು ಸತ್ಯದೋ ಧರ್ಮೊದ ನೀತಿದೋ ಪಂಚಾಯತಿ
ಊರುಡು ಅಜ್ಜೆರೆನ ಪಾತೆರೊಗು ಆತ್ ಬಿಲೆ
ಓಲುಂಡುಗೆ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಿಲೆ?
ಅಂದ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜೆರ್
ಅಜ್ಜೆರೆಲಕ್ಕಂತಿನಕುಲ್‌ಲಾ ನಿರೆಕರೆಟ್ ಇಜ್ಜೆರ್

ಅಜ್ಜೆರ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋನಗ ರಾಮಾಯಣ ಓದಿಯೆರ್‌ಗೆ
ಭಾರತ ಓದಿಯೆರ್‌ಗೆ ಗೀತೆಲಾ ಓದಿಯೆರ್‌ಗೆ
ಏರಾ ಪಂಡೆರ್‌ಗೇ "ಈ ಸೂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಓದರೆ ಬಲ್ಲಿ
ಓದುಂಡ ದುಂಬುದ ಜನ್ಮೊಡು ಚಂಡಾಲೆ ಆಪೆ" ಪಂಡ್‌ದ್
ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಓದುನಗ, ಮಂತ್ರ ಸ್ತೋತ್ರ ಪನ್ನಗ
ಅಜ್ಜೆರ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರೊ ಉಂದ್
ಅಮ್ಮೆರೆನ ಬರೆಪಾಟೆಕೆ, ಕಬಿತೆ, ಹರಿಕತೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪಂಡ
ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಖುಷಿಯೇ ಖುಷಿ
ಅಮ್ಮೆರ್ ಓದೊಡು, ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೇನೊಡು
ಅಪಗ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಮೋನೆ ತೂವೊಡು
ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಕಣ್ಣೀರ್ ದೆತ್ತಿನೋ ಯಾನ್ ತೂತೆ
ಬಡಪತ್ತ್‌ಗತ್ತ್ ಸಾಲ ಸಂದಾಯೆ ಮಲ್ತ್‌ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ನಳದಮಯಂತಿನ ಕತೆ ಓದುದ್
ಧರ್ಮರಾಯನ ಅರ್ಥ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನಾತಿಗೆ ತಾನೇ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್
ಇತ್ತೆ ಏರುಲ್ಲೆರ್ ಇಂಚಿನಕುಲು
ಅಂದ್, ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್, ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜೆರ್
ಅಜ್ಜೆರೆಲಕ್ಕಂತಿನಕುಲ್‌ಲಾ ನಿರೆಕರೆಟ್ ಇಜ್ಜೆರ್

ಅಂದ್, ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಮೂಂಕುದ ತುದಿಟೇ ಕೋಪ
ಬಾಯಿಡ್ ಓಲ್‌ದಾಂತಿನ ನೆರಡೆ

ಇಲ್ಲದಕುಲು ಸಾದಿ ತತ್ತೆರ್‌ಡ ಮಾತ್ರ
ಸುಳ್ಳು ಪಂಡ್ಯೆರ್ನ ಮಾತ್ರ
ಕೋಪ ಪೋಂಡಾ, ಅಜ್ಜೆರೇ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್
ಈ ಪ್ರಾಯೊಡ್ಲಾ ಕೋಪ ಪೋತಿಜಿ ಮಗ
ಯಾಪ ಪೋವಾ ಎನ್ನ ಕೋಪ?
ಕೋಪವೆಂಬುದು ಕೇಳು ಪಾಪದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು
ಉಂದು ಅಜ್ಜೆರೆನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ
ಅಂದ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್; ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜೆರ್
ಅಜ್ಜೆರೆಲಕ್ಕಂತಿನಕುಲ್‌ಲಾ ನಿರೆಕರೆಟ್ ಇಜ್ಜೆರ್

ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಜರ ಬರೊಡು;ಅಪಗ ಕೇನೊಡು
ಒಲ್‌ದಾಂತಿನ ಪದ ಜೈಮಿನಿ ತೊರವೆ ಭಾರತೊದ
ಪದ ಬಾರ್ ಮೆಪ್ಪುನ ಪದ ರಾಗಿ ಬೀಸುನ ಪದ
ಸೋಬಾನೆ ಪದ ದಾಸೆರೆ ಪದ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪದ
ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಬೆಂದ್‌ದೇ ಸೊಂದುದೇ ದೂರ ಪೋಯೆರ್
ಪೋಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್, ಸತ್ಯೊ, ಧರ್ಮೊದ ಸಾದಿ
ತೋಜಾದ್ ಪೋಯೆರ್
ಅಂದ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜೆರ್
ಅಜ್ಜೆರೆಲಕ್ಕಂತಿನಕುಲ್‌ಲಾ ನಿರೆಕರೆಟ್ ಇಜ್ಜೆರ್ - ಇಜ್ಜೆರ್ ಇಜ್ಜೆರ್

ಸರಸರ ನಡಕೆದಾ ಓ ಪೊರ್ಲ ಬಂಗಾರ್

ಶಿವಕುಮಾರ ಭರಣ್ಯ

ಸೇಲೆ - ಸೆಡವುನು ಬುಡು - ಮುತ್ತೊಂಜಿ ಕೊರು
ಬದ್ಕಿಂದ್ ತೆರಿವೊಂದು ಮುಲ್ಪ
ಬಾಳ್‌ಂಡ ಉಂಡಿತ್ತೆ ಸ್ವರ್ಗೊಸುಕೊ ಅಲ್ಪ!
ಕಿನ್ಯ ಪಜ್ಜೆಡ್ ನಡಪ್ಪೆ ಬಾಲೆತಾ ಪೊರ್ಲು
ತೂಯರಾ ಮನಸ್‌ಗ್ ಏತೊಂಜಿ ಮರ್ಲ್
ಕೂಲಿದಾಂತಿನ ಬಾಯಿ - ತೆಲಿಕೆ ಮೋನೆ
ಬುಲಿತ್‌ಂಡ ಬುಲಿಪಡ್ -ಇಜ್ಜಿ ಬೇನೆ!

ಉಚ್ಚುಲು ಪೂರಾ ಊರುಗ್ ಬೈದಾ

ಕೆ. ಸುಮತಿ ಬಾಯಿ

ಉಚ್ಚುಲು ಪೂರಾ ಊರುಗ್ ಬೈದಾ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರತ್ತಾ
ಅಂದ್ ಎಡ್ಡೆಂದಿನ ಉಚ್ಚುಲು ಊರುಗ್ ಬೈದಾ
ಕಾರ್ನಿಕದ ಪಾಡಿ ಬನೊಕ್ಲೆನ್ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ ಕನತ್‌ದೇ ನುರ್ತುದು ಗರ್ತ್‌ದ್
ಅಕ್ಲೆ ಸಂತಾನ ಸಂತೇಸಿನ್ ಕಲೆವೆರ್ ಇನ್ಪಿನೈನ್ ಪನರೆಗ್ ಬೈದಾ
ನನ ಒರಿದಿನ ಕಮುನಿಸ್ಟ್‌ದ ಬಲ್ಲೆಡ್ ಕುಲ್ಲುಜಗೆ
ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ಕಟ್ಟೆದ ದೊಂಬುದ ಬೇಂಕೆಗ್ ಬಾಜೆಲ್ ಬಿಸರ್‌ಡ್ ಬೀಲೊನ್
ಬೀಜಾವೊಂದು ಉಚ್ಚುಲು ಬೈದಾ ಪೇಂಟೆಗ್‌ಲಾ ಬೈದಾ
ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿನ ಶಯನನೆ ದೇವೆರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿನ್ ತುಂಬಿನ ದೇವೆರೆಗೆ ಇಂಚಿದೇವೆರ್
ವಂಚನೆ ತಡೆವೆರಾ? ಕಂಡ್‌ದ್ ಮಾರ್ದಿನ ಬೊಂಡದ ತನು ತಂಕ್ಲೆಗ್ ಕಂಡಿತ
ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಡೈರಿದ ಪರ ಪೇರ್‌ದ ಕಡು ವಾಸನೆ ತಡೆವರೆ ತೀರಂದೇ ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ
ಇನ್ಪಿನ ಮದತ್‌ದೇ ಬುಡ್ತಿನ ಬಡಿಯಾರದ ಪೂಜೆನ್ ಗೆತೊನುಜ ಇಂದ್ ಕೋಪೊಡು ಬೈದಾ
ಪಶ್ಚತ್ತಾಪೊಡು ಬೈದಾ
ಇಲ್ಲದಲ್ಪ ಪೊಂಡ ಮಿನಿ ಗೋಲುಂಬುಡುದ ಗೆಲ್ಲ್‌ಡೇ ನೋಜಾವೆರ್‌ಗೇ ಇಂದ್‌ದ್ ಬೈದಾ
ಈ ತುಳುನಾಡ್ ನಾಗನ ಬೂಡು ವಾಸುಕಿ ಕಾಳಿಂಗೆ ಅನಂತ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಯಾ
ನಮ ಪಾಸಾಡಿಡೇ ಬುಲೆ ಬಾಗ್ಯೊಲೆನ್ ಕಾಪುನ ಏಳ್ ಜೆಡೆತ ಮಾಶೇಷನಕ್ಲೆನ ಕಾರ್ನಿಕದಾನೆ ಕಮ್ಯ.
ಸಂಪಾಯಿ ಕೇದಾಯಿ ಪೂ ಪಿಂಗಾರ ಮಂಜೊಲ್ದು ಪೊಡಿಟೇ ವ್ವಾ ಆಲಂಕಾರ
ಆಂಡ ಇನಿಕ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ದ ಕಿರಿ ಕಿರಿ ಕೇನರೆ ಆವಂದೆ
ಜವ್ವನೆರೆ ಚೆಂಡ್ ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡೊಗೆ ದರ್ಪುನ ಬೇಗೆಗ್ ಬೆಂಗ್‌ದ್ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ
ಉರ್ರೊರ್ಮೆ ಪಾಡ್ದಿನ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತೊಟ್ಟೆಲು ಬ್ರಾಂಡಿದ ಬಾಟ್ಲಿಲು ಬೆಂದ್‌ರ್‌ದ ಬರಿಟಿಡೀ ದಕ್ ದೀತಿನ ಕ್ಯಾನ್
ಫ್ರೀ, ವಿಸ್ಪರ್, ಸ್ಟೇಫ್ರಿದ ಪರ್ತಿದ ರಾಶಿಡ್ ನನ ಒಡೆ ಪೋವೊಡಿಂದ್ ಜಡೆನ್ ದೆರ್ತೊಂದೇ ಪುರೆಡೊಂದು
ಮನಸ್‌ಡೇ ಮುರೆಡೊಂದು
ಉಚ್ಚುಲು ಬೈದಾ ಪೇಂಟೆಗ್‌ಲಾ ಬೈದಾ
ಬಂಜಿದ ಉಲಾಯಿ ನಂಜಿ ಮಚ್ಚರ ದಿವೊಂದ್
ದಿಂಜೆಲ್ ಬಸ್‌ಡ್ ತೇಂಕ್ ಮುರ್ರೊಂದ್
ಕಲ್ಲ್‌ದ ದೇವೆರೆಗ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪತೊಂದು
ಜಂಬರ ದಾಂತಿನ ನಂಬೋಲ್ಗೆ ಕೇನೆರೆ
ಪಿರಾಕ್‌ದ ಆಲಡೆಗ್ ಅಲೆವುನ ತೂದ್ ತಡೆವರೆ ತೀರಂದೆ
ತನ್ನ ಉಡಲ್‌ದ ಉರಿನ್ ಉಲ್ಲಾಯಡ ಪನರಿಂದೇ
ಉಚ್ಚುಲು ಪೂರಾ ಊರ್‌ಗ್ ಬೈದಾ ಅಂದ್ ಪೇಂಟೆಗ್‌ಲಾ ಜೈದಾ

ಒಂಜಿ ದಿನ .....

ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ

ಒಂಜಿ ದಿನ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ
ಬೋಧಿ ವೃಕ್ಷದ ಶೃಂಗ
ನೆಲತ್ತ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ಬಗ್ಗಂಡ್
ಮಣ್ಣ್ ಚಿಗ್‌ರ್‌ಡ್ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರಾಂಡ್
ಜೊಂಕಿಲ್ ಜೊಂಕಿಲ್ ಪೂ ಪರಂದ್ ಕೊರುದು
ಪ್ರಪಂಚ ನಿಲಿಕೆ ದಿಂಜಿಂಡ್

ಒಂಜಿ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ
ಪೂರ್ಣಾ ಸುದೆತ್ತ ನೀರ್
ದಂಡೆ ಮಿರ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್
ಕಾಲಟಿಡ್ದ್ ಹಿಮಾಲಯ ಮುಟ್ಟ ಉರ್ಕ್‌ಂಡ್
ಮಣ್ಣ್ ಅರತ್ತರತ್ತ್‌ದ್
ದೈ ಮುದೆಲ್ ಚಿಗ್‌ರ್‌ಂಡ್

ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಯ್ಯಡ್
ಪೌದನಪುರತ್ತ ತ್ಯಾಗ
ಬತ್ತ್‌ದ್ ವೈರಾಗ್ಯ
ಪರ್ವತವಾದ್ ಮುಗಲ್‌ಮುಟ್ಟ ಬುಲೆಯಿಂಡ್
ಬಯಲ್‌ಡ್ ಬಯಲಾದ್ ಪೂ ಅರೆಲ್‌ಂಡ್

ಅಲ್ಲಲ್ಲ್ ಆಲಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ್
ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ರ್
ಬೊಲ್ಪು ಬತ್ತಿಜ್ಜಿಂದ್ ಬುಲಿತ್ತ್‌ರ್
ಕಣ್ಣ್ ಕೆಬಿ ಮೂಂಕುನು ಏಕತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಬಾಜ್ಯ ಕೊರಿಯೆರ್
ಕತ್ತಲೆ ಗುಂಡೊಗು ಪೊಗ್ಗುದು
ಕಂಡಿ ಬಾಕಿಲ್ ಜಡಿತ್ತ್‌ರ್
ಆಂಡಲಾ ಬೊಲ್ಪು ಬತ್ತಿಜಿ
ಆಂಡಲಾ ಬೊಲ್ಪು ಬತ್ತಿಜಿ ....

ಪೊರ್ಲುದ ಮರ್ಲ್

ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ

(ದ್ರೌಪದಿನ್ ತೂಯಿನ ಕೀಚಕೆ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟರೆ ಸುರು ಆಯೆ. ಆಲೆನ ಒಟ್ಟುದ ಸುಕೊ ತನ್ಕ್ ಬೋಡುಂದು ಪುಣೆಯೆ. ತನ ಪಲಿಟ ಅಲೆನ್ ತನ್ನ ಬೂಡುಗ್ ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಕಡಪುಡರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಾನ್ ರಾತ್ರ ಪೋದು ಬೂಡು ಸೇರಿಯೆ. ಆ ಬೊಕ್ಕದ ಸನ್ನಿವೇಶೊನು ತೆರಿಪಾವುನ ಪದೊಕುಲು. ಕತೆತ ಆಧಾರ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಆಂಡಲ ಒಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಡು. "ಪೊರ್ಲುದ ಮರ್ಲ್" ಬೊಕ್ಕ "ಮರ್ಲ್‌ದ ಪೊರ್ಲು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆಯಿನ ಸಂದಿಲೆಡ್ಡ್ ಕೆಲವು ಪದೊಕುಲು ಮೂಲುಲ್ಲ)

ನಾಯಿಬೀಲೊನ್ ಸರ್ತ ಮಲ್ಪರೆ
ಪೋಯಿ ದೇವೆರೆಗಾಜಿ ಮನಸ್‌ದ
ನಾಯಿ ಬುದ್ಧಿನ್ ಕಾಮೆ ಪನ್ಪಿನ ಮಂಗೆ ರಾಪಾದ್
ಬಾಯಿ ಅಂಗಾದೀತೆ, ಗೇನದ
ಕಾಯಿ ಲತ್ತ್ ಪುಜೆಂಕಿ ಬೇರದ
ಮಾಯೆ ಕೀಚಕನೊಂಜಿ ಗಲಿಗೆಲ ಬುಡ್ಡಿ ಜೆಪ್ಪರೆಗ್

ಕನನೆ ಕಟ್‌ಜಿಡ ಮರ್ಲ್ ಮನಸ್‌ದ
ಜನೊಕು ಬದ್ಕರೆಗಾವ ಕೀಚಕೆ
ಪಣಸ್ ಬಾಜೆಲ್ ಬುಡಿಯ ಎಲ್ಲೆದ ಸುಕೊ ಕನಂಬರಿದ್
ನನಲ ದಾಯೆಗ್ ಪೊರ್ತು ಕರಿಪುಜಿ
ಪನ್‌ದ್ ಪಗಲ್‌ಗ್ ನೆರಿಯೆ, ರಾತ್ರೆದ
ಪನಿಕ್ ತಿಂಗೊಲು ಬೊಲುಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಸೇಕ ಮೈಕಾಂಡ್

ಎಲ್ಲೆಂಡ್ದಿಂಚೆಲ ಅರ್ತಿ ಪಿರ್ತಿಡ್
ಪುಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಾಂಕಿ ಆಯೆನ
ನೆಲ್ಲಿ ಪಾಡಿದ ಅಜ್ಜಿ ಬೂಡು ರಕೋಳಿಗೆನ್ ತೂದು
ಎಲ್ಯ ಕೊರೆತೆಲ ದಾಂತಿ ನಂಚೆನೆ
ಇಲ್ಲ್ ನಡಪುಡು ನಾಲ್ ತೂಯೊಲು
ಬಲ್ಲ್ ಕಡಿದಿನ ಇಮೆನ ಮನಸ್‌ದ ಮರ್ಲ್ ಮಾಗಟೆನ್

ಇತ್ತ್ ನಲ್ಪತ್ತೈನ್ ಪರ್ಸೊಡು
ಗೊತ್ತು ಪತ್‌ದೊಲು ಇಮೆನ ಸುಪವುನು
ತತ್ತ್ ಪೋತುಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಬಯಕೆನ ಮಾತ ಕೈ ಸೇರ್ದ್
ಕುತ್ತು ದಾದವು ಇಂಚಿ ಬೀರಗ್
ಬತ್ತಿ ಸಂಕಡೊ, ನನಲ ಬುಡ್ತ್‌ಜಿ
ಪತ್ತಿ ಮರ್ಲುಲು ಪಂದ್ ಬತ್ತೊಲು ನೆತ್ತಿ ನುರ್ತೊಂದು

ಅಜ್ಜಿ ತಾಂಕಿನ ಪುಲ್ಲಿ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್
ಬೊಜ್ಜ ತಿನರೆಗ್ ಆವೆ ಪನ್ಪಿನ
ಪಜ್ಜಿ ಸುಲ್ಲುಂದವೆನ್ ಲೋಕೊಗು ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾರೆ
ಪಜ್ಜಿ ಬೇರ್‌ದ ಮರ್ದ್ ಗಂಜಿಡ್
ಗಜ್ಜಿ ಪುಡ್ಕೆಲನಿಮ್ಯನೆಲ್ಲಿಡ್
ಸಜ್ಜಿಡೆನ ತಾಂಕೊಂದು ತುಳುವೆರೆ ಕುಸ್ತಿ ಕಲ್ಪಾದ್

ಒಡೊಗ್ ಪಲೆಯೆಡ ಪತ್ತ್ ಗುಜ್ಜೆನ್
ಮರೊಟು ತಿಂದ್‌ದ್ ರಚ್ಚೆ ದಕ್ಕುನ
ಬರಸ್ ಜಪ್ಪನೆ ತಾಡು ಗಿಡ್ಡೆರುನ್ನೊತ್ ಕಂಬುಲೊಡು
ತೊರತು ಪಠಿಯೆಡ ಮೂಂಕು ಬಲ್ಲ್‌ಡ್
ಪರಪು ಕೂಕುರು; ಪತಿನ ಪುಂಡಿಡ್
ಪುರೆತ್ ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ ಕೊನೊಪಿನ ಬೀರೆ ಏರುಲ್ಲೇ?

ಸಂಜಿ ಏರ್‌ದ್ ಪೋವು ಬರಸ್‌ದ
ಒಂಜಿ ಗುದ್ದುಡು ಎಂಚಿ ಜವಣೆಲ
ಒಂಜಿ ಬಾತ್‌ದ್ ನರೆಲ್ ಪೊರೆಲ್‌ದ ಪಜೆತ ಕಜವಾವೆ
ಪಂಜಿ ತಾಡಿನ ಬೀರೆ ದೂರೊಡು
ಕಂಜಿ ತೂಂಡಲ ಪೋಡ್ಯೆ, ಇಂಚಿನ
ದಿಂಜಿ ಪೋಡಿಗೆ ಪಗೆಕುಲೇರ್‌ಲ ಮುಕುಡು ತೂಪಯೆರ್

ಇಂಚಿ ಬೀರನ ಬಿರ್ದ್ ಬಿಂಕೊಡು
ದುಂಚಿ ಪಂದ್‌ಜಿ ಈ ವಿರಾಟನ
ಅಂಚಿ ಕೌರವೆರಡೆಗೆ ಉಂತ್ಯೆರ್ ಬೀರ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್
ಒಂಚಿ ಒಚ್ಚೊಲಿ ಇಮೆನ ಸೀಕ್‌ದ
ಮಂಚಿ ಊರುಗೆ ಬತ್ತಿ ತೆಡಿಲ್‌ದ
ಮೆಂಚಿ, ಪಂಡ್‌ದ್ ಪರಬು ಕರಕಠಿ ತಿಗಲೆ ದಿಂಜೊಂದು

ಅಂದ ಪನ್ ಮಗ ನಿನ್ನ ಬಿರ್ದ್‌ದ
ಚಂದ ತೂನಗ ಮಾಮಿ ತಮ್ಮೊನೋ
ಗುಂದು ಮಲ್ಪನ ಮನಸ್ ನನ್ನಲ ಬುಡ್ದ ಪತಿಮರ್ಲ್
ಬೆಂದ್ ತಿನ್ಪಿನ ಜನೊಕು ಮುನಿಯಡ
ಗೆಂದು ತಾದಿಲ ಪೋವು ಮಾಜಿದ್
ತಿಂದಿ ಪಾಯಿಸ ಇಸತ ದೋಸೊಡು ಜುಪ್ಪ ಬುಡೊಡಾವು

ಕಣ್ಣ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತೂಂಡ, ಮನಸ್‌ಗ್
ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ನಿನ ಮಾಯೆ ನನ ಈ
ಮಣ್ಣ್ ಮರ್ಲ್‌ಗ್ ಆಣ್ ತಿಕಿಯೆಡ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ದ
ಎಣ್ಣೆ ಕುಸಿಕೊರು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆದ
ಅಣ್ಣೆ ಜಪ್ಪುವೆ ಗುರಿಕ್ ನಿಕ್ಕೀ
ಪೊಣ್ಣು ಕೈ ಪತಿ ಎತೆನೆ ಬುಡಿಯಡ ನಿನ್ನ ಮದೆ ಮಾಯ

ಪೊಲಿಕ್ ಕನತಿನ ಬಡವೆ ಬಾರ್‌ನ್
ಕಲಿಕ್ ಮಾರೆನ! ಬಂಜಿ ಬಡವುಗ್
ಕಲತ್ ಪರ್‌ಪಿನ ತೆಲಿಕ್ ಬುಲಿತೆಡ ಎರ್ ಮೈಪುವೆರ್?
ಪೊಲಿಪು ಮನಸ್‌ದ ಪೊಲಿನ್ ಬದುಕುನ
ಕಲೆಕ್ ಬಿಲೆ ಬರೊಡಾಂಡ ಬಾವನ
ನಿಲೆಕ್ ತಿರ ನಿನಸಕ್ತಿ ಸಕ್ತಿಗ್ ಮೂಲ ಸಜ್ಜನಿಕೆ

ಪರಬು ಪಿರಿಪಿರಿ ಪುಡವೊಲುಂದುದು
ಗಿರಕೆ ಮಲ್ಪಡ ನಿನ್ನ ಎಡ್ಡೆಗೆ
ತರೆತ ಬರವುನ್ ಇರೆಟ್ ಪೂಜ್ಯೊಲ ಬೊಕ್ಕ ನಿನ ಇಷ್ಟ!
ಪರಕೆ ದೈವೊಲೆಗುಂಡು ಪಾವೊಲಿ
ತೊರಕ್ ಮಾಡ್‌ಟ್ ಕಟ್‌ದೆ ಬತ್ತಿನ
ಒರದ ಬೆರ್ಮೆತಿ ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರ್ ಕಳೆದ್ ಕಾತೊನೊಡು

ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ನಿನ ಪೂಲು ಬಚ್ಚಿರೆ
ಸುಣ್ಣ ಬಾಯಿದ ಕೆಂಪು ಅಗ್ಗಿದ್
ಮಣ್ಣ್ ಗುಬ್ಬ್ಯನ ಬಯಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೆರಕೆ ಮಲ್ಪುವನ
ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ನಿನ ಮೋಕೆ ಲೋಕೊಗು
ಕಣ್ಣ್ ಮುನಿಯೊಲ್ಡಾಲ್ ಬಾಯಿಗ್
ಮಣ್ಣ್ ತೆರಿಯಂದಾಲೆ ಮನಸ್ ನರಂಟಡಾಂಕರೊಡು

ಅಜ್ಜಿ ಪನ್ಯೆನ್ ಕೇಂಡೆ ಮೀಸೆನ್
ಸಜ್ಜಿಡೊರ ಪೀಂಟಾಯೆ ಪರಬುಗು
ಬೊಜ್ಜ ಬೇಗೊಡು ಪಾಡರುಂಡುದೆ ನೇನೆ ನನ ಎತ್
ಕಜ್ಜಿ ಕಿಂಬೊರ್ಲು ಮೋಲು ಬೀರನ
ಕಜ್ಜ ದಾನಿಂದೋಲು ತೆರಿವೊಲು
ಇಜ್ಜಿ ಇತ್ತೆಲಡಾಯಿ ಮೋಕೆಡೆ ತೆಲಿತ್‌ದಿಂಚಂದೆ

ಎನ್ನುಡಲ್ದ ಸಿರಿದೇವಿ

ರತ್ನ ಕುಮಾರ್ ಎಂ.

ಬೋಡೆನ್ನ ಮಗಲೆಗ್ ಕಲ್ತಿನಾಣ್ ಪೊರ್ಲುದ ಜವನೆ
ಬೊಡ್ಚಿ ಎನ್ನ ಕಾಸ್‌ಡಾಯೆ ಕಾರ್ ಬಂಗ್ಲೆಡ್ ಮೆರೆಪುನೆ

ಬೋಡೆಂಕ್ ತಂಗಡಿ ಪ್ರೀತಿ ಕರುಣೆ ಋಣಾನುಬಂಧ
ಬೊಡ್ಚಿ ಎರುಬೋರಿದಲ್ಕ ಬ್ಯಾರದ ಪೊದು ಸಂಬಂಧ

ಬೋಡೆಂಕ್ ಬೊಡೆದಿ ಮೋಕೆ ಎನ್ನೇಳಿಗಲೆನ ಕ್ರಮ
ಬೊಡ್ಚೆಂಕ್ ಎನನಾಲ್ ಕ್ರಯೊಕೆ ದೆಪೊನ್ನ ಬೂಸು ಕ್ರಮ

ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಲ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಸಿರಿಡ್ದ್ ಬಿಗಿನಾಲ್
ಆಲ್ ಎನ್ನಾಲ್ ತಂಕೊಡು ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ಮೀರ್ದಿನಾಲ್

ಆಲ್ ತನ್ನುಡಲ್ದ ಮೋಕೆಡೆನನ್ ಮೀಪಾನಗ
ಬೋಡೆ ಎಂಕ್ ಪಣವು ಆಸ್ತಿ ಪದ್ದೆಯಿ ನಗ?

ಎನ್ನುಡಲ್ದ ಐಸಿರಿ ಆಲೆನ್ನ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾಲ್
ಎನ್ನಾಲ್ ಆಲೆನ್ನ ಕುಲೋದ್ಧಾರದ ಕುರಲ್
ಪಜೆಪತ್ತಿನಪಗ ಎನ್ನ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಾಲ್
ತನ್ನಾತ್ಮ ಉಜ್ವಾಲ್ದೆನನ್ ನಿತ್ಯ ತೂಂಕುನಾಲ್

ಎನ್ನ ಬದಕ್‌ಡಾಲ್ ಏಪಲಾ ಬೊಲ್ಪಾದಿತ್ತಿನಾಲ್
ಎನ್ನ ಸುಖ ದುಃಖೊಡು ಪಾಲ್ ಕೇನುನಾಲ್
ಎನ್ನ ಚಲ್ಲ್ ಬುದ್ದಿನ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ದಿನಾಲ್
ಎನನ್ ದೇವೆರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಪನ್ಪಾದಿನಾಲ್

ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಲ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಸಿರಿಡ್ದ್ ಬಿಗಿನಾಲ್
ಆಲ್ ಎನ್ನಾಲ್ ತಂಕೊಡು ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ಮೀರ್ದಿನಾಲ್

ಮಾರಿ ಬರ್ಸ

ಶ್ರೀನಾಥ್ ಮುಂಗಲ್ಪಾಡಿ

ಕರಿ ಮುಗಲ್ ಕಬಿಂಡ್ ಬಾನೊರ್ಮೆ
ರಣಗಾಳಿ ಬೀಜೆಂಡ್ ಊರೊರ್ಮೆ,
ಬಾನೊಡು ರಾಪಿ ಪಕ್ಕಿಲು ಆಯ ತತ್ತ್‌ದ್
ಓಲೋಲಾಯ ದಿಕ್ಕಟ್ಟ್‌ದ್
ಧೂಳು ಕಜವು ಬಜಕ್ಕುರೆ ನೆಲಬುಡ್ಡು ಬಾನ ಸೇರ್ಯ

ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಮೇಯೊಂದಿತ್ತಿ ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಲು
ಬೀಲ ಕುತ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೆಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾರ್ಯ
ಅಜಕೊಲ್ಲು ಆಜಿಡಿತ್ತಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕುಂಟುಂಲು
ಗಾಳಿಡ್ ನೀಂದೊಂದು ಪೋಯ ಗಾಳಿಪಟದಂಚ
ಪಿಟ್ಟೆ ಪಿಟ್ಟೆ ಜೋಕುಲು ಕುಪಿಟ್‌ಪಾಡ್ಯ ಲಾಗ,
ಪೊಂಜೆವುಲು ಕನಕ್ಕ್‌ನ್ ಉಲಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಬೇಗ ಬೇಗ

ಗಾಳಿದ ನೂಕೆಲ್ಗ್ ಮರ ಮಟ್ಟೆಲು ತಾರಾ ಮಾರಾ ಬಗ್ಗ್‌ಯ,
ಬಾನ ಕಲೊಟು ಮುಗಲ್ದ ಬಲಿಪಾಟ
ದಂಡ್ ಜತ್ತಿ ಜಟ್ಟೆಲೆ ಲೆಕೊ
ದೂರದ ಕಪ್ಪು ಮಲೆ ಬೊಲ್ದಾದ್ ಆ ಮೈಡ್ದ್,
ಸುಯಿಂಪುನ ಕೇಂಡ್ ಕಾಳಿಂಗ ಲೆಕೊ
ಇಲ್ಲ ಕಿಟಕಿ ಬಾಕಿಲ್ ದಡಬಡ,
ಬಾನೊಡು ತೆಡಿಲಬ್ಬರದ ಲಟಪಟ
ಮೆಂಚಿ ದಕ್ಕ್‌ಂಡ್ ಮಾನ್ಯ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಮೆನ್ಪುರಿ ಪಾರ್‌ಂಡ್

ಬತ್ತ್‌ದೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಾರಿ ಬರ್ಸ,
ಒಂಜೇ ಗಳಿಗೆಡ್ ಭೂಮಿ ನೀರಾಂಡ್

ಮದಪರೆಗಾಪುಜಿ - ನೆನೆಪಾಪುಂಡು

ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ

ಚೆಂದು ಸೀನೆ ಜನ್ನು ಬೇಬಿ
ಎನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ದೋಸ್ತಿಲು
ನೆನೆಪಾಪುಂಡು ಆಟದ ಮನದಾನಿ ಕಂಡೊಡು
ದಬ್ಬೆ ಬೊಟುದು ದಿಗಿನ ಪಾಡ್ಡಿನ ಗೊಬ್ಬುಲು

ಲಚ್ಚಿಲ್ಡ್ ಪಳ್ಳಿ ಪತ್‌ದ್ ಗುಮ್ಮುಸಕಾಯಿ ದೀತಿನ ಸೀನೆ
ಬೇನೆ ಆದ್ ಯಾನ್ ಬುಲಿಪುನಗ ಅರಾದ್ ಪತ್‌ದ್ ಆಯೆಲ ಬುಲಿದಿನ
ಮಗ್ಗಿ ಪನಂದಿನೆಕ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಬೆತ್ತೊಡು ಎಂಕ್ ಹಾಕ್‌ನಗ
ಕ್ಲಾಸ್‌ಡೇ ಬಾಯಿ ಕೊರ್ದು ವಸಂತಿ ಬುಲಿದಿನ
ತಟ್‌ದ್ ತಿರ್ಗ್‌ದಿನ ಪೀಂಕನ್ ದೆಕ್‌ದಿನ ಪಲಿ
ಮಟ್ಟಿಲ್ಡ್ ದೀದ್ ಮಾನಾದ್ ಜೊಪುಡಾದಿನ ಅಪ್ಪೆ
ಕತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನಡಪ್ಪ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಜ್ಜಿ
ಮೊಕುಲೆನ್ ನೆನೆಪುನಗ
ದೊಡ್ಡುಡು ಆವಂದಿನ ಕೆಲಸ ಏತೋ ಉಂಡುಂದು ತೋಜುಂಡು

ಯಾನ್ ಎಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪುನಗ ತೂತಿನ
ಬಪ್ಪನಾಡ್ದ್ ತೇರ್‌ದಾತ್ ಮಲ್ಲ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ
ತೇರ್ ಅಪ್ಪೆಂಬೇ ಇತ್ತೆ ನಿನ್ನ
ಜಗತ್ತೇ ಬೇತೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್

ಆರತಿ

ರಸಿಕ ಪುತ್ತಿಗೆ

ಭಾರತ ಮಾತೆನ ಪಾಕ ಜೋಕುಲೆಡ್
ತುಳುನಾಡ್‌ಲ ಒರುತೀ
ಆ ನಾಡ್‌ದ ಸಿರಿ ದೇವಿನ ಮೋನೆಗ್
ಮೋಕೆಡ್ ಎತ್ತುವೆ ಆರತಿ
ಮುಡಾಯಿಗಟ್ಟ, ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್
ನಡುತ ಪಚ್ಚೆ ಕಾಡ್
ಕುಡಲದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಡಲ್‌ದ ಮೀನ್
ಎಡ್ಡೆ ಕುಮೆರ್ ತೋಡು
ಲಡಾಯಿ ಮಚ್ಚರ ತೆರಿಯಂದಿನಾಕುಲು
ಕಡಲ್‌ದ ಕರೆತಕುಲು
ಪಡ್ಡಯಿದಾಕುಲು ಪುಗರೊಂದಿತ್ತಿನ
ಎಡ್ಡೆ ಪೊರ್ಲುದಕುಲು
ಮೂಲು ಪುಟಿಯೆರ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಜನ
ಬಾರಿ ಪುದರ್‌ದಕುಲು
ಒಲು ಪೋಂಡಲ ಪೇರ್ ನೀರ್‌ಪಲೆಕ
ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋಪುನಕುಲು
ಆಳ್ವ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಚೌಟ ಬಂಗೆರೆನ
ಬೀರದ ಕಳ ಉಂದುವೇ
ಉಳ್ಳಾಲ ರಾಣಿನ ಕಾರ್ಲ ಕಲ್ಕುಡನ
ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಲ ಮೂಲೇ
ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ವಾದಿರಾಜೆರ್‌ಲ
ಮಾತ ನಮ್ಮ ಕುಲನೇ
ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನೆಯೆರ್
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನನೇ
ಕವಿ ರತ್ನಾಕರೆ ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬೆಲ
ಉಂದುವೆ ಊರುದಕುಲು
ನಂದಳಿಕೆದ ಕವಿ ಮುದ್ದಣೆ ರಸಿಕೆ
ಪದ ಬರೆಯಿನಿ ಮೂಲು
ಪಂಜೆದ ರಾಯೆರ್ ಮಂಜೇಸ್ವರದ ಪೈ
ಕುಡಲದ ಕಾಮತೆರ್
ಬಡವೆರೆ ಬಂಧು ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್
ಒಂಜೆ ನಾಡ್‌ದಕುಲು
ಕಾರ್ಕಳ ಉಡುಪಿ ವೇಣೂರು ಬೆದ್ರದ
ಶಿಲ್ಪಕಲೆತ ಪೊರ್ಲು
ಅಂಚಿ ಸೀತಾನದಿ, ಇಂಚಿ ನೇತ್ರಾವತಿ
ತೂಯಿನಾತ್ ಮ್ಮೈ ಮರ್ಲು
ಕೋಲ ಕಂಬಳ ಬೈದ್ಯೆರೆ ನೇಮ
ಪಾಡ್ದನ ಬಲಿ ಪರ್ಯಾಯ
ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟ ಬಯಲಾಟ ಬೂತೊಲೆಗ್
ಮೂಲೇ ಆಲಯ
ಕನಡೆರ್ ಕೊಡವೆರ್ ಕಡಲ್‌ದ ಹರದೆರ್
ಗೋವೆದ ಕೊಂಕಣೆರ್
ಏರೇ ಬರಡ್ ಉಲಾಯಿ ಲೆತ್ತ್‌ದ್
ಪೇರ್ ನೀರ್ ಕೊರಿಯಾ
ಭಾರತ ಮಾತೆನ ಜೋಕುಲೆಂಕ್‌ಲ್ಂದ್
ಏಪಲ ನೆಂಪು ದೀವಾ
ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನೊಕುಲೆ ಹಿತೊಕು
ಜೀವೊನಾಂಡಲ ಕೊರುವ
ಭಾರತ ಮಾತೆನ ಪಾಕ ಜೋಕುಲೆಡ್
ತುಳುನಾಡ್‌ಲ ಒರುತೀ
ಆ ನಾಡ್‌ದ ಸಿರಿ ದೇವಿನ ಮೋನೆಗ್
ಮೋಕೆಡತ್ತುವೆ ಆರತಿ

ಮೆಗ್ಯೆ ಪಾಪಾ ಪಲಯೆ ಪೀಪಾ

ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ

ಲಾಂಬುದ ರುಚಿ ತಿಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತು. ಆಜಾಂಡ ಕೋರಿದ ಕಜಿಪುದಲೆಕ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲಾಂಬುಲು ಮರಿಯಲೊಡು ಬೈತ ಮುಟ್ಟಲೆಡ್, ಗುಡ್ಡೆ ಪಡ್ಪುಲೆಡ್, ತಾರೆ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್ಲೆಡ್ ಮೂಡುನ ಪೊರ್ಲ್ ತೂಪಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್‌ಲ ಆತೇ ಪೊರ್ಲು. ಗುಂಡ ಗೋಪುರೊಲೆದ ಮುಗುಳಿದ ಲೆಕ ಕೆಲವಾಂಡ, ನನ ಕೆಲವು ಅಸುರು ಕೊಡೆತ ಲೆಕ. ಕೆಲವು ಒಲಿತ ತತ್ರದ ಲೆಕಾಂಡ, ಕೆಲವುದವು ಇತ್ತೆದ ಕೊಡೆತಲೆಕ. ಇಂಚ ಈ ಲಾಂಬುಲೆಡ್ ಏತೇತೋ ತರತರ. ತೆಡಿಲ್ ಬತ್ತಿ ಮನದಾನಿ ಓಲು ತೂಂಡಲಾ ಕೊಡಿಪು ಲಾಂಬುದ ಕತೆನೇ ಇಸ್ಮಯದ. ಕೊಡ್ತಿ ಲಾಂಬುಲೆಡ್ ಮಾತಲಾ ಅಡ್ಪಿ ಲಾಂಬುಲೇ ಅತ್ತ್. ಅಯಿಟ್ ಕೆಲವುದವು ಇಸತ್ತಂಚೆತ್ತಿ ಲಾಂಬುಲಾ ಉಂಡು. ಇಂಚಿನ ಲಾಂಬುಲೆನ್ ಅಡ್ದ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಸೈದಿ ನರಮಾನ್ಯೆರೆ ಕತೆ ಏತೋ ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ, ಆ ಅಡ್ಪಿಲಾಂಬುರ್ದಾದ್ ಸೈದಿ ಕತೆ ಕೇನ್ಲೆ.

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಇರ್ವೆರ್ ಮೆಗ್ಗಿ ಪಲಯೆ ಇತ್ತೆರ್. ಇನೆ ಪಕ್ಕಿದ ಲೆಕ ಓಲೆ ಪೋಪುಂಡಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆನೆ. ದಾಲ ತಿನ್ಪುಂಡಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆನೆ. ಲಾಂಬು ಕೊಡಿಪು ಪೊರ್ತುಗು ಊರುದಕ್ಲು ಮಾತಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತಿಕಿನ ಲಾಂಬುಲೆನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನೆನ್ ತೂಯಿನ ಪಲಯೆ ಮೆಗ್ಯಡ ಪಂಡೆ, ಮೆಗ್ಯಾ ಎಲ್ಲೆ ನಂಕ್‌ಲಾ ಲಾಂಬು ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪೊಡುಂದು. ಮೆಗ್ಯೆಲಾ ಆವೂಂದು ಒತ್ತಂಡೆ. ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟಕುರ್ಪೆ ನಿಲಿಕೆ ಲಾಂಬು ಕನಪೆರ್. ಲಾಂಬು ಕನತ್, ಮೆಗ್ಯಡ ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂಡಿನ ಪಲಯೆ ದಾದನ ಜಂಬರೊಡು ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯೆ.

ಇಲ್ಲಲ್ ಮೆಗ್ಯೆ ಕನತಿ ಲಾಂಬುನು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬಿಸಲೆಡ್ ಬೆಯ್ಯೆರೆ ದೀಪೆ. ನುಪ್ಪು ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್ ದೀದ್ ತಾನ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಮದ್ಯಾನದ ಪೊರ್ತುಗು ಪಿದಾಯಿ ಪೋತಿನ ಪಲಯೆ ಬತ್ತೆ. ಕೈಕಾರ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್‌ದ್ ಮೆಗ್ಯಡ ನುಪ್ಪು ಬಲಸೆರೆ ಪನ್ಪೆ. ಮೆಗ್ಯೆ ರಡ್ಡ್ ಮಣೆ ದೀದ್ ರಡ್ಡ್ ಬಟ್ಟಲ್ಗ್ ನುಪ್ಪು ಬಲಸುವೆ. ಕಜಿಪುದ ಬಿಸಲೆ ನುಪ್ಪುದ ಕರಸ್ ಕೈತಲ್ ದೀಪೆ. ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ವನಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ನುಪ್ಪುಗು ಕೈಪಾಡ್ನಗ ಪಲಯೆ ಕಜಿಪುದ ಬಿಸಲೆ ತೂಯೆ. ತೂನಗ ಬಿಸಲೆಡ್ ಕಜಿಪು ಬಜೀ ಒಂತೆ ತೋಜುಂಡು.

ಈತಾನಗ ಪಲಯನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡಾಪುಂಡು ಎಂಕುಲು ಇರ್ವೆಲ್ಲಾ ಪೋದು ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ ಕುರ್ಪೆ ಲಾಂಬು ಕನದ. ಆತ್ ಲಾಂಬುಡು ಈತೆನಾ ಕಜಿಪು? ಪಂಡ್ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಸಂಕಲಪು ಮೂಡುಂಡು. "ಸಂಕಲಪ್ಪುವೇ ಸಂಕಪಾಸನ" ಪಂಡಿಲೆಕ ಮೆಗ್ಗಯಡ ಕೇನುವೆ ಕನದಿ ಲಾಂಬುನು ಮಾತಾ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತಿಜನಾ? ಕನದಿ ಲಾಂಬುನು ಮಾತಾ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದೆ ಪಂಡೆ ಮೆಗ್ಯೆ. ಆತ್ ಲಾಂಬು ಕನತ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಈತೊಂತೆನಾ? ಕೇಂಡೆ ಪಲಯೆ.

ಅಂದಣ್ಣ ಎಲ್ಯ ಬಿಸಲೆಡ್ ಆವಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್ಲಾ ಮಲ್ಲ ಬಿಸಲೆಡೆ ಬೆಯ್ಯೆರೆ ದೀಯೆ. ಆಂಡ ಬೆಯ್ತ್‌ದಾನಗ ಲಾಂಬು ಅರ್ಕ್‌ದ್ ಈತೇ ಆಯಿನಿ. ಈ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಪಲಯಗ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ನೆತ್ತಿಗೇರ್‌ಂಡ್. ಈ ಎನಡ ಕಳು ಪನೊಂದುಲ್ಲ. ಲಾಂಬುದ ಕಜಿಪುನು ಈಯೆ ತಿಂದ್‌ದ್, ಒಂತೆ ದೆಂಗಾದ್ ದೀದ್ ಇತ್ತೆ ಎನಡ ಕಳು ಪನ್ಪನಾ? ಪಂಡ್ದ್ ಜೋರು ಮಲ್ಪುವೆ. ಮೆಗ್ಯೆ ವಾವಾ ನಮೂನೆಡ್ ಪನ್ನಗಲಾ ಸತ್ಯ ನಂಬಂದಿನ ಪಲಯೆ ಪಿಸ್ರಡ್ ಕುಲ್ಪಿ ಮಣೆನ್ ದೆತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್ ದರ್ಪುವೆ.

ನೆತ್ತಿಗ್ ಬೂಱಿನ ಮಣಿತ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡ್ ಅಡ್ಡ ಬೂಱಿನ ಮೆಗ್ಯೆ ಕೆರೆಡ್, ಕೆರೆಡ್‌ದ್, ಕೈಕಾರಾಕೊಂದು ಕಾಯಬುಡ್ಡು ಕೈಲಾಸ ಸೇರ್‍ಯೆ ಈ ಕತೆ ಕೇಂಡಿನ ಊರ್‍ದ ಜನೊಕುಲು ಪಂಡೆರ್ ಲಾಂಬು ಅಂಚನೆ, ತೂನಗ ದಿಂಜ ತೋಜುಂಡು ಬೆಯ್ತ್‌ದಾನಗ ಅರ್ಕ್‌ದ್ ಒಂತೆ ತೋಜುಂಡು. ಈ ನಿಜ ತೆರ್‍ಯಂದೆ ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿ ಮೆಗ್ಯನೇ ಈ ಕೆರ್‍ಯತ್ತಾ ಪನ್ಪೆರ್.

ಈ ನಿಜ ತೆಱಿನ ಪಲಯಿ ಅಂದ್ ಗೇನ ತತ್ತೆ, ಬುದ್ದಿನ್ ಎವ್ವ್ರದ ಕೈಟ್ ಕೊರ್‍ಯೆ. ಲಾಂಬುದ ಅರ್ಬುಡು ಎನ ಮೋಕೆದ ಮೆಗ್ಯನ್ ಕೆರ್‍ಯೆಂದ್ ಉಡಲ್ದ್ ಕೂರಗ್ಯೆ. ಈ ಕತೆನ್ ಊರೊರ್ಮೆ ಬಿರ್‍ಯೊಂದು ಪಾಱಿನ ಪಕ್ಕಿ ಪಂಡ್ಂಡ್ "ಮೆಗ್ಯೆ ಪಾಪ ಪಲಯಿ ಪೀಪಾ"ಮೆಗ್ಯೆ ಪಾಪ ಪಲಯಿ ಪೀಪಾಂದ್.

ಏರ್ ಬುದ್ಯಂತೆ?

ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ

ಮೆಸ್ಕಜ್ಜಿ ಕತೆ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ಬಾಱೀ ಬಿರ್ಸ್‌ದಿ. ಆ ಅಜ್ಜಿನ ತರೆ ಕೊಡಿ ತೋಜಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಮಾತಾ ಜೋಕುಲು ಕತೆ ಪನರೆ ಗಾಡಿಯೆರೆ ಸುರು. ಅಜ್ಜಿಗ್ಲಾ ಜೋಕುಲು ಪಂಡ ಬಾಱೀ ಪ್ರೀತಿ. ಇಲ್ಲ ಜಗಲೆಡ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಸುತ್ತ ಕುಲ್ಲದ್ ಕತೆ ಪನರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಜೋಕುಲು ಪೂರಾ ಕೊಂಡೆ ಕೆಬಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕತೆ ಕೇನೆರೆ ಕುಲ್ಲುದ. ಅಜ್ಜಿ ಕತೆ ಪನರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್.

"ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಅಜ್ಜಿ. ಆ ಅಜ್ಜಿಗ್ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಪುಲ್ಲಿಯಲ್ಲು. ಮಲ್ಲಾಯೆ ರಾಮೆ. ಎಲ್ಯಾಯೆ ನಾರಾಯಿಣೆ. ಅಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಿಡೇ ತೀರ್ ಪೋಯಿನೆಟ್ಟಾವ್ರ ಅಜ್ಜಿಯೇ ತಾಂಕ್‌ದ್ ಎಲ್ಲಿ ಕೊನೊದು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ತ್‌ನಿ. ಆಂಡ ಆ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲುಲಾ "ಅಜ್ಜಿ ತಾಂಕಿ ಪುಲ್ಲಿ, ಬೊಜ್ಜ ತಿನರೆಗೆ ಪಂಡಿಲೆಕ ಒಯ್ಕ್‌ಲಾ ಆವಂದಿನಕ್‌ಲೆಕನೇ ಬುಲೆಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಅಜ್ಜಿಗ್ ಎತೆ ಸುರವಾಂಡ್. ಇದಮುಟ್ಟ ಎಲ್ಯಕುಲುಂದಾಂಡ್ ಇತ್ತೆ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಬುಲೆಂಡಲಾ ಮೊಕುಲು ದಾಲಾ ಜವಾಬ್ದಾಱಿದಾಂತಿನಲೆಕ ಕುಲು ತಿನ್ಪೆರೆಂದ್ ಎನ್ನದ್ ಒಂಜಿ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬರ್‍ಪೊಲು. ಒಂಜಿ ದಿನ ಮಲ್ಲಾಯೆ ರಾಮನ್ ಲೆತ್‌ದ್ "ನಿಕುಲು ನನಲಾ ಇಂಚನೇ ಉಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ ಮಗಾ. ನಿಕುಲು ನನಲಾ ಜೋಕುಲತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ನಿಕುಲು ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಬತ್ತಿ ಆಂಜೋವುಲು. ಯಾನ್ ಪರಬು. ಎಂಕ್ ನನ ಬೆನರೆ ತೀರುಜಿ. ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ನೂದು ವರಾನ್‌ಲ ಕೊರ್‍ದು ಕುದುರೆಡ್ ಕುಲ್ಲದ್ ಕಡಪುಡುವೆ. ಓಲಾಂಡಲ ದೂರ ಪೋದು ಬುದ್ಯಂತಿಕೆಡ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬಾಱೀ ಮಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತೆ ಆದ್ ಪಿರ ಊರುಗು ಬಲಂದ್ ಆಯನ್ ಕುದುರೆಡ್ ಕುಲ್ಲದ್ ಕಡಪುಡುವೊಲು.

ರಾಮೆ ಅಂಗಿ ಕುಂಟುಲೆನ್ ಮಾತ ಗಂಟ್ ಕಟ್‌ದ್, ಅಜ್ಜಿ ಕೊಱಿ ವರನ್ ಪತೊಂದು ಕುದುರೆಡ್ ಕುಲ್ದು ಒವ್ವಾ ಒಂಜಿ ಊರುಗು ಬರ್‍ಪೆ. ಏರ್ಲಾ ಆಯಗ್ ಕೆಲಸ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಕಡೇಕ್ ಒಂಜಿ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಶಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್‌ದ್ ಬೇಲೆ ಕೇನುವೆ. 'ನಿಕ್ಕ್ ಬೇಲೆ ಕೊರೊಡ್ದು ದುಂಬು ಯಾನೊಂಜಿ ನಿನಡ ಪಂತ ಕಟ್ಟುವೆ. ಅಯಿಟ್ ಗೆಂದಿನಾಯೆ ನೂದು ವರನ್ ಒಂಜಿ ಕುದುರೆ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಮೂಂಕುನು ಕೊರೊಡು. ಈ ಸೋತೆಂಡ ಈ ಕೊರೊಡು. ಯಾನ್ ಸೋತೆಂಡ ಯಾನ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಆವುಂಡ ಆವು ಪನ್' ಪನ್ನಗ ಇಂಬೆ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಒಪ್ಪುವೆ.

ಆನಿಯೇ ಮಾಸ್ತ್ರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಬೇಲೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಇನಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಮಾತಾ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ದೇರೊಂದು ಪೋದು ಮೇಪಾವೊಂದು ಬಲಂದ್ ಮಾಸ್ತ್ರ್ ಪಂಡೆರ್. ರಾಮೆ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ದೇರೊಂದು ಪೋಪೆ. ಆಂಡ ಕೈ ಕಂಜಿಲು ಒಂಜಿಲಾ ಇಂಬೆ ಪಂಡಿಲೆಕ ಕೇನುಜ. ಒಂಜಿ ಅಂಚಿ ಪಾರುನು. ಒಂಜಿ ಇಂಚಿ ಪಾರುನು. ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬೇಲಿ ಲಾಗ್ಯುನುಂದ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್. ನೆಕ್ಕಲೆನ್ ದೇರ್ ದೇರ್ದ್ ರಾಮನ ಆಲಿ ಬಚ್ಚೆದ್ ಪೋಂಡು. ಬಾರೀ ಪೊರ್ಂಬುದು ಎಂಚಾಂಡಲ ಬಯ್ಯಗ್ ಇಲ್ಲಗ್ ದೇರೊಂದು ಬತ್‌ದ್, ಎನಡ್ದ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಪ್ಪಾ ಈ ಪೆತ್ತೊಲೆನ್ ಆಲ್ಯರೆ. ಬೇತೆ ದಾದಾಂಡಲ ಬೇಲೆ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಮಾಸ್ತ್ರೆಡ ಪನ್ಪೆ. ಮನದಾನಿ ಆಯಗ್ ಗುಡ್ಡೆಡ್ದ್ ತಪ್ಪು ಪಜಿರ್ ಕನಪುನ ಬೇಲೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಇಂಬೆ ಇದ ಮುಟ್ಟಲಾ ತಪ್ಪು ಪಜೀರ್ ಕೊಂತಿನಾಯೆತ್ತ್. ತಪ್ಪು ಕೊಯಿನಗ ಕತ್ತಿ ಕೈಕೇ ತಾಗುಂಡು. ಇಡೀ ದಿನೊಟು ಒಂಜಿ ಅರ್ಕೆಲ್ ತಪ್ಪು ಕನತ್‌ದ್ ಎನಡ್ದ್ ಆವಂದಪ್ಪಾ ಎಂಕ್ ಬೇತೆ ದಾದಾಂಡಲಾ ಬೇಲೆ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಮಾಸ್ತ್ರೆಡ ಪನ್ಪೆ. ಮನದಾನಿ ಆಯಡ ತಾರೆದ ಕುಬೆ ಬುಡ್ಪಾವರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಯೆ ತಾರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪೋತಿನಾಯೆನೇ ಅತ್ತ್. ಅರ್ಧ ಪೋದು ಬರು ಬರುಂದ್ ತಿರ್ತ್ ಜಾರ್ದ್ ಬಂಜಿದ ಚೋಲಿ ಪೂರಾ ಜಾರಾವೊಂಡೆ. ಅವುಲಾ ಆಯಡ್ದ್ ಆಯಿಜಿ. ಆರ್ ಪಂಡಿ ವಾ ಬೇಲೆಲಾ ಮಲ್ಪರೆ ಆವಂದೆ ಆಯೆ ಸೋತೆ. ಮಾಸ್ತ್ರೆನ ಪಂತದ ಪಾತೆರದ ಪ್ರಕಾರ ಅರೆಗ್ ನೂದು ವರನ್ ಒಂಜಿ ಕುದುರೆ, ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಮೂಂಕುನು ಕುತ್ತೊದು ಮಾಸ್ತ್ರೆಗ್ ಕೊರ್ದು ಸೀದಾ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆ.

ಊರುಗು ಬತ್ತಿನಾಯೆ ತನ್ನ ಮೋನೆಗ್ ಕೈಪೆತೊಂದು ದುಃಖಿದ್ ಅಜ್ಜಿಡಲ ಮಗ್ಗೆ ನಾರಾಯಿಣಡಲಾ ನಡತಿಕತೆ ಪೂರಾ ಪನ್ಪೆ. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಮಗ್ಗೆ ನಾರಾಯಿಣಗ್ ಒಂಜಿ ಛಲ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಆಯೆ ಅಜ್ಜಿಡ ನೂದು ವರನ್ ಗೆತೊಂದು ಕುದುರೆಡ್ ಕುಲೊಂದು ಸೀದಾ ಮಾಸ್ತ್ರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್‌ದ್ ತನ್ಕೊಂಜಿ ಕೆಲಸ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇನುವೆ. ಮಾಸ್ತ್ರ್ ಆಯಡಲಾ ಅವೇ ಪಂತ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಆಯೆ ಒಪ್ಪಿಯೆ. ಮನದಾನಿ ಕೆಲಸ ಸುರುವಾಂಡ್. ಪೆತ್ತೊಲೆನ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ದೇರ್ದ್ ಮೇಪವೊಂದು ಬರ್ರಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾಸ್ತ್ರ್ ಶಾಲೆಗೆ ಪೋಪೆರ್. ಇಂಬೆ ಪೆತ್ತೊಲೆನ್ ದೇರೊಂದು ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋಪೆ. ಅಯಿಕ್ಲೆನ ಅಬತರ ತೂದು ಕೋಪ ಬತ್‌ದ್ ಒಂಜೊಂಜೆಕ್ ದಂಟೆಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸೊಂಟ ಪೊಲ್ತುದು ಜೆಪುಡದ್ ಒಂತೆ ಪಜಿರ್ ಕೊಯಿದ್ ಅಯಿಕ್ಕಲ್ನ ಬಾಯಿದಲ್ಪಲಾ ಪೀಂಕನ್‌ದಲ್ಪಲಾ ಪಾಡ್ದ್, ಬಯ್ಯಡ್ ಮಾಸ್ತ್ರ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ "ಮಾಸ್ತ್ರೇ ಈರ್ನ ಪೆತ್ತೊಲು ಪೀಂಕನ್ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಪೂರಾ ಜೆಯಿದಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಮಾಸ್ತ್ರ್ ಪೋದು ತೂನಗ ಒಂಜೆಕ್ಲ ಸೊಂಟನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಕ್‌ಲೆನ್ ಮೆಲ್ಲ ಲಕ್ಕದ್ ದೇರೊಂದು ಬತ್‌ದ್ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಮನದಾನಿ ಆಯಡ ತಾರೆದ ಮುದೆಲ್ ಬುಡ್ಪವರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಇಂಬೆ ಕೊಟ್ಟು ಪತೊಂದು ತಾರೆದ ಮುದೆಲ್ದೊಟ್ಟುಗು ಪೂರ ಬೇರ್‌ನ್ಲ ಕಡ್ತ್ ಬುಡಿಯೆ. ಮಾಸ್ತ್ರ್ ಬಯ್ಯಡ್ ಬತ್ ತೂನಗ ಪೂರಾ ತಾರೆಲುಲಾ ಬಾಡ್‌ದ್ ನೆಲಕ್ಕ್ ಒರಗ್‌ದ. ಇಂಬೆ ಸನ ತಾರೆದ ಮುದೆಲ್ ಬುಡ್ಪಯಿನ ಯಾವುಂದ್ ಮನದಾನಿ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋದು ಕಿದೆಕ್ಕ್ ತಪ್ಪು ಕಂತ್ ಪಾಡೆರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಬೆ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋದು ತೂಂಡ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಒಂಜಿ ತಪ್ಪುಲಾ ತೋಜುಜಿ. ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ ಕರ್ಕೊಡೆ ಮುಳ್ಳು ಕೆತ್‌ದ್ ಕನತ್‌ದ್ ಇಡೀ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಬಿರ್ಕುವೆ, ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿತ್ತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ತಪ್ಪು ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪೆ. ಮಾಸ್ತ್ರೆನ ಬೊಡೆದಿ ಬಯ್ಯಡ್ ಬೊರಿಯೆರೆ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಕಾರ್ ದೀನಗ ಕಾರ್‌ಗ್ ಪೂರಾ ಮುಳ್ಳು ಕಂತುಂಡು. ಆರ್ನ ಬೊಬ್ಬೆ ಕೇಂದ್ ಮಾಸ್ತ್ರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಪಾರ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅರೆಗ್ಲಾ ಮುಳ್ಳು ಕಂತ್‌ದ್ ಆರ್ಲ ಕಿದೆಟ್ಟೇ ಬೂರಿಯೆರ್. ಒರ ಪೋದು ಮಾಸ್ತ್ರೆನ್ ಬರ್ರಿ ಪನ್‌ಂದ್ ನಾರಾಯಿಣಡ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಆರ್ಯ-ಮುರ್ಯ ದೀನಗ ನಾರಾಯಿಣೆ ಮಾಸ್ತ್ರೆನ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋದು ಜೋರುಡೇ

ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ದ್" ಮಾಸ್ಟ್ರೇ ಈರ್ನ ಬುಡೆದಿಗ್ ಮುಳ್ಳು ಕಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈರೊರ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರೊಡುಗೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ದೀನಗ, ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ನಾಚಿಗೆಡ್ ಈತೆಲ್ಯ ವಿಷಯೊನು ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆಗ್ ಕೇನುಲೆಕ ದಾಯೆ ಪನ್ಪುನು. ಎರಡನೇ ಬತ್‌ದ್ ಮೆಲ್ಲ ಕೆಬಿಟ್ ಪನೊಡುಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿನ್ಲಾ ಅಪ್ಪೆನ್ಲಾ ಕಿದೆಡ್ದ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಉಂದು ಮಾತ ಇಂಬ್ಯಸನೇ ಕಿತಾಪಂತಿಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಮನದಾನಿ ಬೆಂದ್‌ರ್ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಂಡೆಗ್ ಅಡಿಟ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಾರಾಯಿಣಡ ಪಂಡೆರ್, ಇನಿ ಯಾನ್ ಬಯ್ಯಗ್ ಬನ್ನಗ ಮಂಡೆಗ್ ನೀರ್ ಕೂಟುದು ಎಡ್ಡೆ ಬೆಂದ್‌ರ್ ಕೈತ್‌ದ್ ದೀವೊಡುಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಇಂಬೆ ಏತ್ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ಂಡಲಾ ಮಂಡೆಡ್ ನೀರೇ ಉಂತುಜಿ. ಮಂಡೆನ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡೆಟ್‌ಲಾ ಒಂತೊಂತೆ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಇಡೀ ಬೆಂದ್‌ರ್‌ದ ಕೊಟ್ಟೆಯಗೇ ಸೂ ಕೊರ್ದು ಬುಡ್ಯೆ. ಇಲ್ಲದಕುಲು ಕೊಟ್ಯ ಪೊತ್ತ್‌ನ ತೂದು, ಇಂಬ್ಯಡ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ದ್ ಒರ ಪಾರ್ ಪೋದು ಮಾಸ್ಟ್ರನ್ ಲೆತೊಂದು ಬಲಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್.

ಇಂಬೆ ಪಿಜಿನ್ದ ನಡಕೆಡ್ ಪೋದು ಶಾಲೆದ ಜಗಲಿಡ್ ಉಂತೋನ್ಯೆ. ಶಾಲೆದ ಗಂಟೆ ಹಾಕಿನೆ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಪಿದಾಯಿ ಬನ್ನಗ ಅರ್ನ ಕೆಬಿತ್ತ ಬರಿಯೆ ಉಂತುದು ಮೆಲ್ಲ ಪನ್ಪೆ, ಈರ್ನ ಬೆಂದ್‌ರ್ದ ಕೊಟ್ಯಗ್ ಸೂ ಬೂರ್ದು ಪೋತುಂಡು. ಈರೊರ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರೊಡುಗೆ ಪನ್ನಗ ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಒರಾನೆ ತರೆ ಗಿರಿಂಡ್. ಈತ್ ಮಲ್ಲ ವಿಷಯೊನು ಈತ್ ಮೆಲ್ಲ ಪನ್ಪತ್ತಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್ ಮಲೆನಗ "ಇಲ್ಲದ ವಿಷಯೊನು ಶಾಲೆಡ್ ಬತ್‌ದ್ ಮೆಲ್ಲ ಪನೊಡುಂದ್ ಈರ್ ಪಂತಿನತ್ತಾಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಆರ್ ಬಲ್ಯೊಂದೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್, ತೂನಗ ಇಡೀ ಬೆಂದ್‌ರ್ದ ಕೊಟ್ಯ ಪೊತ್ತು ಬೂರ್ದುಂಡು. ಇಂಬ್ಯಡ್ದ್ ನನ ಆಯಿಜೀಂದ್ ಎನ್ನುವೆರ್. ಮನದಾನಿ ಬೇತೆನೇ ಬೇಲೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಟ್ಟೊಡ್ದು ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿ ಬಿತ್ತ್‌ನ ಬಾರ್‌ನೇ ದೆತ್‌ದ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಆರ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಬೆ ಅಟ್ಟೊಡ್ದು ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ಬೊಳಂತೆ ಅರಿಲಾ, ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ಉರ್ಪೆಲ್ ಅರಿಲಾ ದೆತ್‌ದ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೀಪೆ. ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಶಾಲೆಡ್ದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ ತೂನಗ, ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿ ಬಾರ್ದ ಪಗತೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿ ಅರಿನ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೀತೆ. ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊಡು ದಾದ ಮಲ್ಪುನುಂದೇ ತೋಜುಜಿ. ಸರೀ ನೆರ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬೊದುಲ್ಲಿನ ಅರಿನ್ ಕಡೆದ್ ಬುಡೆದಿಡ ರೊಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೊಡೆದಿಗ್ ಕಡೆ ಕಡೆದ್ ಬಚ್ಚಿಂಡ್. ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ಲಾ ಕೂಡುದು ಕಡೇದ್ ರೊಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್ ದೀಯೆರ್. ನನ ಈ ನಾರಾಯಿಣನ್ ದೀವರೆ ಬಲ್ಲಿ ಎಂಚಾಂಡಲ ಲಗಡಿ ದೆಪ್ಪೊಡುಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆರ್.

ಮನದಾನಿ ನಾರಾಯಿಣಡ ಪಂಡೆರ್ 'ಇನಿ ಎಂಕ್ ಎನ್ನ ಮಾಮಿಲ್ಲಡೆ ಪೋರೆ ಉಂಡು. ಈಲ ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಬಲ. ಆವುಲು ಎನ್ನ ಬಾವನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈಲಾ ತೂಯಿಲೆಕಾಂಡ್. ನಾಲ್ ದಿನ ಅವುಲೇ ಉಂತುಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯನ್ಲ ಲೆತೊಂದು ಪಿದಾಡುವೆರ್. ಅರ್ಧ ಸಾದಿಯೆ ಪೋನಗ ಆಯಡ ಪನ್ಪೆರ್, ಈ ಉಂತೆ ದುಂಬು ಪೋದು ಲಿಂಬೆ ಪುಳಿತ್ತ ಕಡಕ್ಕ್ ಸರ್ಬತ್ ಮಲ್ತ್ ದೀವರೆ ಪನ್. ಯಾನ್ ಮೆಲಾನೆ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಆಯನ್ ದುಂಬು ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಇಂಬೆ ಆವುಂದ್ ಬೀಸ ಬೀಸ ಪೋದು ಅರ್ನ ಮಾಮಿಡ ಪನ್ಪೆ. ಈರ್ನ ಅರ್ಪತ್ತೆ, ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಪಿರವುಡ್ದು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅರೆಗ್ ಜೋರು ಶೀತ, ತೆಮ್ಮ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಪಾವು ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿಲ, ಒಂಜಿ ಪಾವು ಜೀರಿಗೆ ಮುಂಚಿಲ ಪಾಡ್ದ್ ಕಡಕ್ಕ್ ಕಸಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊಡುಗೆಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಅವೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಅಕುಲು ಅಂಚೆನೆ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್. ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ದೊಂಬುಡು ಬೆಗರ್ ಜಪುಡಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನಾರೆನ್, ಬಾವನಕುಲು ಆದರೊಡು ಎದ್ಕೊಂದು ಕುಲ್ಲದ್, ಒಂಜಿ ಗದ್ದಪು ಕಸಾಯ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮೇರ್ಲ ಬಾಜೆಲ್ದ ಅಂಗ್‌ಡ್ ಒಯ್ತ್ ಪರಿಯೆರ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತಾನಗ ಅರೆಗ್ ಮೈ ಸೂ ಬರ್ರ

ಸುರುವಾಂಡ್. ಎಂಚಲಾ ಬಯ್ಯ ಮಲ್ತೆರ್. ರಾತ್ರೆಡ್ ಒಣಸಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಜೆತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಮಾಸ್ತೆಗ್ ಮೈ ಸೂ ಬರ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಜೆಪ್ಪರೆ ಆಪುಜಿ. ಬಂಜಿದ ಉಲಯಿ ಅಡಿ ಮೇಲಾಪುನೆಟ್ಟ್ ದಾಲ ಮಲ್ಪರೆ ತೀರುಜಿ. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತಾನಗ ಅರೆಗ್ ಜಿಲಾಬು ಸುರು ಆಂಡ್. ನಾರಾಯಿಣಸ್ ಮೆಲ್ಲ ಮೆನ್ತ್ತದ್ ಪಿದಯಿ ಕುಲ್ಲರೆ ಬರ್ಪುಂಡು ಪೋಯಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಆಯೆ ಗರ್ಗುಂಡಿ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಏರ್ ಪಿದಯಿ ಪೋಪುನು. ಯಾನ್ ಬರಯೆ 'ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಪೋದು ಒಂಜಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರ ಕನತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆ. ಇತ್ತೆ ನೆಟ್ಟ್ ಉರ್ಚಿಲೆ. ಎಲ್ಯೆ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಕೊಣೊದು ದಕ್ಕೊಲಿಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಆರ್ಲ ಬೇತೆ ಉಪಾಯದಾಂತೆ ಕರಟ್ಟೇ ಉರ್ಚಿಯೆರ್. ಬೊಳ್ಪಾನಗ ನಾರಾಯಿಣಡ ಅವೆನ್ ಕೊಣೊದು ದಕ್ಕರೆ ಪಂಡೆರ್. ಆಯೆ "ಯಾನ್ ಈರ್ನ ಪೀ ತುಂಬರೆ ಬೈದಿನತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ಬೊಲ್ಪಾತಿಜಿ. ಈರೇ ತರೆಟ್ ತುಂಬೊಂದು ಪೋದು ಅಕರ ದಕ್‌ದ್ ಬಲೆಂದ್ ಕರನ್ ಅರ್ನ ತರೆಕ್ಕ್ ದೀದ್ ಬುಡ್ಪೆ. ಆರ್ ಕರೊನು ತುಂಬೊಂದು ಒಂತೆ ದೂರ ಪೋನಗ, ಇಂಬೆ ಮೆಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಪೋದು, ಆರ್ನ ಬಾವನಕ್ಲೆನ್ ಲಕ್ಕದ್" ನಿಕ್ಲೆನ ಬಾವರ್ ಕೋಪೊಡು ಪೋಪುನು ತೂಲೆಂದ್ ಪಂಡೆ. ಬಾವನಕುಲು ಲಕ್‌ದ್ ನಿದ್ರೆದ ಕಣ್ಣ್‌ಡೇ ಪೋದು ಮಾಸ್ತೆನ ರಡ್ಡ್ ಕೈಟ್‌ಲಾ ಪತ್‌ದ್ ಒಯ್ತೆರ್. ಕರಟಿತ್ತಿನ ಪೂರಾ ಮೂಜಿ ಜನತ ಮೈಕ್ಕ್‌ಲಾ ಬೂರ್ದು ರಜ್ಜಾ ಪಜ್ಜಾಂಡ್. ಮೂಜಿ ಜನಲಾ ಮೂಂಕುಗು ಕೈ ಪತೊಂದು ಕೆರೆಕ್ಕ್ ಮೀಯರೆ ಪೋಪೆರ್. ಅಕ್ಲ್ನ ಬೆರಿಯೆ ನಾರಾಯಿಣೆಲ ಪೋಯೆ. ಅಕುಲು ಕುಂಟು ಮಾತಾ ಲುಂಬುದು ಕೆರೆತ್ತ ದಂಡೆತ್ತ್ ಅಜಿಡ್ದ್ ಮೀಯರೆ ಜತ್ತೆರ್. ಇಂಬೆ ಕುಂಟುದ ಬರಿಟ್ ಕುಲೋಂಡೆ.

ಅಕುಲು ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕುನಗ 'ಹರಿನಾರಾಯಿಣ'ಂದ್ ದೇವೆರ್ನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದಿನ ನಾರಾಯಿಣೆ ಆತ್ ಕೇಂಡಿನೇ ತಡ. ಅಕಲ್ನ ಕುಂಟುಲೆನ್ ಪರ್ತ್ತದ್ ಚುಪ್ಡ್ಜೂರು ಮಲ್ತ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಕುಲು ಮೀದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ ತೂನಗ ಅಕ್ಲ್ನ ಕುಂಟುದೊರ್ಬಡಿದ ಚೂರು ಮಾತ್ರ ಉಂಡು. 'ದಾಯೆ ಇಂಚ ಮಲ್ತುಂದ್ ಅಕುಲು ಕೇನ್ನಗ, ನಿಕುಲು ಎನನ್ ತೂದು ಹರಿ ನಾರಾಯಣಂದ್ ಪಂಡರ್. ನಿಕ್ಲ್ನ ಕುಂಟು ಪರ್ಪರೆ ಪಂಡರ್‌ಂದ್ ಯಾನ್ ಪರ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆಂದ್ ಕೂಲಿ ಬುಡಿಯೆ. ನನ ಇಂಬ್ಯನ್ ದೀಂಡ ಬರ್ಕತಿಜ್ಜೀಂದ್ ಮಾಸ್ತೆಲ ಆರ್ನ ಬಾವನಕುಲುಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಪಗೆಲಿಡೀ ಇಂಬ್ಯನ್ ಮುಗಿಪುನೆಂಚಾಂದ್ ಉಪಾಯ ನಾಡ್ಯೆರ್. ರಾತ್ರೆ ಜೆಪ್ಪುನಗ ಪಂಡೆರ್ ಇನಿ ಇಡೆ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬರ್ಪೆ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಗೆ. ಈ ಕಿದೆತ್ತ ಜಗಲಿಡ್ ಜೆಪ್ಪುಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆಯೆ ಆವುಂದ್ ಜೆಪ್ಪರೆ ಪೋಯೆ. ಮೊಕುಲು ದಾದಾನಾ ಕಿತಾಪತಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಆಯಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ನಡೊ ರಾತ್ರೆ ಆನಗ ಲಕ್‌ದ್ ತಾನ್ ಜೈದಿನಲ್ಪ ಎರ್ಮೆದ ಕಂಜಿನ್ ಜೆಪುಡಾದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟು ಪೊದೆತ್‌ದ್ ಕಿದೆತ್ತ ಅಟ್ಟೊಗು ಪೋದು ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ನಡೀರಾನಗ ಮಾಸ್ತ್ರೆ, ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್ ತುಂಬೊಂದು ಬತ್‌ದ್ ನಾರಾಯಿಣೇ ಜೆಯ್ದಿನಿಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಎರ್ಮೆದ ಕಂಜಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬುಡುಂಬಂಧ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಕಂಜಿ ಬೆರ್ಪೆಂದ್ ಅರೆದ್‌ದ್ ಸೈತ್‌ಂಡ್. ಅಟ್ಟೊಡು ಕುಲ್ದಿ ನಾರಾಯಿಣೆ 'ಓ ಇನಿ ಮಾಸ್ತೆಗ್ ಎರ್ಮೆದ ಕಜಿಪು' ಪಂಡೆ ಮಾಸ್ತೆಗ್ ಇಂಬೆ ಸೈತಿಜೆತ್ತಾಂದ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚಾಂಡ್. ನನ ದಾದ ಮಲ್ಪುನುಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್, ಮನದಾನಿ ಸೀದಾ ತನ್ನ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆರ್.

ನನ ಇಂಬ್ಯಡ್ದ್ ತನ್ಕ್ ಬರ್ಕತಿಜ್ಜೀಂದ್ ತೆರಿದ್, ಆಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್, "ಸಿನತ ಯಾನ್ ಸೋತೆ. ನಿಕ್ಕ್ ಏತ್ ದುಡ್ಡು, ಬಂಗಾರ್ ಬೋಡಾಂಡಲ ಕೊಸೊ 'ಪನ್ಪೆರ್. ಆಯೆ ಆರ್ನ ದುಡ್ಡು ಬಂಗಾರ್‌ಗ್ ಆಸೆ ಪಾಡಿಜೆ. ಆರ್ ಪಂಡಿ ಪ್ರಕಾರ, ನೂದು ವರಾನ್, ಕುದುರೆ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಮೂಂಕು ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಮಾಸ್ತ್ರೆ ತನ್ನ ಮೂಂಕು ಕೊರುಂಡ, ತಾನ್ ಶಾಲೆಗ್ ಎಂಚ ಪೋಪಿನಿಂದ್ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತನ್ನ ಪ್ರಾಯದ ಅಪ್ಪೆನ

ಮೂಂಕುನು ಕುತ್ತೊದು ಕನತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಯೆ ಅವೆನ್ ತೂದು ಈ ಅಜ್ಜಿ ಕಟ್‌ದಿನ ಮೂಂಕು ಎಂಕ್ ಬೊಡ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡೆ. ಮಾಸ್ಟ್ರೆ ಆ ಮೂಂಕುನು ದಕ್‌ದ್ ತನ್ನ ಬೊಡೆದಿನ ಮೂಂಕುನು ಕುತ್ತುದು ಕನತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆಯೆ ಆ ಮೂಂಕುನು ತೂದು ನೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಒಟ್ಟೆ ಉಂಡು. ಉಂದುಲಾ ಎಂಕ್ ಬೊಡ್ಚಿ. ಈರ್ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರದಲ್ಕನೇ ಈರ್ನ ಮೂಂಕೇ ಎಂಕ್ ಬೋಡುಂದ್ ಪಂಡೆ. ಮಾಸ್ಟ್ರೆ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಆರ್ನ ಮೂಂಕೇ ಕುತ್ತುದು ಆಯಗ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಪಗ ನಾರಾಯಿಣೆ ಪಂಡ, ಮಾಸ್ಟ್ರೇ ನರಮಾನಿನ ಮೋನೆಗ್ ಮೂಂಕೇ ಮಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣ. ಅಂಚಿನ ಮೂಂಕುನು ಈರ್ ಎನ್ನ ಪಲಯಡ್ದ್ ಗೆತೊಂಡರ್. ಈರ್ ಒಂಜಿ ಮೂಂಕು ದೆತೊಂಡಿನ ಬೆಂಗ್‌ಡ್ ಯಾನ್ ನಿಕ್‌ಲ್ನ ಮೂಜಿ ಮೂಂಕು ಗೆತೊಂಡೆ. ಯಾನ್ ಬತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಂಡ್. ಯಾನ್ ನನ ಎನ್ನ ಊರುಗು ಪೋಪೆಂದ್ ಕುದುರೆಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಮಾಸ್ಟ್ರೆ ಮೋನೆಗ್ ಕೈ ಪತ್‌ದ್ ಕುದುರೆ ಪೋಯಿನಂಚಿಯೇ ತೂಪೆರ್. ಅರೆಗ್ ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪುಂದ್ ತೆರಿನಗ ಪೊರ್ತು ಮೀರ್‌ದಾತ್‌ಂಡ್.

ಮೆನ್ಕಜ್ಜಿ ಕತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಸುತ್ತ ಕುಲ್ಡಿನ ಜೋಕುಲ್ನ ಮೋನೆ ತೂದು 'ಇತ್ತೆ ನಿಕುಲು ಪನ್ಲೆಗೆ' ಏರ್ ಬುದ್ಯಂತೆಂದ್ ಪನ್ನಗ ಜೋಕುಲು ಮಾತಾ ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲ್ನ ಮೂಂಕು ಪೂಜೊಂದು ಒರಾನೆ ಲಕೊಂದು ತೆಲ್ತೊಂದು ಬಲ್ತ.

ನುಪ್ಪು ತಿನ್ಪಿನಾಯೆ ಇಂಚ ಮಲ್ಪೆನಾ?

ಯಶೋಧರ ಎನ್. ಆಚಾರ್ಯ

ಶಾಲೆದ ಪೊಣ್ಣು ಯುನಿಫಾರ್ಂ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಲ್, ಅಮ್ಮೆ ಸಾರ್ನೆದ ಕೋಲ್ ಪತೊಂದ್ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ, ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆಗಾದ್ ಅಟ್ಟಿಲ್‌ದ ಕೋಣೆಡ್ ಬುತ್ತಿಗ್ ಗಂಜಿ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಲ್. .... ಇಂಚ ಪೊರ್ಲುದ ಆ ಸಂಸಾರ ಪೊರ್ಲುಡ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಶೇಷಪ್ಪೆ ಆ ಸಂಸಾರದ ನುಪ್ಪುಗಾದ್ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಬೆಂದೊಂದಿತ್ತೆ. ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಬೆನಂದಿನ ಈ ಜೀವ ಬೊಕ್ಕ ದಾಯೆಗ್ ಪಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆ. ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಮಲ್ತ್ ಈ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನೆಕ್ ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ತನ್ನ ಕಾಲ ಇಂಚೆನೇ ಪೋಂಡ ಯಾವುಂದ್ ದೇವೆರೆಡ ಬೇಡೊಂದಿತ್ತೆ. ದೈವದತ್ತವಾಯಿನ ಸೃಷ್ಟಿದ ಈ ಪ್ರಪಂಚಡ್ ಸತ್ಯಡ್ ಪೋನಗ ಧರ್ಮದ ಗಾಳಿ ಬೀಜುಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ಶೇಷಪ್ಪನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶೇಷಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಎಲುಮುಳ್ಳು ಮಿತ್ತ್ ತೋಜುನ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬೆನೊಂದೆ ಇತ್ತೆ.

ತಾನ್ ಎಂತೂ ಕಲ್ಪಿಜಿ, ತನ್ನ ಬಾಲೆ ಆಂಡಲಾ ನಾಲ್ ಬರವು ಕಲ್ಪಡ್ ಪಂದ್ ಮಗಳೆನ್ ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡಿಯೇ, ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡಿನಾ ಪೊಣ್ಣು ಸಾವಿತ್ರಿ ಮಾತಾ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್‌ಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಸಾವೊಂದೇ ಬರೊಂದಿತ್ತಲ್. ಕಷ್ಟೊಡು ಕಲ್ಪಿನ ವಿದ್ಯೆ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಪತ್ಯಂಡ್‌ಗೆ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸಾವಿತ್ರಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಯಲ್.

ಒರ್ಪೊರ್ತುದ ನುಪ್ಪುದ ಅರಿಸಾಂಡಲಾ ಮಾರ್‌ದ್ ಸಾವಿತ್ರಿಗ್ ಬೂಕ್ ಪೆನ್ನ್‌ನ್ ಪತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆ ಶೇಷಪ್ಪೆ. ಇಂಚ ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ಓದಾವರೆ ಆಯಡ ಕಾಸ್ ಪನ್ಪಿನ ಕಮ್ಮಿ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೆನ್ಪಿನ ಕೈ ಒಂಜಾಂಡ ತಿನ್ಪಿನ ಕೈಕುಲ್ ರಡ್ಡ್ ಬೇತೆನೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಶೇಷಪ್ಪಗ್ ಉಂದು ತುಂಬೆರಾವಂದಿನ ಕಷ್ಟಲಾ

ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ತಾನ್ ಈತ್ ಕಷ್ಟ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ತನ್‌ಕ್ ನೆತ್ತ ಶ್ರಮತ ಫಲಾ ತಿಕ್ಕುಂದ್ ಕನಸ್ಸ್ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಕನಸ್ಸ್ ನನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್ ಅಕಲ್ನ ಬಾಳ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಸಾವಿತ್ರಿಲಾ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಲ್. ಆ ಪೊರ್ತು ಮುಟ್ಟಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ದೇವೆರ್ ದಯೆ ಪನ್ಪಿನ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಶೇಷಪ್ಪನ ಬದ್‌ಕ್ ಪನ್ನಗ ತರೆಕ್ ಒಯಿತ್ತ್ಂಡಾ ಕಾರ್‌ಗಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಬಡತನ ಏಪಾ ಬುಡ್ಪುಂಡಾ ಪಂದ್ ಎನ್ನೊಂದುಪ್ಪುನಗ, ಮೂಳ್ ಸಾವಿತ್ರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದಾಯೆಗಪ್ಪಾ ಬುಲಿಪುವರ್. ಯಾನ್ ನಿಕ್ಲೆ ಬುಲಿಪುನ್ ದೂರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಇಪ್ಪುನಾಲ್. ಯಾನ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಜನಕ್ ಉಪಕಾರಾದ್ ಕಲ್ತಿ ವಿದ್ಯೆಡೇ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಪಾದನೆ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕು. ಪಪ್ಪಾ. ಈರ್ನ ಬುಲಿಪುನ್ ಉಂತಾದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ನೆಮ್ಮದಿಡ್. ಇಪ್ಪುಲೆ ಪಂದ್ ಅಪಗಪಗ ಪನೊಂದಿತ್ತಲ್ ಸಾವಿತ್ರಿ.

ಈ ಬೆನ್ಪುನಲಾ ತಿನ್ಪುನಲಾ ಕಡೆಮುಟ್ಟಲಾ ಎಂಕೆ ತಿಕ್ಕು ಪಂದ್‌ಲಾ ಶೇಷಪ್ಪೆ ಕನಸ್ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಶೇಷಪ್ಪನ ಪ್ರಾಯ ಪನ್ಪಿನ ನಾಡ್‌ಗ್ ದುಸ್ನಾದ್ ಕಾಡ್ ಲೆಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಇಂಚ ಬೆನ್ಪಿನ ಕಾಸ್ ಮಾತ ಮಗಳೆನಾ ಖರ್ಚಿಗೆ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆ ಕಾವೇರಿಲಾ ಮಗಳ್ ಕಲ್ಪಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜೇ ಉದ್ದೇಶನ್ ದಿವೊಂದಿತ್ತಲ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ಅಲೆಗ್ ಬೈದಿನ್ ಸೀಕ್‌ನ್‌ಲಾ ತನ್ನ ಕಂಡನಡಾವಡ್, ಮಗಳೆಡಾವಡ್ ಪನೊಂದಿತ್ತಿಜಲ್ ದಾಯೆ ಪಂಡ, ಇತ್ತೆ ಬೆನ್ಪಿನ ಕೈ ಒಂಜಿ, ಅಂಚಾ ಪೂರ ಅರ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್‌ಂಡಾ ಸಂಸಾರದ ನೌಕೆ ಎಂಚಾವು ಪಂದ್ ಮನಿ ಪಂದೆ ಇತ್ತಲ್, ಕಡೆಕಾಂಡಲಾ ಮಗಳ್ ಮಲ್ಲಾದ್ ಬೆಂದಿನೆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ, ವಾ ಸೀಕ್‌ನ್‌ಲಾ ಅಲೆಡಾ ಪಂದ್ ಆಲ್ನ ಸಂಪಾದನೆಡ್ದ್ ಗುಣ ಆವು ಪಂದ್ ಸಮುದ್ದಾನೊಡ್ ಇತ್ತಲ್. ಆಂಡ, ಮನುಷ್ಯನ ಎಂಚಿ ಮನಸ್ಸ್‌ನಾಂಡಲಾ ಉಂತಾವೊಲಿ, ಮನುಷ್ಯನ ಆಯುಷ್ಯನ್ ಉಂತಾವರೆ ಏರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನಲೆಕ್ಕ, ಕಾವೇರಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿನ ಸೀಕ್‌ಲಾ ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯನ್ ಮುಗಿಪಾವರೆಲೆಕ್ಕನೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ನಡುಟು ಕಾವೇರಿ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಮಲ್ತ್ ದೀತಲ್. ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ಅಲ್ನ ಕಲ್ತ್‌ದಾವಡೆ ಪನ್ಪಿನ ಅಲ್ನ ಆಶೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಮಗಳೆನ ಕಲ್ಪುನ, ಕಾವೇರಿನ ಸೀಕ್ ಇಂಚೆನಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡೇ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಕಲ್ಪರೆ ಒಂತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕಾಸ್‌ಲಾ ಬೋಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಮ್ಮೆರೆಡ ಪಂಡ್‌ಂಡಾ ದಾದ ಪನ್ಪೆರಾ ಪಂದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಇತ್ತಲ್. ಆನಿ ಏರೆಡಲಾ ಪಾತೆರ್‌ಜಲ್. ಇಂಚ ಅಲ್‌ದಾಲ ಪಾತೆರಂದಿನ ತೂದ್ ಶೇಷಪ್ಪೆ, ಕಾವೇರಿ ಉಡ್ಪುಡ ಕೇಂಡೆರ್. ಸಾವಿತ್ರಿ ತನ್ನ ಬಾಯಿ ಜತ್ತ್ ಪನ್‌ಕಾ ಪನ್ನಗ, ಕಾವೇರಿ ಉಡ್ಡುಡ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ, ಆಲ್ ಒರಾನೇ ಬೇನೆ ಆಪುಂಡು, ಬೇನೆ ಆಪುಂಡು ಪನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಆಲ್ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ತೆಮ್ಮ ಲಪ್ಪುನಗ ತೆಮ್ಮದೊಟ್ಟು ಕೆಂಪು ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ನೆಲಕ್ಕ್ ಬೂರುಂಡು. ಸಾವಿತ್ರಿ ಒರಾನೇ 'ಅಮ್ಮಾ' ಪಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ನಿಕ್ಕ್ ದಾದಾಂಡ್ ಅಮ್ಮ ಪಂದ್ ಬುಲಿತೊಂದೇ ಇತ್ತಲ್. ಶೇಷಪ್ಪಗ್ಲಾ ಉಂದೆನ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಕಣ್ಣ್ ಕತ್ತಲೆ ಆಯಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಕಾವೇರಿ ಮಗಳೆನಾ ತರೆ ಪೂಜಿದ್ ಎಂಕ್ ದಾಲ ಆತ್‌ಜಿ ಮಗಾ . ಉಂದ್ ಮಾತಾ ಪಿರಯ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚೆನೇ. ನಿಕ್ಕ್ ಒದೆರೆ ಉಂಡತ್ತಾ. ಈ ಓದ್ ಪೋ ಪಂದ್ ನೆಲ ಒರೆಸೊಂದಿತ್ತಲ್ ಕಾವೇರಿ. ಸಾವಿತ್ರಿ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆ ಇಡಿ ಎನ್ನಿಯಲ್. ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿನ್, ಕಡೆಕ್‌ಲಾ ಅಲ್ನ ಮನಸ್ಸ್ ಆನಿ ಸರಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕಡೆಕ್ ಪಪ್ಪಡಾ, ಪಪ್ಪಾ ಎಂಕ್ ಈರ್ ಇನಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವಾ ಬೂಕ್‌ಗ್ಲಾ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪೊರ್ಚಿ ಪಪ್ಪಾ. ನಮ ಸುರುಕ್ ಅಮ್ಮನ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪುಗ, ಕಲ್ಪುನ ಇನಿ ತತ್ತ್ಂಡ ಎಲ್ಲೆ, ಬದ್‌ಕ್‌ಂಡ ಕಲ್ಪೊಲಿ. ಆಂಡ ಅಮ್ಮನ ಸೀಕ್ ಅಂಚ ಅತ್ತ್. ಇನಿಕ್ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರುಡು ಇಪ್ಪುನ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ ಪನ್ನಗ, ನಿಕುಲೇ ಇರುವೆರ್. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟ ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆಡ್ ತದೂಪಿನ ಭಾಗ್ಯ ಎಂಕ್ ಆ

ದೇವೆರ್ ಕೊರಿಯೆರಡ ಯಾವುಂದ್ ಯಾನ್ ದಿನನಿತ್ಯ ನಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆ. ಪಪ್ಪಾ ನಮ ಅಮ್ಮನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯಿಂದ್ ಪಂಡಲ್.

ವಿಧಿತ ಎಂಚೆಂಚಿನ ಗೊಬ್ಬುಂಡಾ ಪಂದ್ ಏರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡ್. ಈಡೆ ಮುಟ್ಟ. ವಾ ಸೀಕ್ ಸಂಕಟಲಾ ತಾಗಂದಿನ ಆ ಪೊರ್ಲುದ ಸಂಸಾರೊನ್ ತೂಯರೆ ಆ ವಿಧಿಕ್ ಆಯಿಜಿ. ಶೇಷಪ್ಪೆ ಒರಿ ಬೆಂದ್‌ದ್ ದಾದಂದ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಒಂಜಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಶೇಷಪ್ಪೆ ದುಂಬು ಪಿರ ತೂವಂದೆ, ಕಾವೇರಿನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ತಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರೆ ಶೇಷಪ್ಪೆರೆ ಉಂದು ನುಪ್ಪು ಪೋದು ಗಂಜಿ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ದಾದ ಮಲ್ಪುವರ್. ಏನಡ್ಡಾಯಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರ್ಪೆ. ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಅಪರೇಷನ್ಲಾ ಆವೊಡು ಪಂದ್ ಪನ್ನಗ ಶೇಷಪ್ಪಗ್ ಮರ ಕಡ್ತ್ ಮಂಡೆ ಪಾಡ್‌ಲಕ್ಕಾಂಡ್.

ಊರ್‌ಗ್ ಮಾರಿ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೋರಿ ಕಡ್ತ್ ತೀರೊಡತ್ತ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಶೇಷಪ್ಪೆ ಕಾವೇರಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಬೇಗಡೆ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ಒಂಜಿ ಫೈನಾನ್ಸ್‌ಡ್ (ಸಾಲ ಕೊರ್ಪುನಲ್ತ್‌ಡ್ಡ್) ಸಾಲ ಮಲ್ತೆ. ದುಂಬುದ ಸಾಲೊಡ್ಡ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾಪ ಪನ್ನಗ ತನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಮಾರುನಾತೆ ಅಯಿತ ಅಸಲ್‌ಡ್ಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಬಡ್ಡಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಶೇಷಪ್ಪೆ ಮಲ್ದಿನ ಸಾಲೊಡ್ ಆಯನ ಬುಡೆದಿನ ಸೀಕ್ ಗುಣ ಆವೊಂಡುಂದ ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶೇಷಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಪೋಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆತ್ತ್, ಅಲೆನ ಸೀಕ್‌ಸೊಂಜಿ ಗುಣ ಮಲ್ಪೊಡುಂದ ನಿರ್ಧಾರ ಗೆತೊಂಡೆ. ಪೊಣ್ಣಗ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಅಪ್ಪೆಡ ತಿಕ್ಕುನಾತ್ ಮೋಕೆ ಬೇತೆ ಏರ್‌ಡಲಾ ತಿಕ್ಕುಜಿ ಅಂಡಾದ್ ಅಪ್ಪೆನೊಂಜಿ ಒರ್ತುಕೊರ್ಲೆ ಪಂದ್ ಸಾವಿತ್ರಿಲಾ ಪನೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಶೇಷಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಪಾಡ್‌ಗ್ ಬೆಂದೊಂದಿತ್ತೆ. ಸಾವಿತ್ರಿ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಲ್. ಕಾವೇರಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಸಿಗೆಡೇ ಜೊತೊಂದಿತ್ತಲ್. ಕಾವೇರಿ ತನ್ನ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನ್ ಎನ್ನೊಂದ್ ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತಲ್. ಇತ್ತೆ ಶೇಷಪ್ಪಗ್ ಸಂಸಾರ ನಿಭಾಯಿಸಾವುನ ಖರ್ಚಡ್ದ್‌ಲಾ ಅಸಲ್ದ್ ಬಡ್ಡಿ ಕಟ್ಟುನವೇ ಮಲ್ಲ ಪುದೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ದಿನ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ಕಾವೇರಿನ ಮರ್ದ್‌ದ ಖರ್ಚ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಂದೇ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂತೆ ದಿನ ಹೆಚ್ಚ್ ಕಮ್ಮಿಯಾಂಡ, ಸಾಲದಾಯನ ಕೈಡ್ದ್ ಬಾಯಿನಿಲ್ಕೆ ನೆರ್ಪಡಲಾ ಕೇನೊಡಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂತೂ ಬೆನ್ನುನ ಕೈಕ್ ಉಂದು ಮಾತ ಖರ್ಚಿಲು ಎಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಜಿ.

ಅಪಗಪಗ ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾವೇರಿಡಾ, ಶೇಷಪ್ಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಲಾವಡ್ ಮೂಲಾವಡ್ ನಿನ್ನ ಜೀವೊಗು ಜೀವೊನು, ಎನ್ನ ಜೀವ ಇಪ್ಪುನೆಟ್ಟ ಒರ್ತು ಕೊರ್ಪೆ. ಈ ಆಯಿಕ್‌ದಾಲ ಪೋಡಿಯೊರ್ಚಿ, ಆಯಿನಾತ್ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತೊನ್ಲಾ ಪಂದ್ ಧೈರ್ಯ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆ.

ಕಾವೇರಿ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ಇಂಚನೆ ಮುಗ್ಗಿಂಡು. ಎಂಕ್ ಮಾತ ದುಂಬುಗ್ ಉಂದೆನ್ ತೂಪಿನ ಭಾಗ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತಲ್. ಆಪಗ ಸಾವಿತ್ರಿ ಅಪ್ಪೆನ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಾದ್ ಇಜ್ಜಪ್ಪೆ ಈರ್ ಅಂಚ ಪಂಡರ್‌ಡ ಯಾನ್ ಈತ್ ಮಾತ ಸಾಧನೆ ದಾಯೆ ಮಲ್ಪೊಡು? ಈರೇ ಪನ್ಲೆಪ್ಪೆ ಪಂದ್ ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತಲ್. ಈರ್ ದುಂಬುದುಲೆಕ್ಕನೇ ಎಡ್ಡೆ ಆಪರ್. ಇಲ್ಲದ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ಲಾ ಮಲ್ಪುವರ್, ಸೌಖ್ಯಡುಪ್ಪುವರ್ ಪಂದ್ ಸಂತೋಷೊದ ಪಾತೆರನ್ ಪನೊಂದಿತ್ತಲ್ ಸಾವಿತ್ರಿ.

ಇಂಚಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರೆನ ಬಿಲ್ಲ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡ, ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಮ್ಮಿಯಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಡಾಂಡಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿನಾತ್ ಎಡ್ಜಸ್ಟ್ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಸೀಕ್‌ದ ಪಂದ್ ತಿನ್ಪಿನ ನುಪ್ಪುಗ್ಲಾ, ಗೆತೊನ್ನ ಮರ್ದ್‌ಗ್ಲಾ

ದಾಲ ದರಿದ್ರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿಜೆ ಶೇಷಪ್ಪೆ.

ಏತ್ ಖರ್ಚಿ ಆಂಡಲಾ ಶೇಷಪ್ಪೆ ಮಗಳೆಡಾ ನಿನ್ನ ದಾದ ಖರ್ಚಿ ಉಂಡು ಪನ್. ಈ ಶಾಲೆ ಕಲ್ಪುನಾಲ್ ಈ ಮಾತ ಈ ಇಲ್ಲದ ಕಷ್ಟದಂಚಿ ಮನಸ್ಸ್ ತಿರ್ಗಾವರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಏಪಲಾ ಕಲ್ಪುನ ಪಾಟದಂಚಿ ಇಪ್ಪೊಡು. ಕಡೇಕ್ಲಾ ಎಂಕುಲು ನಿನನ್ ನಂಬುದೆ ಉಲ್ಲಾ ಪಂದ್ ಬುದ್ದಿದ ಪಾತೆರನ್ ಮಗಳೆಗ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆ.

ಸಂಸಾರದ ಈ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಸಾವಿತ್ರಿನ ಮನಸ್ಸ್‌ಲಾ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಸಾವಿತ್ರಿ ತನ್ನ ಸಾಧನೆನ್ ಮಾತ್ರ ಕೈ ಬುಡ್ತಿಜಲ್.

ಏಪಲಾ ಮನುಷ್ಯ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ತನ್‌ಕಾದ್‌ಂದ್ ಎನ್ನರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಎನನ್ ಕುಡ ಒರಿ ನಂಬುದುಲ್ಲೆರತಾ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕಾಂಡಲಾ ನಮ ಕಷ್ಟ ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಶೇಷಪ್ಪನ್ ತೂದ್ ತೆರಿಯೊಡು ಪಂದ್ ಊರು ಪನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಪ್ರಾಯೊಡ್ಲಾ ಆಯೆ ಬೆನ್ಪಿನ ಪನ್ನಗ ಸಂಸಾರದ ಹಂಗ್ ಆಸೆಗಾದ್ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಇಂಚನೇ ದಿನ ದಿನಲಾ ಮರ್ದ್‌ದ ಖರ್ಚಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆನಗ, ಶೇಷಪ್ಪಗ್ಲಾ ನಾಲ್ ದಿನತ್ತ ಜ್ವರಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶೇಷಪ್ಪೆ ಆಂಡಲಾ ಲಕ್ಕೊಂದು ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ಸಾಲದಕ್ಲೆನ ಬಡ್ಡಿದ ಕಾಸ್ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಅಂಚನ್ ಸಾಲ ಕೊರ್ತಿನ ವಾಯಿದೆಲಾ ಮುಗಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆನಿ ನಾಲ್ ಜನ ಕಾರ್‌ಡ್ ಬತ್ತೆರ್. ಶೇಷಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಸಾಲದ ವಾಯಿದೆ ಮುಗಿದ್‌ಂಡ್. ನನ ಖಾಲಿ ನಾಲ್ ದಿನ ಕೊರ್ಪ. ಒರಿನ ನಿನ್ನ ಬಡ್ಡಿಲಾ, ಅಸಲ್‌ಲಾ ಆ ದಿನತುಲಯಿ ಕಟ್ಟೊಡು ಪಂದ್ ನೆನಪು ದೀವೊಸ್ಲಾ 'ಪನ್ನಗ' ತೂಲೆ ಎನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೂವೊನ್ಲೆ. ಎಂಕ್ ನನಲಾತ್ ದಿನ ಕೊರ್ಲೆ. ನಿಕ್‌ಲ್ನ ಋಣ ಯಾನ್ ತಿನ್ಪುಜಿ' ಪಂದ್ ಕಣ್ಣೀರ್ ಒರೆಸ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಅವು ಮಾತ ನಿನ್ನಂಚಿನಕ್ಲೆಡಾ ಆಂಡ್'ಪಂದ್ ಕಾರ್ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತ್ ಸೀದಾ ಪೋಯೆರ್.

ಶೇಷಪ್ಪನ ದುಃಖ ರಡ್ಡ್ ಪಟ್ಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಂದೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕ್‌ಲ್ ಕೊರಿನ ನಾಲ್ ದಿನಲಾ ಕರೀಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಡ್ ಆ ಸಾಲದಕ್‌ಲ್ಲಾ ಬತ್ತೆರ್. ದಾನೆ ಎಂಕ್‌ಲ್ ಪನ್ನಿಲೆಕ್ಕ ದಾಲ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಂದಾಜಿ ಉಂಡಾ? ಪಂದ್ ಗಂಟೇ ಮೋನೆಡ್ ಪಂಡೆರ್. ಯಾನ್ ಮೊರನಿ ಪಂಡಿನೆನೇ ಪನ್ಪಿನಿ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಹಾಸಿಗೆಡ್ ಉಲ್ಲಲ್. ಅಲೆನಾ ಮರ್ದ್, ಅಲೆನಾ ಜೀವ ಇನಿಯಾ ಎಲ್ಲಾನ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು, ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಬೆನ್ಪುನ ಕೈ ಪನ್ನಗ ಎನ್ನ ಒರಿಯನ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಇಂಚ ಪಂಡಲಾ ಅರ್ಥ ಆವಂದಿನಾಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಅರ್ಥ ಆವು. ಇಂಚನೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏಪಲಾ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ. ನಿನ್ನ ಜಕ್ಕ ಜವಂದಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಶಾಲೆ ಕಲ್ಪಾವತಂಚೆ ಉಂದು ಏರ್ನಾ ಕಾಸ್‌ಡ್? ಅಲೆನ್ ಬೆನ್ಪಾವೊಲಿಯತಾ? ತೂಲೆ ಉಂದು ನಿಕ್‌ಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಅತ್ತ್. ಆಲ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಸಾಲ ಬೂಟಾವುನಾಲ್. ಎನ್ನ ವಿಸಯೊಡ್ ಪಾತೆರ್ಲೆ. ಆಂಡ ಅಲ್ನ ವಿಸಯೊಡು ಮಾತ್ರ ಪಾತೆರೊರ್ಚಿ' 'ಅತ್ ಪಾತೆರುನಾಯೆ ಆಂಡ ಎಂಕಲ್ನ ಕಾಸ್ ದೀಲ. ಈ ಏರೆನ್ನ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲಾಪಿನಿ ಬೊರ್ಚಿ. ನನ ನಿಕ್ಕ್ ಖಾಲಿ ಕಡೆತ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಕೊರ್ಪ. ನಿನ್ನ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಾನನ್ ಒರಿಪೆರೆ ತೂವೊನು' ಪಂದ್ ಅಲ್ಪುಡ್ದ್ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಲ್ತೆರ್.

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡ್ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಏನಡ್ದ್ ಆಯಿನಾತ್ ಪಸೊಡು. ಅಕುಲ್ ರಕ್ಕಸೆರ್ ಆಂಡಲಾ ಅಪ್ಪೆ ಬಂಜಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಮನುಷ್ಯರತ್ತಾ ಪಂಡ್ದ್ ಅಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ ಶೇಷಪ್ಪೆ. ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಎಂಚ ಕರಿಂಡ್‌ಂದೇ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಅವ್ವೆ ಕಾರ್‌ಡ್ ಏಣ್ಮ ಜನ ಬತ್ತೆರ್ ರಭಸೊಡು. ಆನಿ ಒಂತೆ ಕತ್ತಲೆ ಆನಗನೇ ಮುಗಲ್ ಆವೊಂದೇ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್ "ಎಂಚಂಬೇ ಶೇಷಪ್ಪ" ಕಾಸ್ ಉಂಡಾ? ಅತ್ತ್ ಕಾಸ್ ದೆಪ್ಪೊಡಾ' ಪಂದ್ ಒರಿ

ಪಂಡೆ. 'ನಿಕ್ಲೆನಾ ಕಾರ್ ಮುದೆಲ್ ಬತ್ತ್ ಯಾನೆ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ಪೆ ಆತ್‌ನೆಟ್ಟ ಎನನ್ ಬುಡ್ಲೆ' ಅವು ಎಂಚ ಸಾಧ್ಯ.. ನಿನಡ ಅಪಗಪನೇ ಪಂದಿತ್ತ ನಿನ್ನ ಪೊಣ್ಣಾನ್ ಬೇಲೆ ಪಾಡ್. ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗಾದ್ ಪಂಡ. "ಮಗಳೆನಾ ಸುದ್ದಿ ನಿಕುಲ್ ಪಾತೆರೊರ್ಚಿ, ಅವು ಯಾನ್ ತೂಪೆ ಪಂದ್ ಆನಿಯೆ ಪಂತೆ. ಅಂದ ನಿಕ್ಕ್ ಎಂಕಲ್ನ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ರೆ ಆಪುಜಿ. ಎದುರುತ್ತರ ಪಾತೆರುವನಾ? ಯಾನ್ ಮರ್ಯಾದಿಗ್ ಪ್ರಾಣ ಕೊರಿನಾಯೆ. ಎನ್ನ ವಿಷಯ ಪಾತೆರ್ಲೆ. ಆಂಡ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನಾ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರುನ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪಂದ್ ಅಕ್ಲ್ ಪಾತೆರಿನೆಕ್ಕ್ ಶೇಷಪ್ಪೆಲಾ ಪೆದಂಬು ಪಾತೆರಿಯೆ. ಇಂಚ ಆಯನ ಪೆದಂಬು ಪಾತೆರಡ್ ಗರ್ವ ಬತ್ತಿನ ಅಕುಲ್ ಆಯಗ್ ಹಾಕೆರೆಂದ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಮೈಕ್ ಕೈ ಪಾಡ್ದ್ ನೂಕೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಏರ್ ತಡೆತ್‌ಂಡಲಾ ಕೇನ್‌ಜಿರ್ ಮಗಳೆನಾ ಬುಲಿಪು ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಕಲ್ನ ಆ ಪರ್ತಿ ಅಮಲ್‌ಟ್ ಶೇಷಪ್ಪನ್ ನೂಕಿನ ರಭಸಟ್ ಬೆಂಚಿದಂಚಿ ಆಯೆ ಬೂರಿಯೆ. ಆಯೆಗ್ ದಾದಾಂಡ್‌ಂದೆ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಸಾವಿತ್ರಿ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಪತೊಂದು ಕುರ್ಕೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಪುಣ ಆಯಿನ ಆಯನ ಮೋನೆನ್ ತೂದ್ ಸಾವಿತ್ರಿಗ್ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತ್ಂಡ್. ಹಾಸಿಗೆದಲ್ಪ ಪುರೊಲೆಂದ್ ಬತ್ತ್ ತೂಯೆಲ್. ಊರ್‌ಡ್ ಪೂರಾ ಆ ಸಾಲ ದೆತ್ತೊಂದಿನಕ್ಲೆ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿನ್ ಪರಡ್ಪಾದೆರ್. ಇತ್ತೆ ಮರ್ಲೆದಿ ಮಗಳೇನ್‌ಲಾ, ಹಾಸಿಗೆದ ಅಪ್ಪೆನ್‌ಲಾ, ಒಂಜಿ ಮಲ್ತ್ ಅಕ್ಲೆನ ಶೇಷಪ್ಪನ್ ಕೆರಿನ ಜನಕುಲ್ ನುಪ್ಪು ತಿನ್ಪಿನಕುಲ್ ಇಂಚ ಮಲ್ಪೆರಾ?

ಬಾಲೆ ಮನಸ್

ಶಾಲಿನಿ ಎ. ಕುಂಬಳೆ

"ಲಿಲ್ಲೀ ..... ಮುನ್ನಿನ್ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದು ಕುಲ್ಲು. ಯಾನೊಂತೆ ಉಲಯಿದ ಬೇಲೆ ತೂಪೆ" ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆದಾಲ್ ಕಮಲಕ್ಕನ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸದ ಮಗಳ್ ಲಿಲ್ಲಿಡ ಲಲಿತಕ್ಕ ಆಲೆನ ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಉಲಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಲಿಲ್ಲಿ ಎಲ್ಯ ಪೊಣ್ಣಾಂಡಲಾ ಅಪ್ಪೆ ಕಮಲಕ್ಕನೊಟ್ಟುಗು ಮಲ್ಲ ನರಮಾನಿ ಮಾಧವೆರೆನ ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆ ಮನ್ಪೊಳು. ಕಮಲಕ್ಕ ಕುಂಟು ಅರ್ದುನ, ಬಾಜನ ದೆಕ್ಕುನ ಪೂರಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ ಲಿಲ್ಲಿ ಮಾಧವೆರೆನ ಮಗಳ್ ಮುನ್ನಿನ್ ಗೊಬ್ಬಾವುನ ಕೆಲಸ ದೆತೊಂದು ಇತ್ತಲ್. ಲಿಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಯ ಮಂಡೆಡ್ ಬೇತೆ ಪೂರಾ ಅಲಚನೆ ಬರೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಮುನ್ನಿನ್ ಲಲಿತಕ್ಕಲಾ, ಮಾಧವೆರ್ಲಾ ಕೊಂಡಾಟ ಮಲ್ತೊಂದು ರಂಗ್, ರಂಗ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುನ ಸಾಮಾನ್ ಕನನಗ ಲಿಲ್ಲಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಆಲೆಗ್ ತೆರಿಯಂದೆನೇ ನೀರ್ ಜಪ್ಪುಂಡು. 'ಎಂಕ್‌ಲಾ ಧನಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಪೊಪ್ಪ ಇತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ ... ದಿನಕ್ಕೊಂಜಿ ಗೊಂಬೆ ಕನತ್ತ್‌ದ್, ಚಿಟ್ಟೆರಂಗ್‌ದ ಅಂಗಿ ಪಾಡ್‌ದ್... ಎನ್ನ ಬಿರೆಲ್‌ಗ್ ಆರೆನ ಬಿರೆಲ್ ಸೇರ್ಪಾದ್ ಎನ್ನನ್ ಊರುದ ಪೇಂಟೆ ತಿರ್ಗಾದುವೆರ್... ಆಂಡ ದಾಯೆ ಎಂಕ್ ಮಾತೆರ್ನಲೆಕ್ಕ ಪೊಪ್ಪ ಇಜ್ಜಿ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆನ್ ಅಪ್ಪೆ ಕಮಲಕ್ಕಡ ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಕೇನ್‌ದ್ ಆರೆನ ಕೈಡ್ದ್ ಅಚ್ಚಿ ಬೂರುಲೆಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿನ್ತೊಳ್.

"ಮುನ್ನೀ ... ಅಲಾ... ಅಂಚ ಬುಲಿಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಈರೆಗ್ ಗೊಂಬೆದಾಟೊನು ಕಲ್ಪಾವೆ" ಹಟ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮುನ್ನಿನ್ ತನ್ನ ಎಲ್ಯ ಕೈಟ್ ಮಾನಾದ್ ಸಮಾಧಾನ ಮನ್ಪುವಲ್ ಲಿಲ್ಲಿ. ಆಂಡ ಏತ್ ಕೊಂಡಾಟ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಂದಿನ ಬಾಲೆ ಮುನ್ನಿ ಲಿಲ್ಲಿನ ಮೋಕೆದ ಪಾತೆರ ದಾಯೆ ಕೇನುವಲ್? ಆಲೆಗ್ ಆಲ್ಲನೇ ಹಟ. 'ತರ್ಕೊಂದು ಪಿದಯಿ ತಿರ್ಗಾವೊಡು ಪಂದ್ ಆಲ್ನ ಬಾಲೆ ಬಾಸಡೇ ಬುಲಿಪುವಳ್.

"ಲಿಲ್ಲೀ ...ಬಾಲೆನ್ ದಾಯೆ ಬುಲಿಪಾವ? ನಿಕುಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಮೂಲು ಧರ್ಮೊಗು ನಿಂಗೆರೆ ಆಪುಂಡಾ? ಪಂಡ್‌ನ ಬೇಲೆ ಮನ್ಪೆರೆ ತೀರ್ವಂಡ ಈಡೆಗ್ ಬಬಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದರಿದ್ರ ಸಂತಾನೊಲು " ಉಲಯಿಡ್ದೀ ಲಲಿತಕ್ಕನ ಕಾರದ ನೆರಡೆ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಅಯಿನ್ ಕೇಂಡಿನ ಕಮಲಕ್ಕ ದೆಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಾಜನನೊ ಅವುಲೇ ಬುಡ್ದ್ ಸೆರಂಗ್ ಒಯ್ತ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಾಲೆನ್ ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಲಿಲ್ಲಿನ ಕೈತಡೆ ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣ್ ಪುರೆಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಲ್. "ದಾನೆ ಮಾರಿ. ಬಾಲೆನ್ ಸರಿಟ್ ತೂವೆರೆಲಾ ಬಂಜ ಆಪುಂಡಾ? ನಿನಡ್ದಾವರ ಎಂಕ್‌ಲಾ ನೆರಡೆ" ಲಿಲ್ಲಿನ ಕುಜಲ್‌ನ್ ಕೈಟ್ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಒರ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ತಿರ್‌ತ್‌ಲಾ ಮಲ್ತಲ್. ಲಿಲ್ಲಿ ಬೇನೆ ಸಯಿಸೆರೆ ತೀರಂದೆ ಅರಬಾಯಿ ಪತ್ತ್ಯಲ್. ಅಲೆನ ಅರ್ಬಯಿ ಕೇಂಡಿನ ಲಲಿತಕ್ಕ ಪಿದಯಿ ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತೆರ್ "ದಾಯೆ ಕಮಲಕ್ಕಾ ಬಾಲೆನ್ ಕೆರ್ಪರಾ? ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೆರ್ದ್ ಪಾಡ್ಯರ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಯಾಸ್ಲಾ ಆರ್ಲಾ ಪೋಲೀಸ್, ಕೋರ್ಟುಂದು ನಲಿಪೊಡಾವು. ಬೇಲೆ ಏತುಂಡಾ ಆತ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋಂಡ ಯಾವು " ಕೈ ಬಾಯಿ ತಿರ್ಗಾದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುನ್ನಿನ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಮೋನೆಗ್ ಮುತ್ತ ಕೊರೊಂದು ಉಲಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಕಮಲಕ್ಕ ಲಲಿತಕ್ಕನೇ ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆ ತೂದ್ ಮಗಳ್ ಲಿಲ್ಲಿನ್ ತೂಯಲ್. ಬಚ್ಚಿದ್ ಎಲುತ ಮೂಟೆದಲೆಕ ಇತ್ತಿನ ಲಿಲ್ಲಿ ರಡ್ಡ್ ಕೈನ್‌ಲಾ ಮೋನೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬುಲಿತೊಂದು ಇತ್ತಲ್. ಅವೆನ್ ತೂಯಿನೊಟ್ಟುಗ್ ಕಮಲಕ್ಕನ ಬಂಜಿದ ಉಲಯಿ ಭಾರೀ ಬೇನೆ ಸುರುವಾಂಡ್. "ಓ ಎನ್ನ ಬಾಲೇಂದ್ ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಲಿಲ್ಲಿನ್ ಅರಾದ್ ಪತೊಂದು ಅಲೆನ ಕಣ್ಣ ನೀರ್‌ನ್ ತನ್ನ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ಒಚ್ಯೊಲು. ಲಿಲ್ಲಿ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಅಪ್ಪೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಪತೊಂದು ಬುಲಿತ್‌ದ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತೊಂಡಲ್. "ಬಾಲೇ ನಿಕ್ಕ ಆಕಿನ ಎನ್ನ ಕೈಕ್ ಪುರಿ ಬೂರಡ್" ಅಲೆಗ್ ಆಲೇನೇ ಶಾಪ ದೀವೊಂದು ಲಿಲ್ಲಿನ್ ತಾನ್ ಮನ್ಪುನ ಬೇಲೆದಾಡೆ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತಲ್. ದೆಕ್ಕ್‌ದಿನ ಬಾಜನೊ ನಿರ್ಮಲೊಡು ಒಚ್ಚಿದ್ ಕಂಕನಿ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಮಗಳೆಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಬೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಾಯಲ್. ಲಿಲ್ಲಿನ ಕೈ ಬಾಜನೊನು ಒಚ್ಚೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮನಸ್‌ಡ್ ಲಲಿತಕ್ಕನ ಜೋರುದ ಸೊರ. ಮುನ್ನಿನ ಕೋಂಡಾಟದ ಬುಲಿಪು ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಅಯಿತನೇ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ಲಿಲ್ಲಿನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ವಿಚಾರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ನೆರ್ಪುನಿ, ಹಾಕುನಿ ಪೂರಾ ಮುನ್ನಿಗ್ ಬೋಡಾದ್. ಅಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸೀಕ್‌ಲಾ ಬರ್ಪುಜಿ. ಮುರಾನಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಆ ಮ್ಯೆತ ರಾಜಣ್ಣನ ಮಗಳ್ ಕಂಡಾಪಟ್ಟೆ ಜೊರೊಟ್ಟು ಸೈತಲ್‌ಗೇ. ಅಂಚನೇ ಈ ಮುನ್ನಿಲಾ ಸೈಯ್ಯೊಡು. ಆಂ ಇತ್ತೆ ನೆನಪಾಂಡ್. ಗುಡ್ಡೆದ ಪಾರ್ವತಿ ಅಕ್ಕೆರೆನ ಮಗಳ್ ಗುವೆಲ್‌ಡ್ ಬೂರುದು ಸೈತೆರ್‌ಗೇ. ಅಂಚಾಂಡ ಮುನ್ನಿನ್‌ಲಾ ಲಲಿತಕ್ಕೆರ್, ಉಲಯಿ ಉಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಧನಿ, ಇಲ್ಲಲ್ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪೊರ್ತುಡು ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ಂಡಾ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಏರ್ಲಾ ಬಾಲೆನ್ ದಾಯೆ ಬುಲಿಪಾವ? ದಾಯೆ ಬುಲಿಪಾವಾಂದ್ ಕೇನಯೆರ್. ಇಂಚನೇ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪೆಲ ಎಂಕ್ ಹಾಕೆರೆ, ನೆರಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಎಲ್ಯ ಪೊಣ್ಣನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಕುರೆ ಬುದ್ಧಿ ಪುಟ್ಟುಂಡು.

ಈ ವಿಚಾರೊಗು ಮುನ್ನಿನ ಬುಲಿಪು ಮಾತ್ರ ಕಾರಣ ಅತ್ತ್. ಮಾಧವೆರ್ ಕೆಲಸ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಬಯ್ಯೊಗ್ ಬನ್ನಗ ಕೆಂಪು, ಕಾಫಿ ರಂಗ್‌ದ ಚೇಪೆ ಮೀಠಾಯಿ, ಪೋಂಯಿ ಪೋಂಯಿಂದ್ ಸೊರ ಮಲ್ಪುನ ರಂಗ್‌ದ ಲೋಠಿ, ಕಪ್ಪು ಬೊಲ್ಪು ಲೇಸ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಬಂಗಾರ್ದ ಅಂಗಿ, ಲಂಗೊಲು ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಲಿಲ್ಲಿನ ಎದುರೇ ಅಂಗಿಸಾದ್ ಅಂಗಿಸಾದ್ ಮುನ್ನಿಗ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಕಂಡನಿ, ಬೊಡೆದಿ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಮುನ್ನಿನ್ ತಿರ್ತ್ ದೀಂಡ ಪಿಜಿನ್ ಕೊನೊವು. ಮಿತ್ತ್ ದೀಂಡ ಕಕ್ಕೆ ಕೊನೊವು ಪಣ್ಪಿಲೆಕ ಕಂಡಾಪಟ್ಟೆ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಾಲೆದ ಬಂಜಿಡ್ ಒಂಜಿ ಚೂರು ಜಾಗ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಪೇರ್, ಪರ್ಂದ್, ನೆಯಿ, ಗಳಿಗ್ಗ ಗಳಿಗ್ಗೆಲಾ ಕೊರೊಂದು ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಪೂರಾ ಲಿಲ್ಲಿ ಮದೆಟ್ ಉಂತೊಂದು ಉಬಿನೀರ್ ನಿಂಗುವಲ್. ಬಾಲೆ ಮನಸ್‌ಡ್ ತೀರ್ಪೆರೆ ತೀರಂದ್‌ನಂಚಿನ ಆಸೆ. ತಿಂದ್‌ದ್ ನಲಿತ್‌ದ್ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯೊಲಾ ಸಂತೊಸಡ್ ಬದುಕುನ

ಕನಕುಲು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ಪತ್ತ್ ವರುಸದ ಪೊಣ್ಣನ ಮುಗ್ದ ಮನಸ್ ಮುನ್ನಿನ ಸಾವುನ್ ಬಯಸ್‌ಂಡ್.

ಆನಿದ ದಿನ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆನೇ ಮಾಧವೆರ್ ಆಫೀಸ್ ಕೆಲಸದ ಪರವಾದ್ ದೂರದ ಊರುಗು ರೈಲ್‌ಡ್ ಪೋಯೆರ್. ಬನ್ನಗ ಮಸ್ತ್ ರಾತ್ರೆ ಆವುಂದು ಕಮಲಕ್ಕನ್ ಆಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಲೇ ಉಂತರೆ ಕೇನೊಂಡೆರ್. ಕಮಲಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್‌ದ ಪೊಂಜೆವು. ಲಲಿತಕ್ಕೆರ್ ಒರ್ತಿಯೇ ಬಾಲೆನ್ ಪತೊಂದು ರಾತ್ರೆ ಉಪ್ಪುನಿ ಸರಿ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಎನ್ನೊಂದು ಮಾಧವೆರ್ನ ಪಾತೆರೊಗು 'ಆವೊಂದು ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಲಲಿತಕ್ಕಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಮೂಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆರ್. ಕಂಡನೆ ರಾತ್ರೆ ಪಿರತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಓಲಿಗೆ ಮನ್ಪೆರೆ ಪಿದಡ್‌ದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಮದ್ದನದ ಪೊರ್ತು. ಲಲಿತಕ್ಕನ ಅಟಿಲ್‌ದ ಬೇಲೆಗ್ ಕಮಲಕ್ಕಲಾ ಸಾಯ ಮಲ್ತೊಂದು ತನ್ನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಥೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಲಿಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲ ಮುನ್ನಿನ್ ತರ್ಕೊಂದು ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ಬರಿಕ್ ಬತ್ತಲ್. ಆಲೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಪೂರಾ... ಮುನ್ನಿ ನೀರ್‌ಡ್ ಬೂರುದ್ ಸೈಪಿನ ಕನ. ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತೂವೊಂದು ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ಬಲತ ಬರಿಟ್ ಇತ್ತಿನ ಕಟ್ಟೆದ ಗುವೆಲ್‌ದಾಡೆ ಬತ್ತಲ್. ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಮುನ್ನಿ ಮುಗ್ದ ಮನಸ್‌ಡ್ ತೆಲಿತೊಂದು ಲಿಲ್ಲಿನ ಕೈನ್ ತುಚ್ಚೊಂದು ಆಲೆನವೇ ಲೋಕೊಡು ಇತ್ತಲ್.

ಮುನ್ನೀ ಈರ್ ಚಂದಮಾಮನ್ ತೂಪರೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗುವೆಲ್‌ದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಆಲೆನ್ ಕುಲ್ಲಾಯಲ್. ಮುನ್ನಿ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಗುವೆಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ತನ್ನ ಕಿನ್ನಿ ಕಾರ್‌ನ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕಿಲ ಕಿಲಾಂದ್ ತೆಲಿತಲ್. ಲಿಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಿನ್ ಪತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೈನ್ ಬುಡ್ದು ಬಾಲೆದ ಬೆರಿಟ್ ಪತ್‌ದ್ ಪುಡ್ತ್‌ದ್ ನೂಕ್ಯಲ್. ಆಯ ತತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಆಂದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ದ್ ಜುಳುಂದ್ ಗುವೆಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ಬೂರ್ಯಲ್. ಲಿಲ್ಲಿ ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಒಂಜೀ ಉಸುರ್‌ಗ್ ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಲದ ಜಗಲಿಡ್ ಕುಲ್ಯಲ್. ಆಲೆನ ಮೈ ಪೂರಾ ಥರ ಥರಾಂದ್ ನಡ್ಗಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಕುಲ್ಲುನಲ್ಪ್ ಪೋಡಿದ್ ಅಡ್ಡ ಮಗರಿಯಲ್.

ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿ ಗಂಟೆ ಕರಿದ್ ಲಲಿತಕ್ಕ ಮುನ್ನಿ ಬಾಲೇಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆರ್. ಓಲುಲಾ ಜೋಕುಲೆನ ಸೊರ ಕೇನುಜಿ.

"ಲಿಲ್ಲೀ ಓಲು ಮರಕಟ್ಟ್‌ದ. ಮುನ್ನಿ ಓಲ್ಲೊಲು?" ಜೋರು ಸೊರೊಟು ಕೇನೊಂದು ಚಾವಡಿದ್ದ್ ಜಗಲಿ ಜತ್ತೆರ್. ಜತ್ತಿನೊಟ್ಟುಗು ತೋಜಿನ ದೃಶ್ಯನ್ ತೂದ್ "ಕಮಲಕ್ಕಾ" ಊರು ಕೇರಿ ಒಂಜಾಪುಲೆಕ ಆರ್ಭಟಿ ಪತ್ಯೆರ್. ಅವೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಕಮಲಕ್ಕ "ದಾದಾಂಡ್" ಪನೊಂದು ಪೋಡಿದ್ ಪಿದಯಿ ಬಲಿತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಲ್. ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂನಗ ಲಿಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದ್ ನಾಲಾಯಿ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ನುರೆ ನುರೆ ಕಕ್ಕ್‌ದ್ ... ಕಣ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ಇತ್ತಲ್. "ಓ ಎನ್ನ ಮಗಾsss..ನಿಕ್ಕ್ ದಾದಂಡಪ್ಪೆsss.. " ಕಮಲಕ್ಕ ಅರಬಯಿ ಪಾಡೊಂದು ಲಿಲ್ಲಿನ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ತುಡೆಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ಯೊಲು. ಆಂಡ ಮುಕುಲೆನ ಇರುವೆರೆನಲಾ ಅರಬಯಿಗ್ ಓಂಗುಟ್ಟೆಯೆರೆ ಮುನ್ನಿಲಾ... ಲಿಲ್ಲಿಲಾ ಅವುಲು ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

ಲಕ್ಕ್ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್

ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ

ಲಕ್ಕ್ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್
ಜೆಪ್ಪುನೇತ್ ಥಕ್ಕ್
ಮೂಡಯಂಗಣೊಡು
ಮೂಡಿ ಸೂರ್ಯೆ
ನಿಲ್ಕ್ ತೂದು ತೆಲಿಪುಂಡು
ಬಾನ ತಲೊಟು ಮೂಡಿ ಬೊಳ್ಪು
ರಂಗ್‌ದೋಕುಳಿ ತಲಿಪುಂಡು
ಗೂಡು ಬುಡ್ದು ಪಾರಿ ಪಕ್ಕಿಲು
ನಿನ್ನ ಕಂಡಿಡೆ ಕುಲ್ದುಂಡು
ಕಲುವ ನಿದ್ರೆನ್ ತೂದು ಕಿಲಿಕಿಲಿ
ನಿಕ್ಕ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪುಂಡು
ಕಿದೆಟ್ ಕಟ್ಟಿನ ಪೆತ್ತ ಕಂಜಿಲು
ನಿನ್ನ ಸಾದಿಯೆ ತೂಪುಂಡು
ದಿನೊಲ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುತ್ತ ಕೊರ್ಪಿನ
ಬಾಲ ಕಿಟ್ಟನ್ ಕೇನುಂಡು
ತೋಂಟೊಡರಲಿನ ಪೊರ್ಲುದ ಪುಪ್ಪೊಲು
ನಿನನೆದುಕೊನೆರೆ ಕಾಪುಂಡು
ನಿನ್ನ ಕೈಟೇ ಕೊಯ್ದ್ ದೇವೆರೆ
ಪಾದ ಸೇರೆರೆ ಬಯಕುಂಡು
ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಅರ್ಥ ಕಂತಿನ
ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯದ ದೇವೆರ್
ತರೆಟ್ ಕುಂರ್ಬಿಲ್ ಕುಜಲ್ ಜಿಂಜಿನ
ಕೆಂಪು ರಂಗ್‌ದ ಕೆನ್ನಿಲು
ನಿನ್ನ ಗೊದ್ದೆ ಗೊದ್ದೆ ಪಾತೆರೊ
ಡೆಂಕ್ ಕಬಿತೆನೆ ಕೇನುಂಡು
ನಿನ್ನ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಪಜ್ಜೊಡು
ನೃತ್ಯ ಲಾಸ್ಯೊನೆ ತೋಜುಂಡು
ಅರ್ದ ಬಿರಿದಿನ ಬಿಮ್ಮೊಡಿತ್ತಿ
ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆ ಪನ್ಪುಂಡು
ನಿನ್ನ ಪಗ್‌ರ್‌ದ ನಿದ್ರೆದಾ ಕತೆ
ಎಂಕ್ ಪೂರಾ ತೆರಿದ್‌ಂಡ್

ಚನಿಲಣ್ಣೆ - ಮರಿಯಣ್ಣೆ -ಪಿಲಿಯಣ್ಣೆ

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಈ ಓಲು ಪುಟ್ಟಿನೆಂಬೆ ಚನಿಲಣ್ಣಾ
ಈ ಓಲು ಬಳತ್‌ನೆಂಬೆ ಚನಿಲಣ್ಣಾ
ಮರತ ಮೇಲ್ ಪುಟ್ಟಿನೆಂದೆ ಚನಿಲಣ್ಣೆ
ಗೆಲ್ಲ್ ಗೆಲ್ಲ್ ಬಳತ್‌ನೆಂದೆ ಚನಿಲಣ್ಣೆ
ದಾನೆ ಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಂಬೆ ಚನಿಲಣ್ಣಾ
ಮೂಜಿಗೆರೆ ಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಂಬೆ ಚನಿಲಣ್ಣೆ
ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಬಾರಿನೆಂಬೆ ಚನಿಲಣ್ಣಾ
ಕಾಯಿ ಕುಕ್ಕು ಬಾರಿನೆಂದೆ ಚನಿಲಣ್ಣೆ
ಕಾಯಿ ಗುಜ್ಜೆ ಬಾರಿನೆಂದೆ ಚನಿಲಣ್ಣೆ
ಈಲಂಚಿ ಪೋಲಂಬೆ ಚನಿಲಣ್ಣಾ
ಈಲಂಚಿ ಬಲ್ಲಂಬೆ ಮರಿಯಣ್ಣಾ
ಈ ಓಲು ಪುಟ್ಟಿನೆಂಬೆ ಮರಿಯಣ್ಣಾ
ಈ ಓಲು ಬಳತ್‌ನೆಂಬೆ ಮರಿಯಣ್ಣಾ
ಪುಂಚೊಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಂದೆ ಮರಿಯಣ್ಣೆ
ಸಾದಿ ಸಾದಿ ಬಳತ್‌ನೆಂದೆ ಮರಿಯಣ್ಣೆ
ದಾನೆ ಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಂಬೆ ಮರಿಯಣ್ಣಾ
ಜಿಡೆ ಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಂದೆ ಮರಿಯಣ್ಣೆ
ನಿಕ್ಕ್‌ಲ ದಾನೆ ಬಾರಿನೆಂಬೆ ಮರಿಯಣ್ಣಾ
ಕೋರಿ ತೆತ್ತಿ ಬಾರಿನೆಂದೆ ಮರಿಯಣ್ಣೆ
ಈಯೊರಂಚಿ ಪೋಲಂಬೆ ಮರಿಯಣ್ಣಾ
ಈಯೊರಂಚಿ ಬಲ್ಲಂಬೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣಾ
ಈಯೋಲು ಬಳತ್‌ನೆಂಬೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣಾ
ಪಾಂಜಾರೊಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಂದೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣೆ
ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬಳತ್‌ನೆಂದೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣೆ
ದಾನೆ ಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಂಬೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣಾ
ಪುಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಂದೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣೆ
ಬೀಲ ಕೊಂಡು ಬಳತ್‌ನೆಂದೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣೆ
ನಿಕ್ಕ್‌ಲ ದಾನೆ ಬಾರಿನೆಂಬೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣಾ
ಗೆಂದ ಪೆತ್ತ ಬಾರಿನೆಂದೆ ಪಿಲಿಯಣ್ಣೆ

ದೇವೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಾಳ್ತೇರ್

ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಒರಿ ಬ್ರಾಣೆ ಇತ್ತೆ. ಆಯನ ಬುಡೆದಿ ಇರ್ವೆರ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಳೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ದ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯಲ್. ಬ್ರಾಣೆ ಬೇತೆ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆ. ಆಳೆನ ಪುದರ್ ಸಣ್ಣಮ್ಮ. ಬ್ರಾಣನ ಸುರುತ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತೂಂಡ ಸಣ್ಣಮ್ಮಗ್ ಆವಂದ್. ಅಕ್ಳೆಗ್ ಕಠಿಣವಾಯಿನ ಕೆಲಸ ಕೊರ್ವಳ್. ಪಾ ಕಾರಣಲಾ ದಾಂತೆ ಬೆರಿಕ್ ಹಾಕುವಳ್. ತುತ್ಯರ ಕುಂಟು, ಉಣಿಯರ ಗಂಜಿ ಕೊರಯಳ್. ಆಂಡಲಾ ಬ್ರಾಣೆ ಇಂಚ ಮಾಸ್ಪೊಡ್ಡಿಜ್ಜಿಂದ್, ಸಣ್ಣಮ್ಮಗ್ ಪನಯೆ. ಆಳೆಡ ಆಯಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರೀತಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಬ್ರಾಣಗ್ ತಿನ್ಪುನೆ ಪಂಡ ಭಾರೀ ಪಿರೀತಿ. ದಿನೋಲಾ ಬುಡೆದ್ದಿಡ ಪಂಡ್ದ್ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ತಿನಸ್ ಮನ್ಪಾದ್ ತಿನ್ಪುವೆ ಆತನಗ ದೊಂಪೊಡು ಮುಟ್ಟ ತೆಕ್ಕರ್ಪೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಯಗ್ ತೆಕ್ಕರ್ಪದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ತಿನೊಡುನ್ಪುನ ಆಸೆ ಆಂಡ್. ಬುಡೆದ್ದಿಡ ಮಾಣ್ತ್ದ್ ಕೊರಿಯರ ಪಂಡೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್. ಆಳ್ 'ಈರ್ನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಳೆನ್ ಲೆತ್ತೊನ್ಪು ಪೋದು ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬುಡ್ದ್ ಬಲ್ಲೆ. ಅಂಚಾಂಡ ಅಡ್ಯೆ ಮಾಣ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಈರ್ ಪಾಸ ಸೈತ್ಂಡಲಾ ಆಟ್ಲ್ ಮನ್ಪಾಯೆ' ಪಂಡಳ್.

ಸಣ್ಣಮ್ಮಗ್ಲಾ ಇರ್ವೆರ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಜೋಕ್ಳ್ ಇತ್ತೇರ್. ಅಂಚಾದ್ ಬ್ರಾಣೆ ಸುರುತ್ತ ಜೋಕ್ಳೆನ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬುಡ್ದ್ ಬರಿಯರ ಮನಸ್ ಮಾಣ್ತೆ. ಅಕ್ಳೆನ್ ಲೆತ್ತೆ. "ಪೊಸ ದುತ್ತಾಯಿತ ಪಾಡೊಂದು ಪಿದಾಡ್ಲೆ. ನಿಕ್ಲೆ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಸಾರ್ದ ಅತ್ತ. ಪೋದು ಬರ್ಕೊ'ಪಂಡೆ. ಅಕ್ಳೆಗ್ ಸಂತೋಸಾಂಡ್. ಆಯಿತ ಆದ್ ಪಿದಾಡ್ಯೇರ್.

ಆಂಡ ಬ್ರಾಣೆ ಕಾಡ್ದ ಸಾದಿಡ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಪುನವು ತೂದು ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಲ್ಮಾನ ಆಂಡ್. ಅಪ್ಪಾಜಿ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಉಂದ್ ಅಜ್ಜೆರಿಲ್ಲಾಟೆ ಪೋಪ್ನ ಸಾದಿದಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಈರೆಗ್ ಸಾದಿ ತತ್ತ್ಂಡೋ ದಾನ್ಪೋ? 'ಪಂಡೇರ್. ಬ್ರಾಣೆ 'ನಿಕ್ಳ್ ಮನಿಪ್ಪಾಂದೆ ಬರ್ಪಾರೊ ಇಜ್ಯೊ? ನಿಕ್ಳೆಗ್ ದಾನೆ ಗೊತ್ತ್ಂಡು?' ಪಂಡ್ದ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ನೆರ್ದ್ ಕಾಡ್ದ ಸಾದಿಡೇ ದುಂಬು ದುಂಬು ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆ.

ಆತಾನಗ ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ಮರತ್ತ ಅಡಿಟ್ ಜೆಯಿದ್ ಪುಲ್ಯಾನಗ ಲಕ್ಕ್ದ್ ದುಂಬು ಪೋಯಿಂದ್ ಬ್ರಾಣೆ ಪೊಣ್ಣ್ ಜೋಕ್ಳೆನ್ ಜೆಪ್ಯೆರ ಪಂಡೆ ನಡುಟ್ಟೆ ಆಯೆ ಜೆತ್ತೆ. ಅಕ್ಳೆಗೆ ಎಡ್ಡೆ ನಿದ್ರೆ ಬನ್ನಾಗ ಒಂಜಿ ಮುಳ್ಳ್ ಪೊಂಗಾರೆದ ಮರನ್ ಕಡ್ತ್ದ್ ಕನತ್ತ್ದ್ ಆಯನ ಜಾಗೆಡ್ ಅಡ್ಡ ದೀಡಿಯೆ. ಆಯೆ ಸೀದ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಬತ್ತೆ. ಸಣ್ಣಮ್ಮ ಮಾಣ್ತಿನ ಅಡ್ಯೆನ್ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ತಿಂದೆ.

ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್ ಎಲ್ಯ ಪೊಣ್ಣ್ ನನಲಾ ಅಪ್ಪಾಜಿ ದೇಗ್ ಲಕ್ಕ್‌ದಿಜ್ಜೇರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೆನಿಪ್ಯರ ಕೈ ಪಾಡಿಯೊಳು. ಆತನಗ ಗಾಬರಿಯಾದ್ ಪಲಿನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ 'ಅಕ್ಕ ಅಕ್ಕ ಉಂದ್ ದಾನೆ ಅಪ್ಪಾಜಿನ ಮೈಟಡೀ ಕಜ್ಜಿ ಕಜ್ಜಿ ತೋಜುಂಡು? ಪಂಡಳ್. ಪಲಿ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತೂನಗ ಎಂಚಿನ ಮಧ್ಯೆ ಪೊಂಗಾರೆದ ಮರ ತೋಜುಂಡು. ಏತ್ ಲೆತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅಪ್ಪಾಜಿನ ಪತ್ತೆನೇ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್.

"ಅಪ್ಪಾಜಿ ನಮನ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬುಡಿಯಾರಂದ್‌ದೇ ಬತ್ತ್ನೆ. ನಾನ ಮುಲ್ಪ ಓಲಾಂಡಲಾ ಇಲ್ಲ್ ಉಂಡ ತೂದು ಆಡೆಗ್ ಪೋಯಿ. ಒಂಜಿ ಮರಕ್ ಬಡತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ತೋಜುಂಡಾ ತೂಪೆಂದ್ ಪಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಮರತ್ತ ತರೆಕ್ಕ್ ಬಡತ್ಯಳ್. ದೂರೊಡು ಮಲ್ಲೆಗ್ ಪುಗೆ ಪೋಪುನವು ಅಳೆಗ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಮೆಗ್ದಿ, ಪಲಿ ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಪುಗೆ ತೋಜ್‌ನ ದಿಕ್ಕ್‌ಗೇ ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಸೂ ಪಾಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಕೊಪ್ಪರಿಗೆದುಳಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಕೊತ ಕೊತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊದಿಯೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಅಯಿತ್ತ ಕೈತಾಳ್ ಉಂತ್‌ದಿಪ್ಪಾಗ ಎದೆ ನಡ್ಡುನ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಅರ್ಭಟಿ ಕೇಣ್‌ಂಡ್.

ನರಮಾನಿ ಬರ್ಪುಂಡು, ನರಮಾನಿ ಬರ್ಪುಂಡು, ಏರುಳ್ಳೇರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಭಟಿ ಕೊರೊಂದು ಭಯಂಕರ ರಕ್ಕಸೆದಿ ಒರ್ತಿ ಬಲಿತ್ತೊಂದೇ ಬತ್ತಳ್. ಪೊಣ್ಣ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತೂದು ಅಳೆಗ್ ನಾಲಗೆಡ್ ನೀರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಣ್ಣೆ ಕೊದಿಪ್ಪುನ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗ್ ನಲಿತ್ತೊಂದೇ ಸುತ್ತು ಬರಿಯರ ಸುರು ಮಾಳ್ತಳ್.

ಬ್ರಾಣನ ಮಲ್ಲ ಮಗಳೆಗ್ ಭಾರೀ ಧೈರ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಳ್ ಅಪಗನೇ ರಕ್ಕಸೆದಿನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಎಣ್ಣೆದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗ್ ನೂಕ್‌ದ್ ಬುಡಿಯಾಳ್. ರಕ್ಕಸೆದಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗ್ ಬೂರಿ ಕೂಡ್ಲೇ ಆಳೆನ ಸರೀರ ಚೂರು ಚೂರಾದ್ ಮಾಂತಲಾ ಬಂಗಾರ್ದ ಸರೊ, ಬಳೆ, ಉಂಗುರ ಮೂಂಕುತಿ ಇಂಚ ಮಾಂತ ಆದ್ ಬೂರುಂಡು. ಆಳೆನ ಚರ್ಮ ಪೀತಾಂಬರ ಸೀರೆ ಆದ್ ತಿರ್ತ್‌ಗ್ ಉದ್ರ್‌ಂಡ್.

ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳು ಆ ಸೀರೆಳೆನ್ ತುತ್ತೊಂಡೇರ್. ಮೈಕ್ ಮುಟ್ಟ ಬಂಗಾರ್ ದೀವೊಂಡೇರ್. ಕೈತಾಳ್ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಡ್ ಮದ್ಮೆದ ವಾಲಗ ಕೇಣೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕ್ಲ್ ಆ ಮದ್ಮೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಡೆಗ್ ಅಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಸಿದ್ದಪ್ಪೆ, ಸಿದ್ದಪ್ಪೆನ ಮಗಳಡಿಕ್ಕ್‌ಳ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪೆನ ಮಗಳೆಗ್ ಮುಕ್ಲೆನ ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾ ಪಲಿಯರ್ಲೆನ್ ತೂಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ತೋಜಾಯೆರ್.

ಪಲಿಯರ್ಲು ಇಜ್ಜಿ, ಗಿಲಿಯರ್ಲ್‌ಲ ಇಜ್ಜಿ. ಓಲ್ ಪಿಲಿ ತಿಂದ್ ಪೋತೇರೋ ದಾನ್ನೊ. ನಿನ್ನ ಪಲಿಯರ್ಲೆಗ್ ಆತ್ ಬಂಗಾರ್ ಒಲ್ತ್? ಪಂಡಳ್ ಸಣ್ಣಮ್ಮ.

ಆ ಮದ್ಮೆಗ್ ಆ ದೇಶದ ಇರ್ವೆರ್ ಅರಸು ಜೋಕುಳ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೇರ್. ಬ್ರಾಣನ ಮಗಳಡಿಕ್ಲೆನ ಪೊರ್ಲು ತೂದು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಖುಷಿ ಆಂಡ್. ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪರಾ? ಕೇಂಡೇರ್. ಪಲಿ ಮೆಗ್ದಿ ಸಂತೊಸೊಡು ಒತ್ತೊಂಡೇರ್.

ಸಣ್ಣಮ್ಮ ಏತ್ ಬಂಜಿ ಪೊಜಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಪೊಣ್ಣ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆನೇ ಆಂಡ್.

ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾ ಕಾವ್ಯ ಗ್ರಂಥೊ (ಬಿಲೆ ರೂ.240/-)ನು
ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿ ಬಿಲೆ ರೂ. 150/- ಟ್ ಕೊರ್ಪ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದ ಐತಿಹ್ಯ : ಅಮ್ಮೈ ಮಲ್ಲಪ್ಪ

ತಿ. ಜಿ. ನಡ್ಕ, ಪಡ್ಡಿನಂಗಡಿ

ಅಮ್ಮೈ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಕರ್ತುಲೇ ...
ಕುಂಪಿನಿ ಸರಕಾರೊದ ಎದುರು ಉಂತುದು
ಗೆಲ್ತ್ಂಡಲಾ ..... ಸೋಲ್ತರತ್ತೆ?
ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತ್ ......ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತ್
ನೀರ್ ಕಡಲ್ ಪೇರ್ ಕಡಲಾದ್ ... ಉರ್ಕಿಲೆಕ !....
ಈರೆ ಕೀರ್ತಿನ್? ... ಬೆಳಗಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ

ಉಂದು ಅಮ್ಮೈ ಗ್ರಾಮದ ಕುರಿಯಡಿತ್ತಾಯ ದೈವ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತಿನಾಗ ಪನ್ಪಿನ ನುಡಿಕಟ್ಟ್.
ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಪಂಜಮಾಗಣೆದ ಎಣ್ಮೂರು ಬೂಡುದ ದೇವ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಆಡಳಿತದ ಆಜಿ ಗ್ರಾಮದ ಪೈಕಿ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮ ? ಅಮ್ಮೈ ಪಂಜ ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಬೊಮ್ಮೆಟಿ ಗ್ರಾಮ ಅಮ್ಮೈ ಗ್ರಾಮೊಗು ತಾಗ್‌ತ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕ್ರಿ. ಶ. 1800 ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸುಲ್ತಾನರಸುಳೆ ಕೈರ್ದ್ ಇಂಗ್ಲೀಷೆರೆ ಕೈ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಇಂಗ್ಲೀಷೆರ್ ಅಮ್ಮೈ ಬೊಮ್ಮೆಟಿನ್ ಸೇರಿಸಾದ್ ಕಲ್ಮಡ್ಕ ಗ್ರಾಮ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆದ ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುದ 110ನೇ ಗ್ರಾಮ? ಇತ್ತೆ ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕುದ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮ.
ಅಮ್ಮೈ ಗ್ರಾಮದ ಗುರಿಕಾರೆ .... ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್. ಕೂಜು ಕೋಡುದ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡೆರ್, ಕಟ್ಟೆ ಮನೆದ ಮಲ್ಲ ... ಗುರಿಕಾರ್ರ್. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡರೆ ಹಿರಿಯೆರ್, ವಿಜಯ ನಗರ ಪತನ ಆಯಿಬುಕ್ಕ, ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯಕೆರೆ ಕಾಲೊಡು ಐಗೂರು ಸೀಮೆದ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ನಾಡ್‌ರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಮ್ಮೈಟ್ ನೆಲೆಯಾಯೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್.... ಪರಬೆರೆ ಜೋಳಿಗೆರ್ದ್ ಜೋಳಿಗೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಸುದ್ದಿ.
ಕ್ರಿ.ಶ.1837ನೇ ಕಾಲೊಡು ಅಮ್ಮೈ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿನ ದಂಡ್‌ಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಕಂಪೆನಿ ಸರಕಾರೊದ ಎದ್‌ರ್ ಹೋರಾಟ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಅಮ್ಮೈ ಗ್ರಾಮೊದ ಕುರಿಯಡಿತ್ತಾಯ ಬೂತ, ಅಮ್ಮೈ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಕರ್ತುಲೆನ್ ಬೂತ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತಿನಾಗ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿ ನುಡಿಕಟ್ಟ್.
ಇಂಗ್ಲೀಷೆರ್ ದಾಸ್ಯೊ ರೂಪೊದ ಕಂದಾಯೊನು ಪಣವುತ ರೂಪೊಗು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಲ್ತೆರ್. ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಉಂಬಳಿ ಭೂಮಿನ್ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ತನ್ನ ಬೀಲ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನೇಲುನಗ್‌ಲೆಗ್ ಕೊರ್ದು ಪಟ್ಟೆ ದಾಖಲ್ ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಸರಕಾಡೊದ ಕಜಾನೆ ದಿಂಜಾವೊಂಡೆರ್. ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಖರ್ಚಿಗ್ ವಾ ಲೆಕ್ಕುಗುಲಾ ತಿಕ್ಕಂತಿನಾ 'ತಸ್ದಿಕ್' ಪನ್ಪಿ ಪಣವು ಪಾಸ್ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಜನತ ಕಣ್ಣ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ದೋಸ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಈ ಅನ್ಯಾಯ ತೆರಿನ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಯ್ಯೆ ನ್ಯಾಯೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಶಾಂತಿಡ್ ಹೋರಾಡಿಯೆರ್. ಫಲ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ .
"ವಿಜಯ ನಗರದರಸುಳು, ಇಕ್ಕೇರಿದ ನಾಯಕೆರ್, ಕೊಡಗ್‌ದ ಅರಸುಳು.... ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಉಂಬಳಿ ಬುಡುದಿತ್ತಿನ ಭೂಮಿನ್, ಮೈಸೂರುದ ಸುಲ್ತಾನರಸುಳು ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ... ಈ ತರಂಗ ಶಾಮಿಲ್ ಪೂರಾ... ಪೂಜಿತ್ ಕಟ್ಯರತ್ತೇ? " ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಯ್ಯ ಗೌಡೆರ್ ಪೊತ್ತುನ ಸುವ್ವೇ ... ಆಯೆರ್. ರಾಮಯ್ಯ ಗೌಡೆರ್, ಮಡಿಕ್ಕೇರಿಗ್ ಪೋದು ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿನ ಜೋಸ್ತಿ ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಸುಳ್ಯೊರ್ದ್ ದಂಗೆ ಲಕ್ಕೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಲಕ್ಯಾದ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್.
ಕೊಡಗ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ರಾಮಯ್ಯ ಕೂಜುಕೋಡು ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡೆರೆ ಮುಕಾಮುಕಿಡ್ ಅಮರ ಸುಳ್ಯೊದ ಗ್ರಾಮ ಮಾಗಣೆದ ಜವ್ವನೆರೆನ್ ದಂಗೆಗ್ ಪೆರ್ಚಿ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ರಾಮಯ್ಯರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನಾರ್ ಅಮ್ಮೈ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್. ಅಮ್ಮೈ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆ ಚಲಾಕ್, ಧೈರ್ಯಾ ಸಾಹಸ ತೆರಿನ ರಾಮಯ್ಯ

ಗೌಡೆರ್ ತನ್ನ ದಂಗೆದ ಮಲ್ಲ ಬಂಟೆ ಆದ್ ನೇಮಕ ಮಾಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಸುಳ್ಯೊಡು ನಾಲ್ ಕಡೆತ ಜನೊಲ ದಂಗಗ್ ಬಂಜಾದ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ದಂಗೆದ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಯೆರ್. ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿ ಬಿಸಿಲೆ ಘಾಟದ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತಿನ ಕೂಜುಕೋಡು ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರೆನ್ ಬಿಸಿಲೆ ಘಾಟಿಗ್ ಕಡಪುಡುದು... ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡ್ರೆನ್ ಆರೆ ಒಟ್ಟೊಗು ಬುಡಿಯೆರ್.

ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪನ ದಂಡ್ ಕುಡಲಾಗ್ ಪಿದಾಡ್ನಗ... ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡೆರ್, ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಬಿಸಿಲೆ ಘಾಟ್‌ದ ಕಡೆ ಲಕ್ಯೆರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಸಂಪಾಜೆ ಘಾಟೆದ ಸಾದಿ (ಮಾರ್ಗ) ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಕುಡಲದ ದಂಗೆದ ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್ಕಿನಾಗ ಕೊಡಗ್‌ದ ಬೊಳ್ಳು ಮುಸುಂಟುದ ಇಂಗ್ಲೀಷೆರ್ ತುಳು ನಾಡ್‌ಗ್ ಬರುವೆರ್. ಕುದುರೆ ಸಾವರಿಡೇ ಬರುವೆರ್. ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಪೊಸಾ... ಗೊಬ್ಬು ಮಾಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೆದ್‌ರಕುತ್ತಿ ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಕುದುರೆ ಬಪ್ಪಿ ಸಾದಿಡ್ ಕವುಂತುದು... ದೀಡಿಯೆರ್. ಕುತ್ತಿ ತೋಜಾಂದಿಲೆಕ ಬಜಿಕಿರೆ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಳ್ಯೆರ್. ಕುಡಲಾದ ದಂಗೆದ ಸುದ್ದಿ ಮಡಿಕ್ಕೇರಿದ ಸಿಪಾಯಿಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾದ್ ಕೊಡಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡಲಾದ ಕಡೆ ಜತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಕುದುರೆಲ್ ಬರಾಸ್‌ಡ್ ಬನ್ನಗ ಬೆದರಕುತ್ತಿಲೆಗ್ ಕಾರ್ ಕಾಡ್ದ್ ಕಂಕಾನಿ ಮಲಂಕಾನಿ ಬುರ್‍ಯ. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ನಮ್ಮ ಸಿಪಾಯಿಲೆ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕತ್ತಿದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಿಪಾಯಿಲ್ ಮಣ್ ಮುಕ್ಯೆರ್. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆ ಗೊಬ್ಬು ಫಲ ಕೊರೊಂದು ದುಂಬುಗು ಘಟ್ಟ ಬರ್ತ್‌ದ್ ಸರಕಾರಿ ಕಛೇರಿ, ದಾಸ್ತಾನ್ ಉಗ್ರಣೊಳೆನ್ ವಶ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಕುಡಲಡ್ ಜಯ ತಿಕ್ಕಿನ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪ ದಂಡ್ ಸಂತೋಷೊಡು ಉಪ್ಪುನಾಗ, ತಲಚ್ಚೇರಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಇಂಗ್ಲೀಷೆರೆ ಮಲ್ಲ ದಂಡ್ ರತಾ ರಾತ್ರಿಡ್ ಮೋಸೊಡು ಧಾಳಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ನಾಯಕೆರ್‌ನ್ ಸೆರೆ ಪತ್ಯೆರ್.

ಈ ಸುದ್ದಿ ಮಡಿಕ್ಕೇರಿಗ್ ತಿಕ್ಕಿನಾಗ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡೆರೆ, ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆ ಸೂಟೆದ ಬೊಳಕ್‌ದ್ ನೀರ್ ಮಯ್ತಿಲೆಕಾಂಡ್. ಎಲ್ಯ ದಂಡ್ ದಾಲ ಮಾಲ್ಪಿಲೆಕ ಇಜ್ಯಾಂತೆ ಪೋಂಡು. ಆತ್ಮ ಧೈರ್ಯ ಕರಗ್‌ದ್ ನೀರಾಂಡ್. ಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ದೆಂಗ್‌ದ್ ಏತೋ ಸಮಯ ಕಾಲ ಕರಿತ್ತೆರ್. ಸೆರೆತಿಕ್ಕಿನ ದಂಗೆದ ವೀರೆರ್‌ನ್ ಕುಡಲದ ಬಿಕರ್ನ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆಗ್ ಒಳಪಡಿಸಾಯೆರ್.

ವಾ ಸತ್ಯೊನೊ ! .... ಕುರಿಯಡಿತ್ತಯ ಬೂತದ ಸತ್ಯೊಂದ್‌ಲಾ ಪಂಡೊದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್. ಪಿಲಿತ್ತ ಬಾಯಿರ್ದ್ ತತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್ ದುಂಬುಗು ... ಕಾಡ್‌ರ್ದ್ ನಾಡ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬೇಸಾಯ ಮಾಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಈ ಶತಮಾನೊದ ಆದಿಡ್.... ಈ ಕುಟುಂಬದ ಕರಿಯಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಪೋಲೀಸ್ ಚಾಕರಿಗ್ ಸೇರ್ಯೆರ್ ಉದ್ಯೋಗ ಬುಡಿ ಬುಕ್ಕ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆದ ಬೇಸಾಯದ ಭೂಮಿನ್ ಮಾರ್ದ್ ಏನೆಕಲ್ಲ್ ಸಣ್ಣ ಕೋಟೆಗ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಪೋಯೆರ್ .

ಕರಿಯಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆ ಮಗೆ ಲಾವಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಅಮ್ಮೆ ಕುಟುಂಬೊದ ವರ್ಚಸ್‌ಡ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಲ್ತಿನಾರೆ. ಆರೆ ಕಾಲೊಲಾ ... ಕರೀಂಡ್. ಆರೆನ ಮೆಗಿ ನಾಗಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಪಿರೊಯಾದ ಪರಬೆ ಆತ್ ಉಳ್ಳೆರ್. ಆರೆನ ಮಗೆ ಕುಡಲಾಡ್ ಪೋಲೀಸ್ ಚಾಕ್ರಿಗ್ ಸೇರ್ದೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ವೀರೆರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರೊಡು ಮಲ್ಲಪ್ಪೆರ್ ಜೀವೊಗು ಜೀವಕೊರ್ದು ಕಾದಾಡಿನಾರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯರೆ ?...

ಆರೆನ ಬೂತದ ಸಂದಿ, ಆರೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಇತ್ತಿನ ದಂಡ್‌ದ ಕತ್ತಿ ಅಡ್ಡಣ, ಎನ್ನ ತಮ್ಮಲೆ ಆಕ್ರಿಕಟ್ಯೆ ಹುಕ್ರಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಪಣ್ಪೆತಿನ ದಂಗೆದ ಕತೆ. ಸಣ್ಣ ಕೋಟೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಆರೆನ ವಂಶದಗ್‌ಲೆಡ ಮಾಲ್ತಿನ ಪಾತೆರ ಕತೆ ಪಂಚಾತಿಗೆ, ದಂಗೆದ ಕತೆಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆ ಸಾಹಸ ಕತೆ. ಈತ್ ಮಾಂತ ಬೊಳಕ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಮಲ್ಲ ಗೌಡೆರೆ ಪಿರಾವುದ -ದುಂಬುದ ಕತೆನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಅರ್ರಿದ್ ಜನತ ದುಂಬು ದೀತೆ.

ಸಿರಿ ಕನ್ನೆಗ

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಓ ಡೆನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನಾ
ಜನನ ಜನನಂದ್ ಪಂಡೆರಾ ಸಿರಿಸಂಕು ಜನನಾಯೆ
ಮಿತ್ತ ಮಿರಿಲೋಕೊಡು ಮಾಸೇಸ ಮಂಚವುಡು
ಮಾಲೋಕ ಕಾತೊಂದು ಮಗ್‌ರೊರ್ತಿ ತೆಲಿತೊಂದು
ಮಾಲಚಿಲ ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಸಿರಿಮುಕತಾ ಐಸಿರ
ತೂವೊನುದುಲ್ಲೆರಾ ನಾರಾಯಿಣ ದೇವೆssರಾ ಆಂ.

ಆಂ ಆತ್‌ಲ ಪೊರ್ತುಡೋ ಲಪ್ಪಂಚ ಕೇಂಡಾರಾ
ಸಿರಿಲೋಕ ಗದ್ದ್ಂಡೇ, ಲಕ್‌ದೇರ ದಿರಿದಿರಿ
ಅಂಬರದರಸುಲ ಕುಂಬರೊನುಂತುದೆ
ಸೊರ್ಗದ ದ್ಯಾವಂದ್ರು ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣನೀರ್
ಏರಪ್ಪಾ ದ್ಯಾವಂದ್ರು, ಪೋಡ್ಯಾಡ ದಾನೇಂಡ್
ದೇವೇರ್ ತೆಲಿತೊಂದೇ ಕೇನ್ನಾಗ ಪಂಡೆನಾ
ನಾರ್‍ಯಾಣ ದೇವೆರೇ, ತಿರ್ತ್ ಬೂಲೊಕೊ
ನರಪುಟಿ ನರಮಾನಿ ಮಾಲೇರೆ ಸಂಕುನ್ಪಿ
ಜಕ್ಕಣ ಜಪ್ಪನೆ ..... ಏ..... ಆಂ. ....

ಓ ಪಡವುಲ ಕಟ್ಟಾದೇ ಅಜಲೀನ ಕೂಡಾದೆ
ಪಾಂಡೀನ ಜಪುಡಾದೆ ಜಯಿತೊಂದು ಕಡಲೀನೆ
ದೂರ ದೇಸೊಗುಲ ಬೇರಲಾ ಕೈಕೊಂದೆ
ಮೀನ ಮಿನ್ಕತ್ತ್‌ದ ಬ್ಯಾರ ಸಾರೊಡೆ
ಪಣವುಲ ಪದ್ದೆಲು ಮಾಲೋಕ ಐಸಿರ
ದೇವೆರೆ ಪೂಜೊನ್ಲಾ ದೆಯಿವೋಗು ನೇಮೊನ್ಲಾ
ಕಾಲಾದಿ ಪೋನಗ ಓರ್ಸಾದಿ ಬನ್ನಗ
ಗಿರಮ ಓ ಬಾರೀನೆ ಗುತ್ತುಲ ಬರ್‌ಕೇನ್
ಒಪ್ಪ ಕೊಡಾವೊಂದೆ ನೇಮೊನು ಕೊರ್ಪಾದೆ
ಕುಟುಮಲ ಸಂತೇನ್ ಪದ್ದೇಯಿ ನಗನಯ್ತು
ಕೊರ್ತೆಯ ಊರೊರ್ಮೆ ಒಣಸಾಂಡ್ ಬಲ್ಮಾಣ
ದೇವೆರ್ ಸಲ್ಮಂತ ದೆಯಿವೋಲು ಸಲ್ಮಂತ
ಸಂಕುಲಾ ಪನ್ಪೆಗೆ ಸೊರ್ಗದ ದ್ಯಾವಂದ್ರು
ತಾನೇಯಾ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಪನ್ಪಿನ ಸೊಲೆಕಲ

ನಾಲೂರು ನಾಲಾಯಿ ನಲಿಪಾದೆಲಾಯೆಲಾ
ಕೇಣ್ಲೇ ಗದ್ದೊಂಡೇ ಸೊರ್ಗದ ಗದ್ದಿಗೆ
ಓ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವೆರೇ, ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೇ
ಎನ ಗದ್ದಿಗೆನೊರ್ಪಾಲೆ ದಾನೇಂಡ ಮಲ್ಪುಲೆ
ಇಂದಡ್ಡ ಬೂರ್ಯೆನಾ ಸೊರ್ಗದ ದ್ಯಾವಂದ್ರೆ

ಆಂ ತೂಯೆರಾ ದೇವಂದ್ರಾ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣನೀರ್
ಅಪ್ಪೆಲಾ ಮಾಲಚಿಮಿ ತವುರ್‌ಂಡ್ ಉಡಲ್‌ಲ
ಓ ಯೆನ್ನ ಸಾಮೇರೇ ಇರೆಗೊಂಜಿ ಮಲ್ಲೆತ್ತ್
ದಾನಾಂಡ ಮಲ್ಪುಲೇ ಸಂಕುನು ತೊರ್ಪುಲೆ
ಕಾಯ ಕಡೆಸಾಡೇಯೇ ಎಲ್ಯನ್ ಕರಿಪಡೇ
ಪಂಡೇರಾಲಪ್ಪೆಲಾ ಬಂಗ್ರನೇ ಬತ್ತೆರಾ
ಆಂ ಬಿಮ್ಮಾದ ಇಸಲೀಡೆ ಕಿಸ್‌ಕಂದ್ ತೆಲ್ತೇರಾ
ಪೋಡ್ಯಡಾ ಪೋಲಂದ್ ದ್ಯಾವಂದ್ರಗ್ ಪಂಡೇರ
ದೇವೇರ್ ನಾರ್ಯಾಣೇ, ನಿನೆತೊಂದು ಕೈತಲ್
ಬೆರ್ಮೆ ದೇವೆರೆನ ಇಸವಾರ ದೇವೆರ್ನ
ಕಲನೊಂಜಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್ ಪಾತೆರ ಸುಗಿತೇರ್
ಆಂ ಲಾತ್‌ಲಾ ಪೊರ್ತುಗು ಪೊಣ್ಣೊರ್ತಿ ಸಿರಿಮೆಯ್ತ್
ಕಣ್ಣ್‌ಲ ಮೆಯ್ಯಿಲ್ಕೆ ಒಂಜಪ್ಪ ಮೆಂಚೊಂದು
ಒಯ್ಯಾರ ಕನ್ನೆಗಾ
ಮೆಯ್ಯಾರ ತೋಜಿಯೊಲು ಮಾಲೇರೆ ಸಂಕುಗು ತಡ್ಯಾದ ಕಡಿಟೀನೆ
ದಿಟ್ಟೆದ ಮೆಂಚಿಡ್ ಸೇಲೆದೊಯ್ಯರೊಡೆ
ಕೇದಯ್ದು ಮೆಯ್ಯಿನ ಮಾದೀರ ನಲಿಕೆಡ್
ತಿಗಲೆದ ಮರ್ಮೊದ ಪಗರಿಲಾ ಎಟ್ಟ್‌ಂಡೇ
ಮಲ್ತಾಯೆ ಸಂಕುಲಾ ಎನ್ನಾಲೇ ಬಲ್ಲಂದೆ

ಆಲಯಿಕೀಲ ಪೊರ್ಲೆದೀ ಕನ್ನೆಗಾ ತೆಲಿತೋಲು
ಪಡವೂನು ಮುಚ್ಚಾಲಾ ಪಾಂಡೀನೇ ಬಿಗಿಪುಲ
ಬೆರಿಯೆನೆ ಎನ್ನಲಾ ಸಿರಿಲೋಕೋಗೀ ಬಲಯಾ
ತೆಲಿತೊಂದು ಮಾಕಟೀ ಕಣ್ಣ್‌ಡೇ ಕುಟಿಯೋಲ
ಸಿರಿಲೋಕದಾ ಕನ್ನೆಗಾ ಆಂ ಯೇ... ಯ
ಓ, ಮಾತೆನ್ನಾ ಬುಡ್ತೆಯಾ ನಿನ ಬೆರಿಯೆ ಬತ್ತೆಯಾ
ತೊಟ್ಟೊಂಬೆ ಬಲ್ಲಂದ್ ಸಂಕುಲಾ ಪಾರ್ಯೆನ
ಬೆರಿಯ ಸಿರಿನಲಾವುಲಾ, ಕೈಕಾರ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ

ಅಂಚಿಲ ಇಂಚಿಗ್ ಪಾರೊಂದು ಗೊಬ್ಬೊಂದು
ಕಾಲೊನೇ ಕರಿತೋಲೆ ಕಾಲೊಡೆ ಕೂಡ್ಯೋಲೇ
ಒರ್ಸಾದಿ ಬನ್ನಗಾ ಕಾಲಾದಿ ಕರಿನಗಾ
ಸಿರಿನಂಚಿ ಕನ್ನಗಾ ಮಗ್‌ರೊರ್ತಿ ತೋಜಿಯೋಲ
ಅಲೆಡ್‌ದ್ ಮೋಲ್ ಪೊರ್ಲು ಬಣ್ಣೋಡು ದುನ್ನೋಡು
ಈ ಬೊಡ್ಚಿ, ಮೇಲಾವು ಇಂದೆನ ಸಂಕುಲಾ
ಅಂದಾಯ ನರಮಾನ್ಯ,.ದಗೆನೆಂಕ್ ಬೆಂದನ
ತಿನ್ನಯಾ ಸಂಕುಲಯೀ ಮಲ್ತಿನ ಕರ್ಮೊನು
ಪಿಸಿರೊಂದೆ ಪಣ್‌ಪೋಲ ಒಂಜನೇ ಸಿರಿಯಾಲ್
ಭೂಮಿದ ಲೋಕೋಗೇ ಸಂಕುನು ತೋರ್ತೋಲು
ಪೊಟ್ಟುಗ್ಗಲ್‌ಡಾವೊಂಜಿ ಬೂರೊಂಡೆ ಸಂಕುಲ
ಸಿರಿಯಕುಲು ಮಾಯಕ ದ್ಯಾವಂದ್ರನ್ ತೂಯೇರ
ದ್ಯಾವಂದರೆ ಸಲ್‌ಮಂತ ಸೊರ್ಣ ಗದ್ದಿಗೆಡೇ
ಕಾಲೊಡು ಕಾಲೋಗು ಇತ್ತೋನು ಬತ್ತೇನಾ
ಭೂಮಿದ ಲೋಕೋಡೇ ಕುಟುಮಲಾ ಸತ್ಯೇ
ನಿನೆತೊಂದೆ ಬತ್ತೇರಾ ಕರಿಪೋಯಿ ಕತೆಗೊಂಜಿ
ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ ಡೆನ್ನಾ ಡೆನ್ನಾನಾ
ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ನಾ ಯೇ... ಯಾ

ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್

1 ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಒಲುಮೆ,
ಕೋಟೆಕಾರು - 574 152

2 ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಯು. ಪಿ.
ಡಾ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧಕ ಕೇಂದ್ರ

3 ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
ವಿಶ್ವಕಲಾನಿಕೇತನ
ಪದಡ್ಕ, ಅಂಚೆ : ಸುಳ್ಯ ಪದವು

4 ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಏಷ್ಯನ್ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಜನರಲಿಸಮ್
ಕ್ವೀನ್ಸ್ ರೋಡು, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು

5 ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ
ಅಂಚೆ : ಇನ್ನಂಜೆ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

6 ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ರಾಜೇಶ ನಿಲಯ ಕೋಡಂಗಲ್ಲು, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ

7 ಡಿ.ಜಿ. ನಡ್ಕ ಪಡ್ಪಿನಂಗಡಿ
ಕರಿಕಳ, ಪಂಜ - 574234

8 ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ ಜೆ.
ಜಪ್ಪಿನ ಮೊಗರು, ತಂದೋಳಿಗೆ
ಮಂಗಳೂರು - 574 192

9 ನಿಕೇತನ ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು ಬಾಕರೂರು ಉಡುಪಿ

10 ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ಟ (ಡಾ.)
ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ದ.ಕ

11 ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮಂಗಳೂರು - 575 004.

12 ಯಶವಂತಿ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ
ನಕ್ರೆ , ಅಂಚೆ ಕಾರ್ಕಳ

13 ಯಶೋಧರ ಎನ್. ಆಚಾರ್ಯ
ಅರದಾಳ್ ಪೌಸ್, ಮುಂಡ್ಕೂರು - 576 121

14 ಯೋಗೀಶ್ ಭಟ್ ಹೆಬ್ರಿ
ಶ್ರೀರಾಮ್ ಡ್ರೆಸ್ಸಸ್
ಹೆಬ್ರಿ - 576 112

15 ರಘು ಗುರುಪುರ
ಜೀವರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸೆಂಟರ್
ಜ್ಯೋತಿ ಟಾಕೀಸಿನ ಎದುರು, ಮಂಗಳೂರು -1

16 ರತ್ನ ಕುಮಾರ್ ಎಂ.
ಬಿ-1, ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾಲನಿ ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು - 4

17 ರಸಿಕ ಪುತ್ತಿಗೆ (ದಿವಂಗತರು)
ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮಚ್ಚಸಪ
ಮಡಂತ್ಯಾರು ದ.ಕ.

18 ಲೀಲಾವತಿ ಕೆ.
ಪ್ರೇಮ ನಿಲಯ, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು - 5

19 ವಸಂತ ಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಹಕರು
ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಮೈಸೂರು -570020

20 ಶಾಲಿನಿ ಎ. ಕುಂಬಳೆ
ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ಬದ್ರಿಯಾ ಕಾಲೇಜು
ಕಂದಕ, ಮಂಗಳೂರು - 575 001

21 ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
305, ಹವಾಮಹಲ್, ಡಾ.ಸಿ.ಎಸ್. ಕಾಲನಿ
ಚಕಲಾ, ಅಂಧೇರಿ (ಪೂ),
ಮುಂಬಯಿ-400 093

22 ಶಿವಕುಮಾರ್ ಭರಣ್ಯ
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮದ್ರಾಸು
ವಿ. ವಿ. ಚೆನ್ನೈ - 600005

23 ಶ್ರೀನಾಥ್ ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ
ನಾಗವಿಹಾರ ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ,
ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ

24 ಶ್ರೀ ಮುದ್ರಾಡಿ
ಅಕ್ಷರ , ಮುದ್ರಾಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ - 576 145

25 ಶೆಟ್ಟಿ ಎನ್. ಪಿ.
20- 8ಬಿ, ಗುರುಕುಲ ಕಾಲನಿ
ಚಿತ್ರಾಪು -ಮೂಲ್ಕಿ -574 154

26 ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
ರತ್ನಜ್ಯೋತ್, 3ನೇ ಮಹಡಿ, 30,
ಮಾರುತಿ ಲೇನ್,ಪೋರ್ಟ್
ಮುಂಬಯಿ 400001

27 ಸುಮತಿ ಬಾಯಿ ಕೆ.
ಅನುಗ್ರಹ, ಕಲಂಬಾಡಿ ಪದವು
ಅತ್ತೂರು ಕಾರ್ಕಳ

28 ಪುರಂದರ ಪುತ್ತೂರು
(ಬಿ.ಪುರಂದರ ಭಟ್)
ಪುತ್ತೂರು - 574 201

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

*** ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲೆ**

			ರೂ.
೧.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (೧೯೯೫)	: ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೧೨.೦೦
೨.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (೧೯೯೫)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೩.	ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (೧೯೯೫)	: ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೫.೦೦
೪.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (೧೯೯೫)	: ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	೧೨.೦೦
೫.	ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ (೧೯೯೫)	: ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೧೦.೦೦
೬.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (೧೯೯೫)	: ನಾ. ವುಜಿರೆ	೧೨.೦೦
೭.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (೧೯೯೫)	: ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	೧೨.೦೦
೮.	ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (೧೯೯೬)	: ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ	೧೨.೦೦
೯.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (೧೯೯೭)	: ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೨.೦೦
೧೦.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೧೯೯೭)	: ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್	೧೨.೦೦
೧೧.	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (೧೯೯೭)	: ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	೧೨.೦೦
೧೨.	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (೧೯೯೭)	: ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	೧೨.೦೦
೧೩.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೭)	: ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೧೪.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	೧೨.೦೦
೧೫.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	: ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	೧೨.೦೦
೧೬.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (೧೯೯೯)	: ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	೧೨.೦೦
೧೭.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೯)	: ನರೇಂದ್ರ ರೈ, ದೇರ್ಲ	೧೨.೦೦

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

೧.	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (೧೯೯೬)	: (ಸಂ)ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೮.೦೦
೨.	ಬೀರದ ಬೊಳ್ಳು (೧೯೯೭)	: ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೨೮.೦೦
೩.	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (೧೯೯೭)	: (ಸಂ) ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಕೆ. ಆರ್. ಚಂದ್ರ	೩೦.೦೦
೪.	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	: ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	೨೫.೦೦
೫.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (೧೯೯೮)	: (ಸಂ) ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೫.೦೦
೬.	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (೧೯೯೮)	: (ಸಂ) ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್	೨೦.೦೦
೭.	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೩೦.೦೦
೮.	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	೨೫.೦೦
೯.	ಜೋಕ್ಲೆದನಿ (೨೦೦೦)	: ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೫.೦೦
೧೦.	ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ	: ವೆಂಕಟರಾರು ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ	೨೪೦.೦೦

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

೧.	ಮುಗೇರರು -ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (೧೯೯೭)	: ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ	೨೦೦.೦೦
೨.	ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಯೆಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (೧೯೯೭)	: ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	೧೮.೦೦
೩.	ನಿಲೆ (೧೯೯೭)	: ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೨೮.೦೦

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

೧.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೧೫.೦೦
೨.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (೧೯೯೮)	: ಎ. ವಿ. ನಾವಡ	೧೫.೦೦
೩.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೫.೦೦
೪.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (೧೯೯೮)	: ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೫.೦೦
೫.	ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ (೧೯೯೮)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೫.೦೦
೬.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (೧೯೯೮)	: ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	೧೫.೦೦
೭.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೮.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (೧೯೯೮)	: ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೧೫.೦೦
೯.	ಮಾಯಂದಾಲ್ (೧೯೯೮)	: ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೧೫.೦೦
೧೦.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (೧೯೯೮)	: ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೧೫.೦೦
೧೧.	ಬನ್ನಾಲ್ (೧೯೯೮)	: ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	೧೫.೦೦
೧೨.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್(೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್	೧೫.೦೦
೧೩.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (೧೯೯೮)	: ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೧೫.೦೦
೧೪.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ (೧೯೯೮)	: ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೧೫.೦೦
೧೫.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ(೧೯೯೮)	: ಕೆ. ಆರ್. ರೈ.	೧೫.೦೦
೧೬.	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (೧೯೯೮)	: ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	೧೫.೦೦
೧೭.	ನಾಗಸಿರಿ (೧೯೯೮)	: ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೧೫.೦೦
೧೮.	ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	: ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೧೯.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೧೯೯೮)	: ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ, ಬಾಳೆಪುಣೆ	೧೫.೦೦
೨೦.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

*** ಪ್ರತಿಕುಲು ಮುಗಿದ್‌ಂಡ್**

ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ 'ಮದಿಪು'

ವರ್ಷದ ಕಿಸ್ತ್ ೫೦.೦೦

ಆಜೀವ ಚಂದಾ ೫೦೦.೦೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, *ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್*
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಲಾಲ್ ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

ಮುದ್ರಣ : ಕೆ. ಜಯರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರೆಸ್, ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು - 575 002.

ಅಜೀವ ಚಂದಾದಾರರ ವಿಳಾಸ

34. ರತ್ನಾಕರ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಿ- 106 ರಾಜೇಶ್ ಎಕ್ಸಾರ್ ರೋಡ್
ಬೊರಿವಿಲಿ (ಪಶ್ಚಿಮ) ಮುಂಬೈ - 400 091.

35. ಕೆ. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್
ಎ - 4 ಪ್ಲಾಟ್ 64 'ಸ್ಕಾರ್‌ಲೆಟ್'
ಕಾರ್ಟರ್ ರೋಡ್ ಬಂದ್ರಾವೆಸ್ಟ್
ಮುಂಬೈ - 400 055,

36. ದೇಜಪ್ಪ ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
22 ಎ/202 ಕಪಾಡಿಯಾ ನಗರ್,
ಸಿ. ಎಸ್. ಟಿ. ರೋಡ್ (ಪಶ್ಚಿಮ) ಮುಂಬೈ - 400 070

37. ಡಿ. ಮಹೇಶ್ ರೈ
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜು, ಪುತ್ತೂರು

38. ಅಜಿತ್ ಆಳ್ವ
ಜಿ.ಎಫ್. -10 ಬಿ. ಬ್ಲಾಕ್, ಬಿಓಸಿಎಚ್‌ಎಸ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ
80 ಫೀಟ್ ರೋಡ್, ಆರ್.ಎಂ.ವಿ. ಬೆಂಗಳೂರು - 94

39. ಲೀಲಾಧರ್ ಎಸ್. ಸಾಲ್ಯಾನ್
ಮನೆ ನಂಬ್ರ 5-78 ಎ. 'ವೈಶಾಲಿ'
ಬೊಳ್ಳು ಗುಡ್ಡೆ ರಸ್ತೆ, ಪದವಿನಂಗಡಿ
ಕಾವೂರು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು

40. ಅನಂತರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಲವ್ - ಕುಶ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್,
ಬಿ - 101, ತಾಳ್ತೇಜ್, ನೀಯರ್ ಉದ್ಗಂ ಸ್ಕೂಲ್,
ಅಹ್‌ಮದಾಬಾದ್ - 380 054

41. ಪಿ. ಶಂಕರ ಶೆಟ್ಟಿ
ಶಶಿಕಿರಣ್
ಅಂಬಲಪಾಡಿ ಉಡುಪಿ - 576 103.

42. ಶ್ರೀ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ನೆಲ್ಲಿತ್ತಾಯ
ನಂಬ್ರ 3-135/ಎ ಕೊಲ್ಯ,
ಸೋಮೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು

43. ಕೃಷ್ಣ ಬಿ. ದೇವಾಡಿಗ,
16-ಬಿ, ಪ್ರಭು ಸಂದೇಶ್
292, ಸಖಿ ಪಂಜಾಬ್ ಸೊಸೈಟಿ,
ಮಹಾಕಾಳಿ ರಸ್ತೆ, ಅಂಧೇರಿ (ಪೂರ್ವ) ಮುಂಬೈ.

44. ರಾಘವ ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ
ಬಿ 43/101, ಯೋಗಿ ನಗರ್,
ಎಕ್ಸಾರ್ ರೋಡ್, ಬೊರಿವಿಲಿ, (ಪಶ್ಚಿಮ)
ಮುಂಬೈ- 400 091.

45. ಕೆ. ಸುಧಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ
ಲಿಟ್ಲ್‌ಸ್ಟಾರ್. ಪದವಿನಂಗಡಿ
ಕಾವೂರು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು

46. ಪಿ. ಪ್ರಸಾದ್ ರಾವ್
ಎ- 001, ಕೊಡಿಯಾಲ್ ಮಾನ್‌ಶನ್
ಕೊಡಿಯಲಗುತ್ತು (ಪಶ್ಚಿಮ) ಮಂಗಳೂರು - 3.

47. ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕೊಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟು ಮನೆ, ವಯಾ ಶಿರ್ವ
ಪಾದೂರು ಅಂಚೆ, ಉಡುಪಿ - 574 116

48. ಎಸ್. ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
305, ಹವಾ ಮಹಲ್,ಡಾ. ಚರತ್‌ಸಿಂಗ್ ಕಾಲೊನಿ,
ಅಂಧೇರಿ (ಪೂರ್ವ) - 400 093

49. ಗೋವಿಂದ ಎ. ಶೆಟ್ಟಿ
4, ಪ್ರೇಮ್ ಸ್ವರೂಪ್, 7ಎ, ಶ್ರೀನಗರ್ ಕಾಲೊನಿ,
ಗೋರೆಗಾಂವ್ (ಪೂರ್ವ) ಮುಂಬೈ - 400 062

50. ಟಿ. ಸದಾಶಿವ ರೈ
'ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೃಪ', ಕಕ್ಕೆಬೆಟ್ಟು
ಕುಲಶೇಖರ, ಮಂಗಳೂರು - 575 005.

51. ಪಿ. ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್
ವೃಂದಾವನ, ಕೋಡಿಕಲ್ ಕಲ್ಪನೆ
ಅಶೋಕ್ ನಗರ, ಮಂಗಳೂರು

52. ಜೀವನ್ ಕುಮಾರ್ ಕೆ.
ನಂ. 16 ಸಂಪಿಗೆ ಲೇಔಟ್
10ನೇ ಮೈನ್ 1 ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ವಿಜಯನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 079

53. ದಾಮೋದರ್ ರೈ. ಕೆ.
6-18/2, 'ಭವಾನಿ ದಾಮ'
ಕಲ್ಲಾಯಿಗುತ್ತು, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು-5

54. ಶ್ರೀಪತಿ ರಾವ್
'ಅಂಜನಾದ್ರಿ', ನಂ. 4-3- 406/2 ಎ.
1ನೇ ಮಹಡಿ, ಎಸ್‌ಡಿಯಂ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಿಂಭಾಗ
ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

55. ಭಾಸ್ಕರ ಎನ್. ಬಂಗೇರ
02/29, 'ಜೈ ವಿಜಯಶ್ರೀ'
ಬಂಗೂರ್ ನಗರ್, ಗೋರೆಗಾಂವ್ (ಪಶ್ಚಿಮ)
ಮುಂಬೈ - 400 063.

56. ಅಜಿತ್ ಕುಮಾರ್ ಹೆಗ್ಡೆ
ಸಿ. 601, ರಹೇಜಾ ಪಾರ್ಕ್
ಮಾಗಡಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 079

57. ಪಿ. ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ,
ಬಿ -17/202, 'ಆನಂದ್', ಬಿ - ವಿಂಗ್,
ಗೋಕುಲ್ ಧಾಮ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ,
ಗೋರೆಗಾಂವ್ (ಪೂರ್ವ) ಮುಂಬೈ- 400 063

58. ಶ್ರೀಮತಿ ವೀಣಾ ಶಶಿಧರ್
ಎಂ. -1, ಪೀಸ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್
ಪಿಂಟೋಸ್ ಲೇನ್, ಕದ್ರಿಕಂಬಳ, ಮಂಗಳೂರು -4

59. ಡಾ. ಎಚ್. ಟಿ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ
ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿವಾಸ, ಅಶೋಕ ನಗರ
ಮಂಗಳೂರು - 575006

60. ನಾರಾಯಣ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಎ 103 / 104, ಪೂವೈ ವಿಹಾರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್
ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ನಂ.4, ವಿ. ವಿಂಗ್,
ಎ. ಎಸ್. ಮಾರ್ಗ್, ಪೂವೈ, ಮುಂಬೈ - 76

61. ಜೆ. ಕೆ. ರೈ
ಬಿ -801, ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್
ಬಾಂದ್ರಾ ಕುರ್ಲ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಮುಂಬೈ - 400 051.

62. ಜಿ. ಭಾಸ್ಕರ ರೈ
ಮನೆ ನಂಬ್ರ 1-11-53/90
ಶ್ರೀ ರಾಮ್ ನಗರ ಕಾಲೋನಿ,
ರಾಯಚೂರು - 584 101

63. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂಕುಡೆ
ಹೋಟೇಲ್ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ
ಶಿವಾಜಿ ರೋಡ್, ಮೀರಾಜ್ -416410

64. ಪಿ. ಮನೋಹರ್
ಅಧಿಕಾರಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್
ಇಡ್ಯ, ಸುರತ್ಕಲ್, ಮಂಗಳೂರು ದ.ಕ.

65. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತ ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ,
ರಾಮ್‌ತೀರ್ಥ್, ಬ್ಲಾಕ್ ನಂ.602,
ರಾಮ್ ಮಾರುತಿ ಮಾರ್ಗ್, ನಾಸ್‌ಪಾಡ, ಥಾಣೆ ಜಿಲ್ಲೆ.

66. ಭಾಸ್ಕರ್ ರಾವ್ ಕೆ.
1582, 17ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ ಜೆ. ಪಿ. ನಗರ,
2ನೇ ಫೇಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು - 560078

67. ಸೀತಾರಾಮ್ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ
ಎ-1, ಪ್ರಿಯಾಂಕ, ಮಿರಾಗರ್ ರಸ್ತೆ,
ಮುಲುಂದ್ (ಪೂರ್ವ), ಮುಂಬೈ - 400081

68. ಅಜ್ಜಿ ಡಿ. ಬಂಗೇರ
ಸ್ವಾತಿ ಮನೆ, ಮನೆ ನಂಬ್ರ 6-51-5
ಇಡ್ಯ ಗ್ರಾಮ, ಸುರತ್ಕಲ್ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರು
ಮಂಗಳೂರು -575 158

69. ಎಸ್. ಜಿ. ಪುತ್ರನ್
ಬಿ 1/16, ಜೈಮಿರ್ಲ ಪ್ರಗತಿ ನಗರ್,
ಗೋರೆಗಾಂವ್ (ಪೂರ್ವ), ಮುಂಬೈ - 400 062

70. ನಿರ್ಮಲ ಪಕ್ಕಳ
460, 11ನೇ ಮುಖ್ಯ, ರಾಜ್ ಮಹಲ್ ವಿಲಾಸ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 080

71. ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟಾರಕ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ
ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ
ಶ್ರೀ ಜೈನ್ ಮಠ,
ಜೈನಕಾಶಿ, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ 574 227

72. ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವೇದಿಕೆ, ಅಂಚೆ ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಉಡುಪಿ - 576 120.

73. ಡಾ. ಪಿ. ಶಿವರಾಮ ರಾವ್
ಟ್ಯಾಂಕ್‌ವೀವ್, ಕರಂಗಲಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು -3

74. ಎಚ್. ಬಿ. ಎಲ್. ರಾವ್
ಸಿ-42-2-2, ಮಾನ್‌ಶ್ರುತಿ ಸೆಕ್ಟರ್ -29,
ವಾಶಿ, ನವಿಮುಂಬೈ - 400203.

75. ಶ್ರೀಮತಿ ಶೋಭ
4- 10 (4) ಕಣ್ಣೂರು ಓವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಬಳಿ,
ಅಂಚೆ ಕಣ್ಣೂರು, ಮಂಗಳೂರು -7

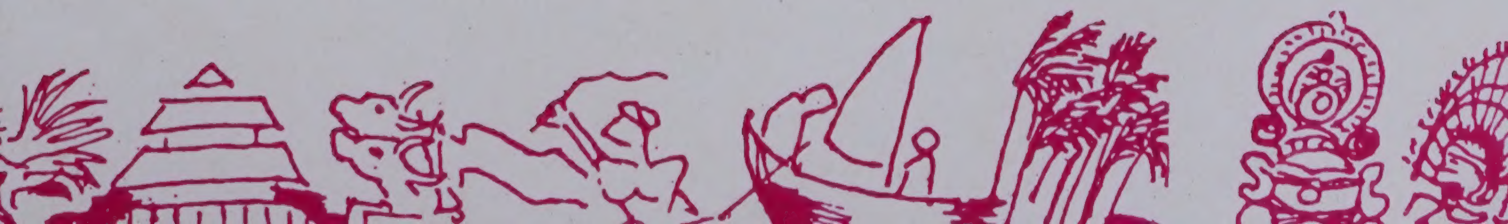

Reg. WITH RNI NO. KARTULOO 14 /10/1/2000 -TC